

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasedni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796000

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEAD - Ul. Restori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

La Combustibile

34018 TRST - DOMJO 38 - Tel. 820331 - 810252

- diesel goriva
- plinsko olje za ogrevanje
- motorna olja
- les in premog za kurjavo
- peči in štedilniki na drva

Pooblaščen prodajalec
za tržaško pokrajino

NEDELJA, 8. SEPTEMBRA 1996

Stari, zguljeni stereotipi, pa tudi plaho odpiranje

SERGIJ PREMUR

Med predsinočno Raievo televizijsko oddajo o fojbah Tg2 Dossier, je starosta italijanskih novinarjev Indro Montanelli mimogrede priznal, da so italijanski fasisti zakrivali grozodejstva, »ki jih najraje ne razgrinjamo...«, in v isti sapi ozigosal horde Titovih »slavokomunistov« zaradi »genocida nad Italijani«, ki pa vse-kakor niso nikoli in nikjer izvajali genocidne politike proti drugim narodom...

Ravno v tem miselnem pristopu je bistvo te Raie-ve oddaje, kakor tudi številnih poročil o vprašanju fojb, ki so preplavile v zadnjih casih italijanski tisk: »Ne razgrinjamo italskih grozodejstev...«, iz cesar sledi, da so fojbe nerazumljiv pojav brez opravičila: kar se je zgodilo, nima nobenega zgodovinskega ozadja in je torej samo posledica atavističnega barbarstva.

Jutri ne bo nihče poročal po Italiji, da je danes popoldne bila na bazovski planoti proslava žrtev enega od tolikih genocidnih dejanj, s katerimi se je fašizem znesel nad slovenskim narodom in to od samega začetka, ko so skvadrasti nemoteno uničevali, požigali, pretepali in pobijali, pa vse do kolaboracionizma z nacističnimi morilci do zadnjega dne druge svetovne vojne.

V predsinočni oddaji so tukajšnji zgodovinarji in politični predstavniki, pa čeprav različnih pripadnosti, spregovorili bolj trezno in brez pretiravanj, in se distancirali od banalnega voditelja Micheleja Cocuzze, ki mu je bilo predvsem do tega, da je dramatično dogajanje in posnetke. Če mu je že toliko do podčrtovanja srhljivih prizorov, bi lahko pobrskal po Raievem arhivu, kjer že več let leži televizijska oddaja »The Fascist Legacy« (Fašistična zapuščina), ki jo je britanska BBC posvetila grozodejstvom fašistov v Afriki in v Grčiji, v Rusiji in v Jugoslaviji. Oddaja je vsedrjavna televizija očito odkupila z namenom, da je ne pokaže italijanski publiki, v smislu Montanellijevega »ne razgrinjamo naših grozodejstev...« (Mimogrede: zakaj ne bi te oddaje posredovala slovenska televizija?)

Tednik Avvenimenti pa je v zadnji številki objavil daljšo in res zgledno reportažo, v kateri med drugim razkriva, da je psevdozgodovinar (brez univerzitetne izobrazbe)

Marco Pirina, na cigar fantazioznih »podatkih« slo-ni preiskava rimskega javnega tožilca Giuseppeja Pititta, bil vpleten v sodno preiskavo zaradi poskusa desničarskega državnega udara nekdanjega poveljnika saldske X. Mas princa Borgheseja. O rimski preiskavi smo imeli marsikateri dvom, saj je sodnik Pititto večkrat, in tudi v tokratni oddaji, spregovoril o fojbah površno in citiral nerealne in nepreverjene podatke; sedaj pa nam je jasno, da rimska preiskava ne sloni samo na trhljih, ampak tudi na gnilih Pirinovih temeljih.

V isti reportaži revija Avvenimenti piše tudi o Grazianu Udovisiju: ni bil »ubogi Italijan«, ki je za las ušel smrti v fojbi, kot je pričal v omenjeni Raievi televizijski oddaji, pač pa poročnik milicije, ki je v Istri do zadnjega sodeloval z esesovci; ko je ušel partizanski smrtni obsodbi, ga je samo tržaško porotno sodišče obsodilo na 2 leti in 8 mesecev zapora!

Avvenimenti navaja tudi tržaškega zgodovinarja Giovannija Miccolija: »Pojava fojb ne moremo razumeti, če ga ne uokvirimo v sirše zgodovinsko obdobje nasilja, ki se je začelo s fašizmom in z njegovo politiko zatiranja slovenske in hrvaške manjšine, ki je dosegla svoj višek z nacifasističnim zatiranjem civilnega prebivalstva.«

V tem duhu, in samo v tem duhu lahko sprejemamo - se zlasti danes, na dan proslave bazovskih žrtev - zgodovinsko razmišljanje o fojbah in o smrti, ki je z neizbežno strahoto in trpljenjem prizadela, poleg »naših«, tudi pripadnike druge strani: v nekaterih primerih nedolžne žrtve neupravičenega in nepotrebnega nasilja, v ostalih primerih pa aktivne vojne nasprotnike, sovražnike, morilce in njihove sodelavce in to na koncu najbolj krvave vojne v zgodovini človeštva in po dveh desetletjih krivic in nasilja. Spekulacij s fojbami, pa naj si bo v interesu revansistične in revizionistične desnice, utrjevanja italijanske nacionalne ali pa uveljavljanja postkomunistične politične identitete, teh špekulacij nam je res dovolj!

V predsinočni televizijski oddaji je bilo nekaj starih stereotipov, nekaj pa tudi pozitivne odprtosti, ki je prihajala iz naših krajev in ki bi ji tudi v Rimu morali prisluhniti.

Fazio »spodbudil« razpravo o italijanskem gospodarstvu

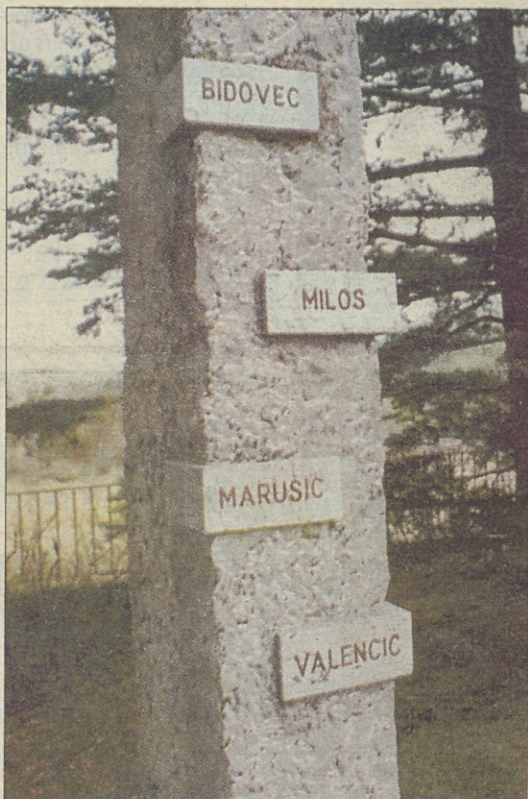
RIM - Trenutno italijanski gospodarski položaj označujejo velike možnosti, vendar tudi nevarnosti: v intervjuju za dnevnik Il Corriere della sera Antonio Fazio, guverner Banke Italije, opozarja predvsem na slednje, ko pravi, da »računi kažejo slabo«, da je stalno na preži »stranka javnih izdatkov« in da povratek lire v evro-

pski monetarni sistem ni tako nujen. Prodi pa zagovarja finančni zakon in zavrača Bertinottijeve zahteve po ponovnem preverjanju. Na ekonomskem študijskem seminarju v Cernobiu pa so Faziove in Prodijske izjave naletele na deljena mnenja, s tem, da večina opozarja na višino javnih izdatkov.

Na 2. strani

BAZOVICA / DANES OB 15. URI

Danes proslava bazoviških junakov

BAZOVICA - Danes popoldne bo ob 15. uri pri spomeniku na bazovski gnanji spominska svečanost ob 66. obletnici usmrtitve starih bazovskih junakov: Milosa, Valencica, Bi-

dovca in Marusica. Na manifestaciji, ki jo prireja Odbor za počastitev bazovskih žrtev, bodo spregovorili Diomira Fabjan Bajc, Miroslav Kosuta in Giorgio Canciani.

BENETKE / FILMSKI FESTIVAL

Zlati lev Michaelu Collinsu

loselianijska posebna nagrada, Loachu pa priznanje senata

BENETKE - V skladu s predvidevanji zadnjih dni je zirijski letošnjega filmskega festivala podelila zlatega leva filmu Michael Collins režiserja Neila Jordana, posebno nagrado Otariju Ioselianijsu za film Brigands, medtem ko je Ken Loach za Carla's song prejel zlato medaljo senata. Michael Collins oz. Liam Neeson je najboljši moški igralec, medtem ko je

mala Victoire Thivisol prejela nagrado za najboljšo žensko vlogo. Na zaključnem večeru so tudi podelili tri od letošnjih starih zlatih levov za življenjsko delo, in sicer italijanskemu igralcu Vittorio Gassmanu, francoski igralki Michele Morgan in ameriskemu režiserju Robertu Altmanu (od leve na sliki, f. AP).

IRAK / UMAKNILI RESOLUCIJO V VS OZN

Sadam še enkrat ugnal Američane

Agenti Cie pobegnili iz Kurdistan

NEW YORK - Dan potem, ko je Velika Britanija umaknila z dnevnega reda varnostnega sveta Ozn resolucijo v podporo nedavnemu ameriške-mu napadu proti Iraku, je New York Times objavil informacijo, po kateri je irakijski napad na kurd-ske postojanke na severu države preprečil načrt, v katerega je Cia že vložila 20 milijonov dolarjev, da bi ubili irakškega diktatorja: ameriški tajni agenti in njihovi sodelavci so morali pobegniti pred Sadamovo vojsko čez hribe v Turčijo.

Na 8. strani

Bosanska vlada poziva k razveljavitvi volitev

SARAJEVO - Bosanska vlada je včeraj pozvala Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi, naj vnaprej razveljavi izide volitev v Republiki Srbski, kar so predstavniki OVSE nemudoma zavrnil. Poznavalci poudarjajo, da si želijo oblasti v

Sarajevu na ta način priboriti politično prednost pred bosanskimi Srbi za čas po volitvah, ki bo v marsičem odločen za prihodnost države. Splosne volitve, ki bodo prihodnjo soboto, naj bi znova združile muslimanske, hrvaške in srbske dele

BiH ter zgradile mostove prek etničnih mej, vendar pa je zaradi številnih predvolilnih zlorab s strani nacionalističnih strank že zdaj mogoče trditi, da v večjem delu države glasovanje ne bo ravno svobodno in pošteno.

Na 8. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Scalfaro šolski mladini

Predsednik republike Scalfaro je pred skorajšnjim začetkom šolskega leta pozval solarje in dijak, naj se učijo sodobne italijanske zgodovine.

Stran 2

Pobude za poživitev trgovine

Na sedežu tržaške občinske uprave so včeraj predstavili vrsto pobud za poživitev krajevnega turističnega in trgovinskega sektorja.

Stran 3

Program za prepoved lova

Na Padricah so predstavniki Agrarne skupnosti srenj in drugih organizacij predstavili program za prepoved lova.

Stran 3

Steffi in Monika v finalu

Finalistki letošnjega teniskega odprtega prvenstva ZDA za ženske sta Steffi Graf in Monika Seles.

Stran 20

Boj za naslov v Monzi

Na današnji VN Italije v formuli ena se obeta oster boj med se edinima kandidatom za osvojitev naslova svetovnega prvaka. Damon Hill in Jacques Villeneuve bosta namreč startala iz prve vrste.

Stran 20

NOVICE

Bossi: atletski miting Milana bo postal miting Padanije

MILAN - »Milanski miting bo postal miting Padanije«: tako je v svojem slogu včeraj izjavil Umberto Bossi, ki se tokrat proglasa za ljubitelja atletike, »predvsem tekov na kratke proge«. Senator Severne lige je namreč z milanskim županom Marcom Formentinijem z velikim zanimanjem sledil atletskemu tekmovanju. Milanski župan pa je izkoristil to priložnost in odgovoril predsedniku italijanskega olimpijskega komiteja Mariu Pescanteju. Slednji je namreč obzaloval, da obstajajo birokratske zamude, ki onemogočajo izgradnjo novega kolesarskega dirkališča v Milanu. Formentini pa mu je odgovoril, da bodo podobni postopki v Padaniji mnogo hitrejši, kot pa so v centralistični državi.

Šest mrtvih v prometni nesreči pri Anziu

RIM - V celnem trčenju med dvema avtomobiloma, mercedesom in Y 10, do katerega je prišlo v Ul. Ardeatina pri Anziu (le nekaj kilometrov od Rima) je v noči od petka na soboto izgubilo življenje šest mladih oseb. Prokura iz Velletri je že odprla preiskavo, sodni zdravnik pa bo mladim žrtvam nesreče (in dvema preživelima) odvzel kri, da bi preveril količino alkohola, ki so ga pred nesrečo zaužili. V trčenju so bili stirje mladeniči na mestu mrtvi, dva sta izdihnila malo za tem v bolnišnicah v Anziu in Nettunu, dve osebi pa se borita s smrtjo.

»Satanovi otroci«: soočanje z varuško

BOLOGNA - Starost obeh komaj presega trideset let; včeraj pa sta se soočili pred javno tožilko Lucio Musti zaradi nasilja nad triletnim otrokom, zaradi katerega so trenutno v zaporu bolonjski vodje sekte »Satanovi otroci«. Soočanje med šestnajstletnico in varuško pa ni prineslo novosti; obe sta potrdili in vztrajali na svojih stališčih: trinajstletnica je namreč zatrjevala, da sploh ne pozna osebe, ki jo sedaj obtožuje. Soočanje pa se je razširilo tudi na mater varuške.

GOSPODARSTVO / GUVERNER BANKE ITALIJE

Veliko možnosti in tudi nevarnosti

Prodi zagovarja finančni zakon

RIM - Državni bruto dohodek bo letos narasel le za pol ali 1 odstotek, vendar pa so osnovni pokazatelji italijanskega gospodarstva kar dobri: tako trdi guverner Banke Italije Antonio Fazio v intervjuju za dnevnik Il Corriere della sera. Po Faziovem mnenju so negativne tri postavke: »državni računi kažejo slabo«, na preži je »stranka javnih izdatkov« in ponovna vključitev lire v evropski monetarni sistem po njegovem ni tako nujna. Na izvajanje guvernerja osrednjega italijanskega bančnega zavoda so se takoj odzvali udeleženci tradicionalnega ekonomskega študijskega seminarja v Cernobbio. Odgovorili pa so tudi Prodi in drugi člani vlade, ki težav s pripravo finančnega zakona ne skrivajo. Vendar pa pripominjajo, da gospodarstvo, italijansko in evropsko, ni v težavah zaradi obvez sporazuma v Maastrichtu, temveč zaradi poli-

ticne nestabilnosti v posameznih državah in negotovosti v zvezi s spoštovanjem sporazuma.

Zato Prodi iz Fiorana (Modena) utemeljuje nujno po izoblikovanju jasne politične linije, ki bi vzbujala zaupanje. Glede finančnega zakona je Prodi rekel, da je prepričan, da bo sprejet, ker je bil pripravljen skrbno in v dogovoru oz. v stalnem preverjanju z vse-

mi, tudi z Bertinottijem, pa čeprav ta zdaj pravi, da ima zakon samo 50 odstotkov možnosti, da bo sprejet.

Trdi sicer, da Prodi ne postavlja nikakršnih ultimativ, vendar pa se po njegovih besedah se vedno skuša izoblikovati kompromisno rešitev glede privatizacij. V zvezi s »stranko javnih izdatkov« je Prodi rekel, da obstaja samo »stranka za obnovo države«, minister Andreatta pa je opozoril na visino obrestne mere, ki je veliko višja od nemške. V Cernobbio pa so Faziove in nato se Prodi je izjave naletele na deljena mnenja. Vsekakor pa je veliko udeležencev opozarjalo na porast javnih izdatkov in pripominjalo, da bi bilo vsekakor treba poseči v tri postavke, ki zelo bremenijo bilance, in sicer v zdravstvo, skrbstvo (pokojnine) in javne izdatke. Med negativnimi pojavi pa veliko skrb vzbuja brezposelnost.

Antonio Fazio

SCALFARO / POSLANICA MLADINI

Zgodovina Italije poduk za nove čase

Polemike o odnosih z Bossijem

RIM - Predsednik republike Scalfaro je naslovil na vso solsko mladino tradicionalno sporočilo pred skorajšnjim začetkom solskega leta. Mladi naj se predvsem učijo zgodovine Italije, naj spoznavajo, kar je bilo storjenega za enotnost in za svobodo te države. »Treba je razmisljati o zgodovinskih dogodkih, da ne bi ponovili istih napak in tragedij,« je zapisal predsednik in pristavil, da so pomankanju solidarnosti in bratstva vedno sledile ločitve, nasilje in vojne.

V sporočilu, ki ga je predsednik posredoval prek ministra za solstvo Luigija Berlinguerja, je Scalfaro omenil tudi družine in probleme, v prvi vrsti ekonomske težave, ki bremenijo starše.

Scalfaro se je včeraj srečal v Milanu z nekdanjim izraelskim prvim ministrom Peresem in naglasil, da je nedavno srečanje Arafata z novim izraelskim voditeljem Netanjahujem spodbuden znak za uveljavitev mirov-

Oscar Luigi Scalfaro

nega procesa.

Medtem se se niso polegale polemike v zvezi s trditvijo v Bossijevi knjigi, po kateri naj bi lider Severne lige in predsednik republike sodelovala pri odlaganju volitev po padcu Berlusconijske vlade: predsedstvo republike je zanimalo, pri tem ga podpira predvsem Ljudska stranka, na desni pa ugotavljajo, da je Bossi podprl njihovo staro tezo.

ŠPETER / POSVET O ŠOLSTVU

Slovenščina ne straši več po Videmskem

SPETER - Do pred kratkim, ko so krajevni upravitelji v Nadiskih dolinah spregovorili o solstvu, so se naslanjali in podpirali vzorce, ki niti zdaleč niso upoštevali jezikovne specifičnosti tega območja in zato potrebe, da se ta različenost in obenem bogastvo udejanjita tudi v solskih klopih. Na te potrebe so v glavnem opozarjale slovenske organizacije z Videmskega, ki pa niso bile deležne pozornosti.

Včerajšnji posvet o solstvu, teritoriju in skupnosti pa je pokazal, da so se tudi v javnih upravah spremenili ljudje in razmišljanja. To kar je bilo do nedavnega skrb slovenskih organizacij, je postalo skupno tudi krajevnim upraviteljem, ki so na spetorskem srečanju jasno in enotno postavili zahtevo, naj izbire, ki jih je z velikimi težavami uresničilo dvojezično zasebno solsko središče, postanejo vodilo za celotno Benecijo.

Na posvetu je bilo slišati tudi nekaj razglasenih not, predvsem v posegu videmskega solskega skrbnika, ki je sprožil nemalo kritik in posegov pristojnih. Razveseljuje pa dejstvo, da ob posegu Pavla Petriciča, ki je uvodoma na kratko spregovoril tudi v svojem materinem jeziku, je iz protesta zapustila dvorano le ena oseba. Ko bi se to zgodilo pred petimi ali več leti, bi na posvetu zmanjkalo najmanj pol dvorane.

Z izjemami, ki smo jih omenili, pa so vsi razpravljalci izpostavili podobne misli, čeravno je vsakdo s svojega zornega kota uokviril problematiko solstva v Nadiskih dolinah.

Poseg predsednika gorske skupnosti Firmina Marinica je izzvenel kot ostra kritika dosedanjim upraviteljem, vodilnim solskim strukturam in politikom, ki so prepustili Benecijo različnim nacionalističnim viharjem in niso nič storili, da bi ljudem vrnili družbeno in tudi jezikovno dostojanstvo.

»Tem krajem je treba priznati svojo narodnostno specifičnost, če želimo Be-

necciji zagotoviti kakšen zarek upanja za bodočnost. To moramo storiti tudi na solskem področju in se potruditi, da bo naša sola postala evropska in da bo v njej dvo ali trojezičnost nekaj povsem normalnega,« je zaključil Marinic.

Deželna odbornica za kulturo Alessandra Guerra je s težkim orožjem streljala proti Rimu in dodala, da osrednje oblasti niso razumele večjezičnega bogastva dežele FJK. Bivša poslanka Silvana Fachin-Schiavi pa se je polemično vprašala, kaj je storil javni solski sistem za slovenski jezik in za njegovo solsko »promocijo« v Beneciji.

Odbornik za solstvo pri gorski skupnosti Beppino Crisetig je nadaljeval Marinicevo razmišljanje in se zavzel, da bi se dvojezični zavod čimprej vključil v normalne tokove solskega sistema. Pohvalno se je izrekel o odločitvi, da bodo na nižjih srednjih solah v Cedadu in Spetru uvedli tečaje slovenščine.

Pred samo razpravo, v katero so posegli številni solniki in upravitelji, ki so se v zelo velikem številu udeležili posveta, je pokrajinski odbornik za solstvo Mauro Bigot izpostavil zadolžitve pokrajinske uprave v luči novih zakonskih zadolžitve. Zaključke na včerajšnjem posvetu je iznesel senator Darko Bratina, ki je ugotovil, kako je v teh krajih od prve svetovne vojne do leta 1989 solska problematika služila izključno v politične namene. Posebej je omenil vlogo dvojezičnega solskega središča in ugotovil, da ko bi kaj podobnega organizirali sredi Milana, bi središče postalo predmet številnih pohval in bi služilo kot dokaz sodobnih pedagoških pristopov.

Bratina je poudaril pomembnost dvojezičnosti tudi kot instrument, ki bo nujno potreben pri vsestranskem vstopanju v evropske tokove.

Rudi Pavšič

50 ANNI DI FIERE
1947 1996

že 50 let vzorčni sejem vzbuja tvojo pozornost

PODROČJA: • Kmetijstvo, gradbeništvo • Industrijska vozila • Pohištvo in oprema za dom • Elektrogospodinski stroji • Enogastronomija • Oprema kopalnic • Bioarhitektura • Turizem in prosti čas • Šport • Darila

NOVE POBUDE:
"COUNTRY LIFE" - razstava življenja na deželi
- dom, vrt, oblačila, hobby.

fiera di pordenone 7-15 september 1996
urnik: delavniki 15.00 - 22.00; sobota in praznik 10.00 - 22.00 Internet: <http://www.struinfo.it/fierapn/welcome.html>

TURIZEM IN TRGOVINA

Table bodo usmerjale obiskovalce

Turiste in kupce z onstran meje bodo s prihodnjim mesecem na glavnih prometnicah, ki vodijo v mesto »sprejele« table »Welcome to Trieste« z vsemi potrebnimi podatki in informacijami. Postavljene bodo na pobudo trzaskе občinske uprave in Trgovinske zbornice, kot so njihovi predstavniki podčrtali na včerajšnji tiskovni konferenci, ki sta poleg tega poskrbeli za vrsto pobud za turistično in trgovinsko promocijo; table bodo namreč ob spoštovanju ukrepov za zaščito okolja - omogočile tujcem, da se bodo lahko udobno premikali po središču mesta. Na mejnih prehodih in na drugih prometnicah bodo obiskovalci Trsta poleg tega prejeli neke vrste vodič o dostopu do centra; praktično bodo prejeli zgibanko s tlorisom mesta, na katerem bodo označene ulice, po katerih je voznja dovoljena glede na vrsto avtomobila ter ulice, ki vodijo do raznih parkirišč; v zgibanki bodo označeni tudi kraji mesta, ki so zanimivi s kulturnega in turističnega vidika.

Cestne smerokaze bodo poleg tega dopolnjevale tudi informacije trgovinskega značaja. Poskrbkleno pa bo tudi za avtobuse: urejen je že bil parkirni prostor na Trgu Santos pri železniški postaji, parkirali pa bodo lahko tudi v notranjosti zelenjavne tržnice na debelo. V silosu pa bo urejeno skladišče za brezplačno varstvo nakupljenega blaga. Glede avtomobilov pa se trenutno proučujeta načrt za poenotenje sistemov placevanja na parkiriščih in pa načrt za širšo brezplačno uporabo parkirišča v Ul. Locchi.

Jutri na dražbi Malalanovo pohištvo

Družbeno politično društvo Edinost sporoča, da bo v ponedeljek, 9. septembra ob 11.30 v Ul. Ananian 2 dražba pohištva, ki so ga dne 12. junija letos zarubili Lucijanu Malalanu v Trebach.

Sam Lucijan Malalan je te dni naslovil na vladnega komisarja Maria Moscatellija in v vednost italijanskemu veleposlaniku v Sloveniji Massimu Spinettiju pismo s prošnjo za nujen poseg pri pristojnih organih oblasti, da bi preprečile napovedano dražbo.

PADRIČE / PREPOVED LOVA

Problem obstaja, zato ga je treba tudi rešiti

Na deželno upravo vloženi 128 prošenj (v vsej FJK le 176)

Predstavniki Agrarne skupnosti srenj - komunel, Koordinacije odborov za ločeno upravljanje jurskega premoženja in Združenja zasebnih lastnikov so se v petek sestali na sedežu Kraskega parka na Padricah. Glavna točka dnevnega reda je bilo vprašanje lova oziroma prepovedi lova na zasebnih zemljiščih. Predstavniki omenjenih organizacij so člane seznanili, da so na deželno upravo do predvidenega roka vložili 128 prošenj (v vsej deželi pa le 176) za prepoved lova na skupnih 3000 hektarih zemljišč. Deželna uprava, ki je bila nad tolikšnim številom prošenj kar presečena, mora sedaj sestaviti pravilnik o tem, kako bo te prošnje-prizive upoštevala; poleg tega mora

pripraviti tudi pravilnik, ki bo urejeval vprašanje lova na zasebnih zemljiščih. Tolikšno število predloženih prošenj pa ponovno dokazuje, da problem lova resnično obstaja, zaradi česar ga je treba tudi rešiti.

V okviru programa za prepoved lova bo komisija (sestavljali jo bodo predstavniki srenj, odborov za ločeno upravljanje in lastnikov, predstavnikov dveh kmečkih organizacij, zastopnika zelenih in dveh lovcev) začela perimetracijo področja, kjer bo v prvi fazi lov prepovedan. Na petkovem zasedanju so predstavniki omenjenih organizacij razpravljali tudi o vprašanjih gozdarjev, gmajin, pespoti in čiščenja gozdov, za katere bodo načrti pripravljani že tekom tega leta.

SSK

Posvet o vstopu Slovenije v EU

Slovenska skupnost prireja jutri ob 17. uri v Peterlinovi dvorani v sodelovanju s Krozkom za družbeno vprašanja Virgil Scek javni posvet na temo: Slovenija v Evropski zvezi - nove možnosti sožitja in sodelovanja na krajevni in mednarodni ravni. Sodelovali bodo podtajnica pri ministrstvu za zunanje zadeve sen. Patrizia Toia, posl. Lojze Peterle, evropski poslanec Michl Ebner, predsednik Enotne liste slovenske manjšine v Avstriji Andrej Wakounig, predsednik Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti v Sloveniji Silvano Sau in tajnik SSK Martin Breclj.

Posvet bo vodil podtajnik SSK Ivo Jevnikar, pozdravila pa ga bosta predsednik Krozka Virgil Scek Rafko Dolhar in tržaški zupan Riccardo Illy.

NOVICE

Koncert ciganske glasbe

Kulturno društvo Kraški dom obvesca, da se koncert ciganske glasbe, ki bo danes pri repentabsrki cerkvi, ne bo pričel ob 20., temveč ob 19. uri, zaradi močnega padca temperature v zadnjih dneh. V primeru slabega vremena bo v Kulturnem domu na Colu, vedno s pričetkom ob 19. uri.

Partizansko srečanje v Naselju sv. Sergija

Sinoči se je začelo v Naselju sv. Sergija partizansko srečanje, ki ga tokrat skupno prireajo sekcije VZPI-ANPI od Kolonkovca, Sv. Ane in Sv. Sergija. Danes bosta na prazniku spregovorila predsednik pokrajinskega odbora VZPI-ANPI Arturo Calabria, v slovenščini in v imenu organizatorjev srečanja pa Jolanda Gustincić. V programu, ki bo obogatilo srečanje, bodo sodelovali harmonikarja Aleks Gustincić in David Danieli, nato pa s svojim programom Neva, Silvio, Cesare in Mara, ki jih obiskovalci naših prireditev že dobro poznajo. Na prireditvi bodo na ogled slike iz koncentracijskih taborišč, ki jih je zbral in dal na ogled domacin tega območja. Gostom bodo danes ponudili že tradicionalni partizanski golaz. N.L.

Letovanje za starejše občane

Uprava občine Dolina prireja tudi letos letovanje za starejše občane v letoviščarskem Riminiju. Enotenskega poletnega odmora se udeležuje 53 občanov. Kakor so nam sporočili iz hotela Blumen, kjer so nastanjeni, se vsi dobro počutijo, čeprav jim vreme nekoliko nagaja. Ker ni veliko možnosti za kopanje, izkoristijo prosti čas za spoznavanje prijetne okolice in zgodovinsko bogatih bližnjih krajev. Nasi starejši letoviscarji se bodo vrnili domov v ponedeljek, 9. septembra, okrog 19. ure.

Koncerti v štivanski cerkvi

V štivanski cerkvi se bo v ponedeljek 16. ob 21. uri začel deveti cikel koncertov »Note Timava«, ki ga prireja sola - združenje Punto Musicale pod umetniškim vodstvom Carle Agostinello. Prvi večer manifestacije bo v celoti posvečen sodobni glasbi. V ponedeljek 23. pa bo nastopila pianistka Monica Catania (ki je zmagala na številnih natečajih), ki se bo predstavila s skladbami Mozarta, Chopina, Debussyja, Beria in Albeniza; v ponedeljek 30. pa bo nastopil harmonikar Corrado Rojac.

Danes v Krizu konec praznika glasil l'Unità in Novega dela

V kriskem Ljudskem domu se bo drevi zaključil praznik glasil l'Unità in Novega dela. Ob 18. uri se bodo »Paolo Paolin e i rocciosi« predstavili s »Kontaminacijo«, ob 19.30 pa bosta spregovorila pokrajinski tajnik DSL Stelio Spadaro in podpredsednik deželne sveta Miloš Budin. Od 20.30 dalje pa bo plesna glasba s skupino Expander.

Konferenca »Eusipco - 96«

V kongresnem centru na Pomorski postaji se bo v torek 10. ob 9.30 začela osma evropska konferenca »Eusipco - 96«. Udeležilo se je bo 584 strokovnjakov iz 39 držav, ki bodo med štirimi dnevi zasedanja predstavili 550 znanstvenih del, o katerih bodo tudi razpravljali.

TRADICIONALNA PRIREDITEV / NA DEBELISOVI KMETIJI

Praznik solate na Kolonkovcu

Na vrtnariji Debelisove družine na Kolonkovcu je bil včeraj popoldne tradicionalni praznik solate, ki so se ga poleg velikega števila ljudi udeležili tudi predstavniki raznih strokovnih organizacij, političnih strank in drugih ustanov, pozdrave pa so poslali tudi predstavniki za kmetijstvo iz Slovenije.

Prireditev je napovedoval prof. Josip Pecenko, ves čas pa je s harmoniko spodbujal tekmovalce v sajenju solate (na sliki) domaci harmonikar. Sodelovalo je lepo število moških, žensk in mladih, ki so tekmovali v sajenju solate in sicer v treh skupinah. V prvi so se izkazali in bili nagrajeni Kristjan Debelis, Giorgio Debelis in Pavel Debelis, v drugi Ondina Slavec, Mira Janković in Mira Radojković, med najmlajšimi pa Mateja Picin, Aleks Debelis in Gabriele Pieri. V Debelisovi domaciji so uredili tudi bogato razstavo starega orodja ter domače zelenjave in sadja. (N.L.)

Sonja Babič bo zamenjala Edvina Švaba pri krmilu Dijaškega doma

V slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel v Trstu se solsko leto zaključuje avgusta s strokovnim seminarjem, novo solsko leto pa se začne s septembrom. V resnici pa dom že nekaj let ne pozna premora, kajti njegova vrata in dejavnosti so odprte vse dni v letu. Slednje predvsem zaradi socialnih storitev na področju varstva mladoletnih, ki jih opravlja na račun trzaskе občine in nekaterih drugih občin iz nase dežele.

V ponedeljek se je sestel delovni kolektiv in obravnaval opravljeno delo in okvirni program za novo solsko leto 96-97. Danes je v domu stalno zaposlenih 17 delovnih moči. Število zunanjih sodelavcev, ki občasno priskocijo na pomoč, se vrtilo od 15 do 30 ljudi. Dom ima pogodbo z ZSKD - ARCI in ministrstvom za obrambo, ki pošilja oporečnike slovenske narodnosti na civilno služenje vojaškega roka. Dom je zaprosil sicer za tri »vojake«, letos pa so mu dodelili samo enega. Vsi dosedanja oporečniki so se izvrstno izkazali.

Solsko leto 95-96 je bilo jubilejno, saj je dom dosegel 50 let svoje obstoja. Obletnico so praznovali v glavnem z delom. Najprej z veliko vero v prihodnost ustanove, katere strukturo bodo zaceli preurejati maja 97; nato z dejstvom, da

je bil dom polno zaseden z mladimi od osnovne sole do univerze, da so široko odprli domska vrata in poslovali evropsko, ne ozko zamejsko, bili so zbirališče, zatočišče, pravi dom mladih. Ob vsem tem so vedno poudarjali, da je dijaški dom slovenska hiša in da je izraz slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Bili so pobudniki in organizatorji postavitve doprsnega kipa Srečka Kosovega v Ljudskem vrtu. Izpeljali so tradicionalne pobude Domskega dne in zaključnega večera, ob redni prisotnosti mladih pripadnikov italijanske skupnosti iz Slovenije in se posebno letos mladih iz Sarajeva, Celovca in Ljubljane. Uspešno so izpeljali zunanje pobude kot so: zimovanje v Kranjski gori, letovanje na Medvedjem brdu in v Fiesi in 11-tedensko poletno središče v samem Trstu. Organizirali so nepozabna srečanja otrok s sosednjim zavodom Ancel-lerella della carità z občinskimi rekreacijami, z mladinskim domom iz Celovca, s primorskimi domovi iz Slovenije.

Pri obravnavi solskega leta 96-97 so potrdili vse dosedanje pobude s kritično presojo nekaterih negativnih pojavov, ki jih bo potrebno odpraviti. Decembra 96 zapade konvencija s trzasko občino za upravljanje službe Pticki brez gnez-

da, zato bo potrebno čimprej pripraviti osnutek za obnovo konvencije. Tako Združenje kot domski delavci bodo vložili največjo skrb za pridobitev zadostnih sredstev za preživetje in sredstev za celotno preureditev doma. Zaenkrat razpolagajo za gradnjo za dobro polovico potrebnega denarja.

Do konca leta 96 bodo v kolektivu nastale precejšnje spremembe, saj so kar tri člani napovedali svojo upokojitve. Kuharica Bruna Obad, gospodinja Jelka Vatta in ravnatelj Edvin Švab. Na mesto upokojene kuharice pride dosedanja gospodinja Cvetka Racman, na njeno mesto pa nova uslužbenka Erika Kričaj. Ravnateljsko mesto pa bo zasedla dosedanja pedagoška vodja Sonja Babič. Upokojitve in imenovanja je seveda sprejel upravni svet Združenja Srečko Kosovel na svoji redni seji dne 27. junija letos. Dolgoletni ravnatelj Švab bo zapustil domsko krmilo 31. decembra 96, vendar je na njegovo željo bodoča ravnateljica že sprejela v svoje roke vse operativno delo. Casa za predajo ravnateljske »palice« je torej dovolj, kajti upoštevati moramo, da je dijaški dom navezal se kar zajetno mrežo stikov tako v naši deželi in državi kot v Sloveniji, Avstriji in v prostoru bivše Jugoslavije.

Vrsta novosti na repentabsrkih koncertih stare in sodobne glasbe

September je čas, ko se iz poletnega vzdušja spet povrnemo v "delavni" vsakdan. Med razne septembrske kulturne pobude se v zadnjih petnajstih letih vključuje tudi cikel koncertov stare in sodobne glasbe v repentabsrki cerkvi. Petnajst let ni prav malo, če pomislimo na vse težave pri organizaciji koncertov, vendar je glasba v človekovem življenju tako varen element, da se moramo potruditi, da damo svoj doprinos k bolj aktivnemu udeleževanju v glasbo in prav stara glasba nudi v tem pogledu obilo možnosti. Nasa naloga pa je nuditi poleg umetniškega doživljanja, kar je vsekakor prvi cilj koncertov, tudi čim bolj popolno informacijo. V tem pogledu predstavlja letosnji Repentabor kar nekaj novosti. In če smem izjemoma začeti kar od konca, bi rad najprej predstavil instrument, ki ga bomo na Repentabru poslušali v nedeljo 6. oktobra na zaključnem koncertu. To je cink, glasbilo, ki

združuje lastnosti trobila in pihala. Cink so nekdanje izredno cislali, ker se je njegov glas čudovito spajal v katedralah s cloveskimi glasovi. Tehnično pa je to izredno zahteven instrument (praviyo, da so na tem instrumentu določeni toni "bolj možni kot verjetni") in to je gotovo eden od vzrokov, zakaj je v izvajalski praksi cink prepustil mesto violini. Druga novost letosnjih repentabsrkih koncertov bo zgodnji klavir. Ime je sicer

isto, instrument pa je bolj podoben cembalu, kot pa današnjemu klavirju. In se tretja novost: pred koncertom kratek uvod s trobili. Tak uvod v letosnjo petnajsto sezono bo dogodka (prvi koncert bo 15. septembra) dal se posebno slovesen značaj. Vendar je pomen takega sodelovanja širši: letos smo povabili k sodelovanju glasbenike proeske in glasbenike sezanske godbe; večkrat smo poudarili, da stara glasba nudi veliko tehnično nezahtevnih a po glasbeni vsebini bogatih skladb - zelo bi nas veselilo, če bi repentabsrki koncerti postali pobuda za tovrsten repertoar pri naših godbah in priložnost za srečanje med različnimi ansambli.

Pa se novosti organizacijskega značaja. Organizatorjem, Gallus Consortu in Deželnemu sedežu RAI se tokrat pridružuje zupnija Repentabor, med pokrovitelji je pa poleg Trzaskе pokrajine se Dežela Furlanija-Juljska krajina.

Milos Pahor

ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

Sto častitljivih let Marije Obersnelove

Docakat sto let ni kar tako! Nasa Marija Obersnel pa jih bo slavila prav na današnji dan, 8. septembra. Rodila se je namrec v Lokvi pri Sezani 8.9.1896, ze od leta 1952 pa zivi v Trstu pri svoji nečakinji Dragi, v krogu številnih sorodnikov in prijateljev, se vedno zdrava, čila in sploh...

Povabili so nas na slavlje, ki so ga svojci priredili v hiši v Ul. Baiardi 6, kjer stanuje. Svoje družine Marija pravzaprav ni imela. »Imela sem toliko bratov, sester, nečakov in njihovih otrok, da nisem pogresala svoje družine. Vse sem imela rada in vsi me imajo radi.« To smo tudi videli na prazniku na domu nečakinje Drage, kjer so se zbrali vsi, od najozjih do oddaljenih sorodnikov. Vseh je bila vesela, malo je pomislila kdo pravzaprav so, potem pa jih je priscrno pozdravila.

Cvetja in daril seveda

ni manjkalo. Sama pa nam je celo na tiho zapele tisto "Kol'kor kapljic, tol'ko let".

Ko je se živela v Lokvi, je delala v gostilni pri bratu Andreju. Ko je bila se čisto mlada, je bila enkrat operirana. Ni nam povedala za kaj, toda od takrat dalje je bila vedno zdrava in njeni ne pomnijo, da bi imela kdaj en sam bolj resen prehlad.

»Morda pa je docakala sto let, ker ni imela svoje družine,« se je posalila

ena od sorodnic. Res ni imela svoje družine, zato pa je imela in se ima rada vse svoje, ki ji to ljubezen vračajo.

Se vedno kar dobro slisi, ne nosi ocal in ima tudi sicer dober spomin, predvsem na dogodke iz preteklosti. Vedno je rada prepevala, danes pa rada poslusa radio, pogleda malo televizije in prebere površno tudi časopis. Se vedno hodi sama po stopnicah v svojo spalnico, rada se sprehoči pred hišo in je zelo rada v družbi.

Zamislite si, da smo med njenimi sorodniki srečali tudi ženo Maria Dezmana, bivšega novinarja "Corriere di Trieste", našega kolego, ki je toliko let pisal za Primorski dnevnik pisma iz Rima. Kakšno naključje!

Draga Marija! Vsem tistim cestitkam, ki jih boste prejeli v teh dneh, naj se pridružijo še naša, z željo, da bi bila se naprej tako čila in zdrava.

Neva Lukeš

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
8. septembra 1996
ADRIN

Sonce vzhaja ob 6.35 in zatone ob 19.29. Dolžina dneva 12.54 - Luna vzhaja ob 2.14 in zatone ob 16.58.

Jutri, PONEDELJEK,
9. septembra 1996
PETER

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 18,6 stopinje, zračni tlak 1013,9 mb narasla, veter sever 13 km na uro, vlaga 35-odstotna, nebo skoraj jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Patrick Kosir, Serena Scalise, Erica Spehar, Matia Vuaran.

UMRLI SO: 80-letni Bruno Chirani, 83-letni Ermanno Vellam, 89-letna Amulia Martignano, 93-letna Addolorata Simeone, 74-letna Felicia De Chirico, 89-letna Olga Bensi, 83-letna Elide Lorenzi, 73-letni Salvatore Genzo.

LEKARNE

NEDELJA, 8. septembra 1996
Lekarna odprta od 8.30 do 13.00
Trg Oberdan 2, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Ul. Baiamonti 50, Milje - Mazzinijev dvored 1, Sesljan.
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Oberdan 2 (tel. 364928), Sv. Ivan - Trg Gioberti 8 (tel. 54393), Milje - Mazzinijev dvored 1, Sesljan.

OSREDNJA PROSLAVA
BAZOVIŠKIH ŽRTEV

danes, 8. septembra, ob 15. uri ob spomeniku
na bazoviški gmajni

ODBOR

SLOVENSKE ORGANIZACIJE VIDEVSKE POKRAJINE
vabijo

na predstavitev v spomin na Izidorja Predana-Dorica

S STRANI MATAJURJA

v sredo, 11. 9. v Špetru

ob 18.30 v farni cerkvi masa zadušnica, ob 19.30 v občinski sejni dvorani "S strani Matajurja" - beseda in glasba, njegovo sporočilo in naši spomini.

nijev drevored 1 (tel. 271124).
SESLJAN (tel. 414068) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Oberdan 2, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Ul. Baiamonti 50, Milje - Mazzinijev dvored 1.

SESLJAN (tel. 414068) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Baiamonti 50 (tel. 812325).

Od PONEDELJKA, 9., do SOBO-
TE, 14. septembra 1996

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Cavana 1 (tel. 300940),

Barkovlje - Miramarski drevored 117 (tel. 410928).

BOLJUNEC (tel. 228124) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Cavana 1, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Ul. Oriani 2.

BOLJUNEC (tel. 228124) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Oriani 2 (tel. 764441).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpriznana od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15. »Striptease« r. Andrew Bergman, i. Demi Moore, Burt Reynolds.

EXCELSIOR - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Vesna va veloce«, r. Carlo Mazzacurati.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Waterland - Memorie d'amore«, i. Jeremy Irons.

AMBASCIATORI - 15.30, 17.45, 20.00, 22.30 »The Rock«, i. Sean Connery.

NAZIONALE 1 - 15.30, 17.40, 19.55, 22.15 »Qualcosa di personale«, i. Robert Redford.

NAZIONALE 2 - 15.30, 17.05, 18.50, 20.30, 22.15 »Il rompiscatole«, i. Jim Carrey, Mathew Broderick.

NAZIONALE 3 - 15.30, 17.05, 18.50, 20.30, 22.15 »Il rompiscatole«, i. Jim Carrey, Mathew Broderick.

NAZIONALE 4 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Giovani streghe«, r. Andrew Fleming.

MIGNON - 16.00, 22.00 »Anamente tua«, porn. prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »Spia e lascia spiare«, i. Leslie Nielsen.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.10 »Poeti dall'inferno« r. Agnieszka Holland, i. Leonardo di Caprio, David Thewlis.

GLEBALISCE MIELA - Jutri: 20.00, 22.10 »Seven«, r. David Fincher, i. Brad Pitt.

LUMIERE - Zaprt zaradi dopusta.

PRIREDITVE

SLOVENSKE ORGANIZACIJE VIDEVSKE POKRAJINE vabijo na prireditve v spomin na Izidorja Predana-Dorica S STRANI MATAJURJA, ki bo v sredo, 11. t.m., v Špetru: ob 18.30 v farni cerkvi masa zadušnica, ob 19.30 v občinski sejni dvorani "S strani Matajurja" - beseda in glasba, njegovo sporočilo in naši spomini.

POLETNI VEČERI V ZGONISKI OBČINI - KD Rdeca zvezda pod pokroviteljstvom občine Zgonik vabi v četrtek, 19. septembra na koncert harmonikarskega orkestra Synthesis 4, ki bo v Brisčikih na Krzadi; v nedeljo, 29. septembra na koncert vokalne skupine Musica noster amor, ki bo v Zgoniku v cerkvi sv. Mihaela. Vljudno vabljeni!

KD KRASKI DOM organizira v sodelovanju z župnijsko skupnostjo VEČER CIGANSKE GLASBE. Izvaja duo Alessandro Simonetto - violina in Roberto Daris - harmonika. Koncert bo na Tabru danes, ob 19. uri. V slučaju slabega vremena bo koncert v Kulturnem domu na Colu.

SKD BARKOVlje in TPK Sirena vabita v četrtek, 12. t.m., na sedež Sirene na predstavitev nove zbirke pesmi v narečju "Se druge pagrantane na risalne mize" Atilija Kralja. Poleg avtorja, bodo nastopili tudi mladi barkovljanski

recitatorji in mladi gojenci Glasbene matice M.Kogoj iz Trsta. Avtorja bo predstavil Danilo Sedmak. Zacetek ob 20.30.

48.MARIJANSKI SHOD danes na Opcinah: ob 15.30 molitev v cerkvi; ob 16. uri procesija po vasi in masa na prostem. Shod bo vodil msgr. dr. O. Simcic, skofov vikar goriske nadškofije. Vabljeni pevci in narodne nose. Ob slabem vremenu bo vse v cerkvi.

PD KOLONKOVEC organizira danes od 10. do 12. ure in od 15. do 19. ure razstavo starega kmekega orodja.

KK CUBA 59 prireja 13., 14. in 15. t.m. v Zgoniku Praznik za Kubo. Vsak večer bo koncert (ples). Zbiranje igrac in solskih potrebnic za kubanske otroke. V soboto igra glasbena skupina "Chuke", v nedeljo pa ansambel "Positive man", ki bosta predvajali reggae glasbo. Vabljeni.

Pogreb našega dragega

Josipa
Bolčiča

bo v sredo, 11. t. m., ob 10.30 v Boljuncu.

Zara bo uro pred pogrebom v domaci cerkvi.

Svojci

Boljunc, Zürich, Trst,
8. 9. 1996

Ob izgubi dragega
strica Joska socustvujejo
z družino

Boza, Slavko, Dejan,
Snjezana in Dario

Ob izgubi dragega
očeta izrekajo iskreno
sozaljje Mileni in prizadetim
svojcem

družine Meneghetti,
Mauro, Sancin in Bet

ZAHVALA

Leo Fidel

Ob izgubi našega ljubljenega se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami socustvovali. Posebna zahvala g. župniku Zarku Skerlju, zboru upokojencev z Brega, nosilcem krste, darovalcem cvetja, vsem sorodnikom, vašanom in prijateljem za izražena sozaljja ter vsem tistim, ki so pokojnika pospremili na njegovo zadnjo poti ali na katerikoli način pocastili njegov spomin.

Zena in hčerki z
družinama

Pesek, 8. 9. 1996

8. 9. 1971 8. 9. 1996

Saško Daneu

1986 1996

Draga Daneu

spominjata se ju
Jelka z družino
in Sasi z mamo

Opcine,
8. septembra 1996

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIST - Trst Ul. Valdivino 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
TRST

Šolsko leto 1996/97

Tečaji, ki jih je odobril Deželni Odbor in jih financirajo:

Evropska Komisija
Evropski Socialni Sklad

Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo

Avtonomna Dežela Furlanija-Juljska Krajina
Deželno Ravnateljstvo za Poklicno usposabljanje

OPERATER V INFORMATIZIRANEM PODJETJU

- razpoložljivih mest 20
- trajanje 400 ur
- namenjen brezposelnim absolventom višjih srednjih šol izpod 25. leta starosti

TURISTIČNI OPERATER IN VEČJEZIČNI ORGANIZATOR
SREČANJ IN POTOVANJ

- razpoložljivih mest 15
- trajanje 550 ur
- namenjen brezposelnim, ki so opravili višjo srednjo šolo ali poklicni tečaj izpod 25. leta starosti

NEGOVALKA NA DOMU IN V NAMENSKIH STRUKTURAH

- razpoložljivih mest 12
- trajanje 700 ur
- tečaj daje poklicno kvalifikacijo
- namenjen brezposelnim ženskam nad 25. letom starosti

DODELJENA KOMERCIALNEMU IN UPRAVNEMU VODENJU
V INFORMATIZIRANEM PODJETJU

- razpoložljivih mest 15
- trajanje 350 ur
- namenjen brezposelnim ženskam nad 25. letom starosti

- obiskovanje tečajev je brezplačno
- za vse tečajnike je predvidena stipendija
- v sklopu tečajev bo organizirana večtedenska delovna praksa

Vpisovanje in ostale informacije do 20. septembra na
sedežu Zavoda v Trstu, ul. Ginnastica 72, tel. 566360.

UL. MILANO 25.
TRST
TEL. 39-40/632200

FURLANI

POSEBNI POPUSTI

10% do 50%

NA VSEH ARTIKLIH

GOLDONI - BENASSI - STIHL - HONDA

SLOVENSKI DEŽELNI
ZAVOD ZA POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

prireja v šolskem letu 1996/97
v Trstu naslednje tečaje:

- dveletni poklicni tečaj za uradnike v zunanji trgovini - 1200 ur letno
- dveletni poklicni tečaj za kuharje- 1200 ur letno
- srbsčina oz. hrvaščina za ekonomske operaterje - 80 ur
- varnost in higiena na delu (15 tečajev) - 10 ur
- urejanje izložb - 120 ur
- vzdrževanje parkov in zelenih površin - 120 ur
- gojenje oljk (2 tečaja) - 60 ur
- sadjarstvo - 50 ur
- windows office professional (windows, winword, excel, access) - 150 ur
- windows office standard (windows, winword, excel) - 100 ur

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 20. septembra na sedežu Zavoda v Trstu, ul. Ginnastica 72, tel. 566360 - 569119, vsak dan (razen sobote) od 9.00 do 13.00 ure. Za tečaje iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. 362941.

Sportno rekreacijsko društvo VAŠKA SKUPNOST PRAPROT

KRAŠKI FRAJTONER '96

v Praprotru

Danes, ob 9. uri tekma v skrlah, ob 11. uri odprtje kioskov, ob 14. uri nastop harmonikašev, nagrajen bo najstarejši, najmlajši in najštevilnejša skupina, od 20. do 24. ure ples z ansambлом Kraski kvintet

SKD BARKOVLE in TPK SIRENA
vabita v cetrtek, 12. t.m., na sedež Sirene
na predstavitev nove zbirke pesmi v narečju

"ŠE DRUGE PAGRUNTANE NA RISALNE MIZE"

Atilija Kralja

Poleg avtorja bodo nastopili tudi mladi barkovljanski recitatorji in mladi gojenci Glasbene matice M. Kogoj iz Trsta.

Avtorja bo predstavil **DANILO SEDMAK**.
Zacetek ob 20.30

NK KRAS

pride

"ŠPORTNI PRAZNIK"

na Mouzarju v Repnu 7. in 8. septembra.

Za prijetno vzdušje bo poskrbel ansambel:
"ADRIA KVINTET".

Na voljo bodo dobra kapljica in jedi na žaru

Slovenska skupnost prireja v sodelovanju s Krozkom za družbena vprašanja Virgil Scek posvet na temo:

SLOVENIJA V EVROPSKI ZVEZI: NOVE MOŽNOSTI SOZITJA IN SODELOVANJA NA KRAJEVNI RAVNI IN MEDNARODNI RAVNI

Posvet bo jutri, 9. t.m., s pricetkom, ob 17. uri, v Peterlinovi dvorani v Trstu, Ul. Donizetti 3, na njem pa bodo govorili: **sen. Patrizia Tola**, podtajnica pri ministrstvu za zunanje zadeve Republike Italije; **posl. Lojze Peterle**, predsednik prve slovenske demokratične vlade in načelnik delovne skupine za manjšine Državnega zbora RS; **evropski posl. Michi Ebner**, predsednik Delegacije Evropskega parlamenta za odnose s Slovenijo; **Nanti Olip**, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev; **Silvano Sau**, predsednik Obalne samoupravne skupnosti Italijanske narodnosti v Sloveniji; **Martin Breclj**, tajnik Slovenske skupnosti. Posvet bo vodil podtajnik **SSK Ivo Jevnikar**, pozdravila pa ga bosta tržaski župan **Riccardo Illy** in predsednik Krozka **Virgil Scek Rafko Dolhar**. Vabljeni

NE IŠČI DALEČ!

VARČEVANJE
TI JE
NA DOSEGU
ROKE!

Domio 137
34010 Dolina (TS)
telefon (040) 281381

PAOLO
mobili
paolo

EVROPSKA VIŠJA ŠOLA ZA TOLMAČE IN PREVAJALCE "JAMES JOYCE"

Po normativu zakona št. 697 z dne 11. 10. 1956

URADNO PRIZNAN JEZIKOVNI LICEJ

Sedež usposobljenostnih izpitov in mature

URADNO PRIZNAN TEHNIČNI TRGOVSKI ZAVOD

Sedež usposobljenostnih izpitov in mature

NADOKNADENJE ŠOLSKIH LET

PC EXPRESS EDUCATION

- Microsoft Windows '95
- Microsoft Windows 3.11
- Microsoft Word 6.0
- Microsoft Excel 5.0
- Microsoft Access 2.0
- Macro Visual Basic za MS-Excel 5.0
- SQL in Access Basic za MS-Access 2.0

IBM

SEDEŽ S KONVENCIJO

E. FERMI
ŠOLSKI CENTER V TRSTU
UL. LAZZARETTO VECCHIO 24
TEL. (040) 307440/301626/307416
FAX (040) 307416

IZLETI

SPDT sporoča, da odpade izlet na tritisocak Antelao, ki bi moral biti jutri, 8. in v ponedeljek, 9. t. m. zaradi slabih vremenskih razmer in zasneženosti na vrhovih.

ŠOLSKE VESTI

DIDAKTICNO RAVNATELJSTVO v Dolini vabi starše otrok, ki obiskujejo C.O.S. F. Venturini v Boljuncu, C.O.S. I. Trinko-Zamejski v Ricmanjih, O.S. v Borstu, O.S. na Pesku in otroški vrtec v Ricmanjih na sestanek, ki se bo vršil v prostorih O.S. P. Voranc v Dolini, v sredo, 11. t.m., ob 17. uri v zvezi s popravili solskih stavb in potrebo po začasnih prilagoditvi oranizacije posameznih sol.

GLASBENA SOLA GODBE NA PIHALA IZ RICMANJ obvesča, da bo INFORMATIVNI SESTANEK za solsko leto 1996/97 v petek, 13. t.m., ob 18.30 na sedežu godbe v Ricmanjih (Babna hiša).

DIDAKTICNO RAVNATELJSTVO PRI SV. JAKOBU sporoča, da bo pricetek pouka za vse sole in vrte dne, 16. t.m. s sledečim urnikom: OS J. Ribicic od 8.00 do 16.00.; OS K. Sirok od 8.00 do 15.30; OS M. Gregoric Stepancic: od 8.00 do 16.00; OS I. Grbec: od 8.00 do 15.00. Vrtci pri Sv. Jakobu od 7.45 do 16.00; vrtec pri Sv. Ani od 7.45 do 16.00; vrtec pri Skednju od 7.45 do 16.00.

OPENSKO DIDKATICNO RAVNATELJSTVO obvesča, da se na vseh osnovnih solah in vrtcih omenjenega ravnateljstva pouk prične 16. septembra 1996. Osnovne sole: F. Bevk na Opcinah ob 8.00, P. Trubar v Bazovici (3., 4., in 5. r.) ob 8.10, K. D. Kajuh v Gropadi (1. in 2. r.) ob 8.15, P. Tomazic v Trebčah ob 8.15, A. Cernigoj na Proseku ob 8.00, A. Sirk v Krizu ob 8.00, A. Gradnik na Repentabru ob 8.00. Otroški vrtci: Opcine in Bazovica ob 7.45, Gropada, Trebča, Prosek, Kriz in Repentabor ob 8.00.

GLASBENA MATICA TRST - Sola "M. Kogoj" sprejema vpise za solsko leto 1996/97 od 10. do 15. ure do 10. t.m. Informacije v tajnistvu sole, ul. Manna 29, tel. 418605. Vpisovanje po podružnicah: Salez - jutri, 9.9. od 18. - 19. ure v KD Rdeca zvezda.

OBČINA DEVIN-NABREZINA sporoča, da bo pouk v občinskih otroških vrtcih z italijanskim učnim jezikom v Sesljanu in s slovenskim učnim jezikom v Sempolaju in Mavhinjah, začel v ponedeljek, 16. t.m., s sledečim urnikom: od 16.9. do 20.9. od 8. do 12. ure (brez kosila) razen sobote; od

AURORA

prireja

od 13. do 27. oktobra
KRIZARJENJE z ladjo
»Dalmacija«.
Cena od 1.990.00 dalje.

Od 27. oktobra
do 3. novembra
ROGASKA SLATINA.
Cena 570.000 lir.

Od 31. oktobra.
do 3. novembra.
BUDIMPESTA
Cena 495.000 lir.

Od 1. do 3. novembra.
MALI LOSINJ.
Cena 195.000 lir.
Informacije in vpisovanja
v potovalnem uradu
AURORA,
Ul. Milano 20, tel. 630261.

Marsich Prefabbricati
A. Marsich
cementni izdelki
material
za gradbeništvo

TRST - Drž. cesta 202 - III. km
Rocol (Callaia) anagr. št. 1683
Tel. 910806 - Fax 910924

23.9. dalje od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure. Na osnovi prošnje zainteresiranih staršev in po predhodnem mnenju zainteresirane otroškega vrtca je predvidena možnost odprtja vrtca od 7.30 in/ali zaprtja ob 16.30.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst- Ul. Carducci 8, tel. 370301, obvesča, da bo do nadaljnjega nudilo informacije ob torkih in četrkih od 16.00 do 17.30.

ČESTITKE

Danes praznuje **ANTON CESAR 80. rojstni dan**. Ob tem velikem jubileju mu iskreno čestitata sinova Albino in Claudio z družinama.

Danes stopata na skupno življenjsko pot **SARA in ROBI**. Mnogo sreče jima zeli **SKD Slavec**.

Danes se končno vzameta

Sara in Robi

Da bi vajina skupna življenjska pot bila krajša in vesela kot sončen dan,

Vama iz srca zeli
YABADABADU

Danes stopata pred oltar

Sara in Robi

Vso srečo na skupni življenjski poti jima voščita
fantovska in dekliska
dolinske Majence

Roby in Sara

Naj vaju na skupni življenjski poti veter in vihar ne prevarata nikdar.

Trdno se držita in soliden, predvsem pa srecen ter vedno zaljubljen par ostanita.

Mama Sonja, oče Marjo ter Ivana in Petra

Včeraj sta se na Repentabru poročila

Nataša in
Marino

Ko stopata na skupno življenjsko pot jima vse lepo voščijo

Fantje izpod
Grmade

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajnistvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi krožek **KRUT** - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.30-17.30 od ponedeljka do petka.

NAROCNIKOM IN BRALCEM PRIMORSKEGA DNEVNICA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko številko

7796600 - vsak dan od 13.00 do 19.00

Loterija

7. september 1996

BARI	66	5	26	24	54
CAGLIARI	82	43	83	48	71
FIRENCE	58	48	19	72	11
GENOVA	80	73	61	70	71
MILANO	5	22	4	15	3
NEAPELJ	84	64	57	21	42
PALERMO	44	45	8	79	38
RIM	17	68	59	12	58
TURIN	73	22	2	31	61
BENETKE	11	52	3	51	5

ENALOTTO

2 2 X 2 1 2 X 1 2 2

KVOTE

12	380.363.200.-
11	1.981.100.-
10	163.000.-

OBVESTILA

TRZASKA KNJIGARNA obvesča dijake in starše, da bo odprta jutri, 9. in v ponedeljek 16. t.m. z običajnim urnikom 8.30 - 13. in 15.30 - 19.00

POHOD BAZOVISKI JUNAČKI - Planinski odsek SZ Sloga vabi danes, 8. t.m. na tradicionalni pohod. Zbirališče pred vaskim spomenikom, ob 9.45 in odhod ob 10.15. Pohod traja približno tri ure. Vabljeni v cim večjem številu.

DANES, 8. t.m., se bomo zbrali na Katinari, pri kapelici Kraljice miru, kjer bo ob 9.30 darovana sv. masa.

SZSO - veja volčicev in veveric. Vodstvo obvesča starše in otroke, da bo danes, 8. t.m., ob 20.55 na slovenskem televizijskem programu RAI oddaja o taboru v Selah na Koroskem.

KMEČKA ZVEZA in Zveza neposrednih obdelovalcev prireja jutri, 9. septembra, ob 20.00 v prostorih Kraskega muzeja v Repnu srečanje z mag. Miranom Vodopivcem na temo: novosti pri predelavi grozdja in nega mladega vina. Vljudno vabljeni vsi vinogradniki.

SKD VIGRED vabi vse, ki bi radi pripomogli k uspehu I. Kraskega oktoberfesta, ki bo v Praprotru od 10. do 14. oktobra, na organizacijski sešatek v društvene prostore v Sempolaju v sredo, 11. t.m., ob 20.30.

SRENSKI ODBOR IZ BORSTA IN ZABREZKA vabi vasčane, da se udeležijo prostovoljne delovne akcije za popravilo poljskih poti, ki bo v soboto, 14. t.m., od 13. ure dalje.

KD I. GRUDEN obvesča, da so se pričele pevske vaje ZPZ in MPZ. Vaje bodo v srednji soli v Nabrezini. Vabljeni so vsi pevci in pevke. Za pojasnila tel. 200620.

KROZEK "Yoga siddharta - osho meditation center" poroča, da se bo vsako sredo, od 18. do 20. ure vršil v novem sedežu društva v Brisčkih 2, tečaj risanja z uporabo raznih materialov in tehnik (keramika, platno, steklo...). V septembru se ostale dejavnosti odvijajo po sledečem urniku: yoga ob ponedeljkih in četrkih od 20. do 21.30; meditacija ob torkih in petkih od 20. do 21.30. Informacije tel. 327488.

SPD PRIMOREC - TABOR - Glasbeni svet skozi petje (pevski zbor) in se kaj-lepo bo, ce bo enkrat tedensko od septembra dalje v Ljudskem domu v Trebčah cim vec otrok iz prvega, drugega in tretjega razreda osnovne sole. Pridite! Za pojasnila sta vam na razpolago Nidia Sivitz (tel. 212688) in Vilma Padovan-Scek (tel.215157).

SKLAD MITJA CUK obvesča, da je od 17. septembra dalje vsak terek na razpolago svetovalnica za vzgojo in razvoj.

SKLAD M. CUK obvesča, da se bo začel popoldanski dopolnilni pouk in individualne lekcije za solsko leto 1996/97; informacije med 10. in 12. uro od ponedeljka do petka.

SKLAD M. CUK obvesča, da je na sedežu Sklada dvakrat tedensko na razpolago logopedinja; informacije dobite vsak dan v dopoldanskem času, razen ob sobotah.

SKLAD M. CUK obvesča, da so pozabljena oblačila, ki so jih pustili otroci v poletnem središču na Proseku in v poletnem središču na Opcinah v uradu na Narodni ulici 126. Vse potrebne informacije lahko dobite na tel. st. 212289.

PIHALNI ORKESTER BREG in Glasbena matica prireja glasbeno solo za pihala, trobila in tolkala. Informacije in vpisovanje vsak cetrtek in na sedežu v Dolini, tel. st. 228642 in 228333 od 20. ure dalje.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

VODILNO PODJETJE imp-export isče osebo z univerzitetno diplomo iz ekonomije s pisnim in govornim znanjem slovanskih jezikov in po možnosti tudi nemščine in angleščine, za direktorsko mesto tržaske filiale, po krajšem usposabljanju na sedežu v Milanu. Klicati tel. 02-874614, 86453795 ali fax 02-88452993

ISCAMO mladega vajenca z voljo do dela. Tel. 370360.

ZAVAROVALNA DRUŽBA vsedravnega obsega isče za svojo prodajno mrežo dve osebi, ki se želita uveljaviti v novem delovnem okolju. Pisne ponudbe z izčrpnim življenjepisom pošljite na poštni predal št. 4038, 34018 Dolina.

GOSTILNA - PIZZERIA Veto sporoča, cenjenim gostom, da bo zaradi dopusta zaprta do 10. septembra.

TRI STOTE belega grozdja kupim. Tel. 281920.

DAJAMO v najem zemljišče z lepim razgledom v

mirnem kraju med Miramarom in Grljanom. Tel. 040-225973 od 6. do 8. ure ali od 20. do 22. ure

PPO UGODNI CENI prevazamo/dostavljamo z apeosilnost 500kg kjerkoli v tržaski pokrajini. Tel. 040/225973 od 6. do 8. ure ali od 20. do 22. ure

PRODAM mali ročni mlin za mletje grozdja. Tel. 0481-882421 ob uri obedov.

VALVAZORJA iz leta "1689", prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod sifro "Valvazor" pošljite na go-risko uredništvo Primorskega dnevnika, Ul. 24 maggio st. 1.

TRNOVCA na robu kraskega parka prodam novo vseljivo samostojno hišo v dvojčku. Pritlicje: salon, kuhinja in kopalnica; nadstropje: tri sobe in kopalnica; podstrešje; podzemni bivalni

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaskem obratovale naslednje crpalke:

AGIP
P.zza Caduti per la libertà (Milje)
Largo Piave
Drevored Campi Elisi 59
Largo Sonnino 10
Trg Sansovino 6
SESLJAN dr.č. 14 (Devin-Nabrezina)

MONTESHELL
Rotonda del Boschetto
Ul. Baiaumonti 4
Riva N. Sauro 6/1
Miramarski drev. 233/1
Istrska ulica 212

ESSO
Largo Roiano 3/5
Opcine (cesta 202 - krizisce)
Ul. Giulia 2

IP
Riva O. Avgusta 2
Trg Libertà 3

ERG PETROLI
Ul. Piccardi 46

API
Ul. Baiaumonti 48

TAMOIL
Ul. F. Severo 2/3

NOCNE CRPALKE
(self service)

TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev. 49

NA AVTOCESTAH
(odprte 24 ur)

AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

prostori: dve sobi in pralnica, zunanja velika klet, dvorice in vrt, odlična gradnja. Tel. 040-632686 od ponedeljka do petka od 13. do 14. ure.

ZAZIDLJIV teren oddajam v zgoniski občini po ugodni ceni. Interesenti naj pišejo na Publist, Ul. Valdirivo 36 pod sifro "T.e.r."

NA KONTOVELU oddajamo staro hišo z dvoriščem in gradbenim dovoljenjem (160 kvm) za 110.000.000. lir. Družba za nepremičnine DI.&BI. Sesljan - 299137.

V KRIZU oddajamo dvonadstropno hišo 120 kvm za 160.000.000. lir. Družba za nepremičnine DI.&BI. Sesljan - 299137

V DOMJU blizu Ricmanj oddajamo stanovanje po ugodni ceni (270.000.000 lir) z dvoriščem, z obdelanim vinogradom (2550 kvm, od katerih 800 kvm zazidljivih). Družba za nepremičnine DI.&BI. Sesljan - 299137.

PROFESIONALNO in brezplačno cenimo vaše imovine. Družba za nepremičnine DI.&BI. Sesljan - 299137.

V NAJEM oddam prostor-no hišo z vrtom v Gorici. Tel. 0481-32440, 531600.

PRODAM hišo v dolinski občini. Tel. 228390.

PRODAM Fiat Tipo 1400 Digit, letnik '89, v odličnem stanju za 6.500.000 lir. Tel. 213518.

ALFA ROMEO 155, letnik '92, crne barve, full optional, edini lastnik, v odličnem stanju prodam. Tel. 0481-419993 ali urad 0481-40469.

CLIO 1.4 RT, letnik 91, metalno crne barve, lita platisca, alarmna naprava (ali brez) v odličnem stanju, po zelo ugodni ceni prodam. Tel. 040-220540 v popoldanskih in večernih urah.

FIAT 126 Special s placamo celoletno takso, v dobrem stanju za 300.000 lir prodam. Tel. 910148.

PRODAM 10-15 hl cisterne za vino. Tel. st. 0481/78066 ob uri obedov.

PRODAM dva kosta jeva plaunika 11 in 13 hl. Telefon 228262.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljeno harmoniko znamke Victoria

SOLKAN / SLOVESNOST OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Listina o sodelovanju in prijateljstvu spodbuda za tesnejše sodelovanje s sosednjo Svetogorsko četrtjo

V okviru praznika odkrili obeležje solkanskim beguncem

V Solkanu se zelo skrbno pripravljajo, da bi tisočletnico prve omembe kraja obeležili kar se da spoštljivi obletnici primerno slovesno. Kraj bo v prihodnjih letih dobil prijetnejši videz, skusali bodo odpraviti težave zaradi občasnih poplav, izgradnja plinskega omrežja bo pomenila zmanjšanje onesnaževanja okolja, nekatere ulice bodo na novo osvetlili, prijetno nočno podobo pa bo dobil tudi znani solkanski most.

Tako je na petkovi slovesnosti v solkanski osnovni soli napovedal predsednik Krajevne skupnosti Tomaž Marusič. Delegacija je se je s cvetjem poklonila spomenu padlih partizanskih borcev in padlih avstrijskih vojakov. Na isti slovesnosti sta s predsednikom rajonskega sveta za Svetogorsko četrt in Placuto Renatom Boeganom podpisala Listino o prijateljstvu in sodelovanju, ki pomeni nov korak krepitvi nadaljnega sodelovanja med občanoma dveh sosedskih krajev, oziroma območij.

Tomaž Marusič, ki se je v nagovoru zahvalil za množično udeležbo na slovesnosti, ki so jo s prijetnim pevskim nastopom in glasbenimi točkami dopolnili učenec osnovne sole Solkan, je poudaril, da se občinski praznik praznuje ob obletnici pomembnih dogodkov ob splošni vstaji primorskega ljudstva septembra 1943, nanašal dosežke, ki so jih v okviru Krajevne skupnosti uspeli uresničiti in točke, ki so zapisane v programu do leta 2001, ko bo kraj, skupno z

obcino Nova Gorica in obcino Gorica praznoval tisočletnico. Posebej je navedel razloge, ki so v osnovi odločitve o podpisu Listine o prijateljstvu in sodelovanju ter izrazil upanje, da bodo že prihodnje leto podobno listino podpisali z rajonskim svetom za Pevmo, Oslavje in Stmaver. Podobno željo je izrazil tudi predsednik rajonskega sveta za Svetogorsko četrt Boegan.

Omeniti velja tudi, da so v Solkanu, nedaleč od osnovne sole - na krizišču v Zabjem kraju v petek odkrili spominsko obeležje beguncem iz Solkana, ki jih je vojna poglajala v svet. V prostorih osnovne sole so odprli tudi razstavo podvodnih fotografij Smiljana Zavrtnika, v četrtek pa je bila v prostorih KS predstavitev knjige Vilija Princica Pregnani.

Po osemdesetih letih so tudi solkanski begunci, ki jih je v svet poglajala vojna dobili obeležje in to v krizišču v Zabjem kraju (zgoraj). Listino o prijateljstvu in sodelovanju sta podpisala predsednik KS Tomaž Marusič in predsednik rajonskega sveta za Svetogorsko četrt Renato Boegan (spodaj). Foto Bumbaca.

KRMIN

Praznik ob krstu Vina miru

V Krminu bodo danes krstili "Vino miru 1996". Na manifestaciji, ki bo ob 10. uri v Katoliškem centru v ulici Pozzetto in ki ima globok simbolični pomen, bodo spregovorili tudi o delu, oziroma kulturi dela, sportu in miru. Slovesnosti, ki jo prireja Krminska zadruga, se bodo udeležili najvišji predstavniki Dezele ter krajevnih oblasti. Vlado bo zastopal poslanec Mario Prestamburgo.

Na prireditvi bodo izročili tudi posebna priznanja "Acino d'oro" (Zlata jagoda) vinogradnikom in kmetijskim podjetnikom ter gospodarstvenikom, ki so s svojim delom in uspehom pripomogli k uveljavljanju Italije v svetu. Priznanje bo prejel vinogradnik Ferruccio Samar, Giulio Marcon in Giuseppe Zoff pa za dosežke na področju živinoreje. Priznanje bosta prejela tržaski župan in podjetnik Riccardo Illy in Carlo Melzi predsednik deželnega združenja industrijskega ter glasbene skupina i Nomadi.

Po krstu "Vina miru 1996" bodo prvo posiljko steklenic (posebne nalepke so pripravili slikarji Miguel Berrocal, Ugo Nespolo in Alberto Gandino, prevzeli uslužbenci letalske družbe Alitalia.

Ze jutraj bo v Krminu miting terenskih vozil, popoldne, ob 15.30 pa bo sprejem alegoričnih vozov, zatem se bodo vrstili koncerti in nastopi folklornih skupin, v okviru Pokrajinskega praznika grozdja. V prihodnjem tednu se bo namreč začela prava trgat.

ČRPALKE

Danes so na Goriskem dežurne naslednje bencinske crpalke:

GORICA
MONTESHELL - Ul. Trieste, 22
IP - Ul. don Bosco, 108
AGIP - Ul. Aquileia, 60
FINA - Korzo Italia, 103
TRŽIČ
MONTESHELL - Ul. Matteotti, 23
ESSO - Ul. 1. Maggio, 59
IP - Ul. Boito, 57
FINA - Ul. Cosulich, 21
KRMIN
MONTESHELL - na državni cesti št. 56
GRADIŠČE
AGIP - na cesti proti Marjanu
RONKE
ERG - Ul. Aquileia
FOLJAN
AGIP - Ul. Redipuglia
ROMANS
API - Trg Candussi
FOSSALON
MONTESHELL - Fossalun

VČERAJ-DANES

Podatki iz maticnega urada goriske občine od 31. 8. do 6. 9. 1996

RODILI SO SE: Giulia Bauzon, Anna Gramigna, Miriana De Rosa, Matteo Tollon, Andrea Katia Pola.

UMRLI SO: 82-letna upokojenka Caterina Mucci vdova Bressan, 82-letni upokojenec Giovanni Cristiani, 79-letna upokojenka Giovanna Kerin vdova Viezzoli, 75-letni upokojenec Giusto Gerin, 68-letna upokojenka Mafalda Falchi por. Pellegri, 77-letni upokojenec Mirko Plesničar, 54-letni upokojenec Luigi Pinausi, 84-letna upokojenka Derna Foghini vdova Massi, 67-letna upokojenka Flavia Troian vdova Marin, 90-letna upokojenka Emilia Concioni.

OKLICI: podjetnik Diego Cadamuro in sobarica Tania Bertoli, karabinjer Giuliano Innocente in uradnica Mary Therese Rumieli, podcastnik karabinjerjev Giuseppe Iesce in uradnica Clelia Boiano, odvetnik Francesco Donolato in sodnica Silvia Balbi.

POROKE: bančni uradnik Giovanni Zaban in Anna Berka, uradnik Antonio Russo ter trgovska pomočnica Marina Falanga, delavec Gianluca Lo Scuto in Silvia D'Emilio, trgovec Silvio Delbello in študentka Daniela Corodessi, univerzitetni študent Aleksij Soban in učiteljica Emanuela Koren, avtolicar Igor Klanjscek in trgovska pomočnica Liliana Primozig, trgovec Federico Ossola in trgovska pomočnica Nadja Drufova, podcastnik karabinjerjev Giovanni Bressan in uradnica Marisa Musina, trgovec Claudio Paoli in uradnica Arianna Bellan, uradnik Roberto Lavisatti in uradnica Sabrina Pinat.

ŠOLSKE VESTI

Ravnateljstvo učiteljskega - pedagoškega lista "Simon Gregorčič" sporoča dijakom in staršem, se se solsko leto 1996/97 prične v sredo, 11. septembra ob 8.30. Pouk bo tega dne do 11. ure, nato se dijaki lahko udeležijo mase, ki bo v solskem centru.

Ravnateljstvo klasičnega liceja in gimnazije "Primož Trubar" obvešča, da se bo pouk v novem solskem letu pričel v sredo, 11. t.m. ob 8.30.

IZLETI

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA organizira dvodnevni izlet (21. in 22. septembra) na Gardsko jezero, v Bocen in Cortino d'Ampezzo. Vpisovanje in poravnava vpisnine v trgovini pri Mili (tel. 78072) do 15. septembra.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Ivan Jarca (Fifina) darujeta Vinko in Natasa Tavcar 50 tisoč lir za društvo krvodajalcev v Doberdolu.

Namesto cvetja na grob očeta Ivana Jarca, darujejo otroci z družinami 250 tisoč lir za društvo krvodajalcev v Doberdolu.

V počastitev spomina Mirka Plesničarja daruje Vera Nanut z družino 100 tisoč lir za Glasbeno matico v Gorici.

Ob 23. obletnici smrti moža Maria Zuliana daruje žena 100 tisoč lir za vzdrževanje borcev padlim v NOB v Standrežu.

Namesto Cvetja na grob Mirka Plesničarja - Poveljnika darujejo prijatelji in letniki 200 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Standrežu.

KINO

GORICA
CORSO 15.30-17.30-19.45-22.00 »Qualcosa di personale«

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MORANDINI, Rastel 65, tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
AL REDENTORE, Ul. IX. Giugno 36, tel. 410340.

POGREBI

Jutri: 9.00, Elena Gliotti vdova Congin iz splošne bolnišnice; 10.30 Giuseppe Sutner, iz splošne bolnišnice; 12.00, Aurora Alipo Pamborra iz splošne bolnišnice.

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sozolja ob izgubi našega dragega

Mirka Plesničarja

se iskreno zahvaljuje vsem, ki so z nami sočustvovali. Posebna zahvala naj gre g. župniku Bolcini, darovalcem cvetja in vsem, ki boste našega dragega ohranili v spominu.

Svojci

Standrež, 8.9.1996

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
GORICA

Šolsko leto 1996/97

TEČAJ ZA OPERATERJA V INFORMATIZIRANEM PODJETJU

- razpoložljivih mest 15
- trajanje 400 ur
- namenjen brezposelnim absolventom višjih srednjih šol izpod 25. leta starosti
- obiskovanje tečajev je brezplačno
- za vse tečajnike je predvidena štipendija
- predvidena je triedenska delovna praksa

Tečaj, ki ga je odobril Deželni Odbor, financirajo:

Evropska Komisija
Evropski Socialni Sklad

Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo

Avtonomna Dežela Furlanija-Juljska Krajina
Deželno Ravnateljstvo za Poklicno usposabljanje

Vpisovanje in ostale informacije do 20. septembra na sedežu Zavoda v Gorici, ul. Croce 3, tel. 81826.

KRONIKA / GRADIŠČE

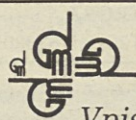
Nesreča s smrtnim izidom na domačem dvorišču

Nesreča s smrtnim izidom se je včeraj, nekaj pred 14.30 zgodila v Gradiscu, v kraju Borgo Santa Maria Maddalena. 61-letni Domenico Favaro (na gornji sliki - foto Bumbaca) je padel z višine približno treh metrov in pri tem močno udaril z glavo ob tla. Bil je na mestu mrtev.

Favaro je na podstrešnem prostoru hiše kjer stanuje - gre za staro kmečko hišo v

predmestju Gradisca, v smeri proti Moraru, kjer živijo tudi drugi sorodniki - urejal skladovnico drv. Nenadoma je padel z višine približno treh metrov. Poškodbe, ki jih je zadobil pri padcu so bile usodne, saj mu ekipa službe za hitro pomoč, ki so jo poklicali na kraj nesreče, ni mogla več pomagati.

Glasbena matica
Gorica

Vpisovanje v šolsko leto 1996/97

Vse potrebne informacije dobite na tajništvo sole v Gorici, Ul. della Croce 3, od 1. do 10. septembra 1996.

Urniki: od ponedeljka do petka, od 10. do 15. ure. Vpisovanje po podružnicah po potekalo v torek, 10. septembra 1996, od 16. do 18. ure, v sledečih prostorih:

DOBERDOB: Občinska glasbena soba

SOVODNJE: Kulturni dom

STANDREZ: Kulturni dom Andreja Budala

MLADI POUSTVARJALCI IZ TRIDESETIH DRŽAV

V znamenju natečaja "Rodolfo Lipizer"

Prireditve se bo odvijala v Kulturnem domu
V nedeljo slavnostni koncert nagrajencev

Kulturni dom je od včeraj prizorišče pomembne mednarodne prireditve, 15. natečaja "Rodolfo Lipizer" za mlade violiniste in 14. mednarodnega posvetovanja o violinski glasbi. Po dopolnjenem otvoritvenem slovesnosti so bili sinoci na vrsti že prvi nastopi mladih glasbenih poustvarjalcev, ki prihajajo iz kakih tridesetih držav. Izločilni nastopi bodo na sporedu tudi danes in jutri, medtem ko se bo v torek pričel polfinalni del tekmovanja. Od četrta do sobote pa bo potekal najzahajnejši del tekmovanja, tako za izvajalce, kakor za člane žirije. Slovesni zaključek letošnje prireditve, z razglasitvijo zmagovalcev, podelitvijo nagrad in slavnostnim koncertom bo v nedeljo, ob 20. uri.

V petek in soboto bo v okviru letošnje mednarodne manifestacije tudi srečanje skladateljev in muzikologov. Razpravljali bodo o pomenu in vplivu italijanske sole na violin-

ske glasbo. Srečanju bo predsedoval Adriano Guarnieri, medtem ko bo posamezne posege usklajeval Guido Salvetti. Sodelovali bodo glasbeniki in glasbeni pedagogi iz osmih držav, Slovenijo bo zastopal Rok Klopčič.

Predsednik kulturnega združenja R. Lipizer in odbora za natečaj, Lorenzo Qualli je na otvoritveni slovesnosti izpostavil vprašanja, ki vsako leto znova pogojujejo izvedbo manifestacije in ki terjajo sistemske rešitve. Na prvem mestu je vsekakor vprašanje financiranja, pomembno pa je tudi zagotoviti primerne prostore. Da se nekaj premika v pravi smeri je na srečanju napovedal deželni svetovalec Bruno Longo, medtem ko sta podzupan Nosselli in pokrajinski odbornik Petiziol podčrtala pomen prireditve, ki uspešno pomaga pri promociji Gorice v svetu. Kakor smo že poročali, bodo tekmovalci v zaključnem delu tekmovanja in na nedeljskem slavnostnem kon-

certu nastopali ob spremljavi simfoničnega orkestra. (Na sliki - foto Bumbaca - z včerajšnje uvodne slovesnosti v Kulturnem domu)

KOORDINACIJA GIBANJA OLJKE

Koalicijo graditi na programu in jasnih stališčih

Korak naprej v organizaciji

Na srečanju pokrajinskega koordinatorskega gibanja Oljke in predstavnikov odborov, ki delujejo v posameznih krajih pokrajine so govorili o dosedanjih izkušnjah koalicije, ki je zmagala na parlamentarnih volitvah ter o pripravah na bližajočo se volitve v nekaterih krajih na Goriskem in tudi za obnovo pokrajinskega sveta. Na srečanju so ugotovili, da predstavlja koalicija Oljke novost v italijanskem političnem življenju in da je prav zaradi tega bilo mogoče pridobiti tudi sodelovanje in soglasje oseb, ki doslej niso bile strankarsko angazirane. Na srečanju so potrdili odločitev, da je treba s pozitivno izkušnjo na-

daljevati. V organizacijskem smislu naj bi prislo do formalne ustanovitve gibanja. Uspehi ne bodo izostali, piše v tiškovnem poročilu. Gibanje mora postati bolj vidno, utrditi pa se mora osveščenost o skupnem, oziroma koalicijskem nastopanju. S tega vidika bo treba čimprej premostiti določeno prakso. In kako naj gibanje postane bolj vidno navzven in kako naj se pripravi na volitve? Najpomembnejši je program, okrog katerega je treba graditi enotnost, nato kriteriji glede izbire kandidatov. Vse to je mogoče doseči, če bo med posameznimi komponentami koalicije primerna stopnja sodelovanja.

Na prepihu petdeset delovnih mest v goriškem podjetju Zulli

Delavce podjetja Zulli, ki ima obrat v goriški industrijski coni, čaka jutri, po poletnih počitnicah, grenak povratek v tovarno. Po kolektivnem letnem dopustu, ki naj bi se zaključil predzadnji teden avgusta, je vodstvo tovarne s pismom obvestilo delavce o težavah in podaljšalo podaljšalo dopust se za dva tedna. Ta rok se izteka, vendar pa jutri skoraj gotovo ne bodo pognali strojev. Značke krize (zaradi upadanja naročil) je bilo opaziti že dalj časa, v zadnjih mesecih pa se je se poglobila in menda namerava podjetje zaposliti za uvedbo izredne dopolnilne blagajne za vse zaposlene in to za eno leto. Sindikati so za jutri zjutraj (ob 9. uri) sklicali v tovarni sindikalno zborovanje, kjer

bodo ocenili trenutno stanje in možnosti izhoda. Zgleda, da težave ne izhajajo samo iz krčenja naročil, oziroma manjšanja proizvodnje. Težave imajo v podjetju, kakor je slišati, tudi glede likvidnosti. Tako zaposleni se čakajo na izplačilo dela julijske plače.

Stanje je precej negotovo, predvsem pa skrajno nejasno. Zelo verjetno bodo sindikati predlagali poseg Dezele, oziroma vstop svezega kapitala. O stanju v podjetju lesno-predelovalne stroke, ki je med najstarejšimi v goriški industrijski coni, naj bi spregovorili na prihodnji seji "Teritorialnega pakta". Ukrepiti je namreč treba pravočasno, preden se utegne stanje še zaostri, opozarjajo sindikati.

SOLIDARNOSTNI ODBOR

Pošiljka za begunce

Obisk v begunskem centru v Škofji Loki

Clani goriškega Solidarnostnega odbora za pomoč beguncem so pred kratkim ponovno obiskali begunski center v Škofji Loki in izročili večjo količino najrazličnejšega blaga, ki so ga v poletnih mesecih v zbirni center v Kulturnem domu prinesli številni posamezniki in predstavniki društev. Pomoč so v Škofjo Loko prepeljali z dostavnim vozilom Dijanskega doma.

Pomoč bodo, tako kakor je bilo dogovorjeno s predstavniki begunskega centra in društva Ikar iz Kranja, ki zbira okrog sebe se posebej mlade begunce, v teh dneh porazdelili med posamezne begunske družine, ki so se v Sloveniji, oziroma družinam, ki se pripravljajo na povratek domov, zlasti na območje osrednje Bosne. Poleg obleke, obutve

in drugega blaga, so predstavniki Solidarnostnega odbora v begunskem centru izročili tudi denarno pomoč, ki se zbira na posebnem tekočem računu pri Kmečki banki.

Solidarnostni odbor se tudi ob tej priložnosti toplo zahvaljuje vsem, ki so na katerekoli način prispevali in tako pomagali ljudem, ki so zaradi vojne izgubili vse in bili prisiljeni v begunstvo.

Potrebe so, kljub umirjeni razmeri in prvim medlim poskusom obnove porušenih krajev in gospodarstva, se zmeraj zelo velike in so prispevki posameznikov, bodis v blagu, kakor v denarju, se zmaraj dobrodosli.

Denarne prispevke je mogoče nakazati na tekoči račun pri Kmečki banki (št. 65250).

Prekomerno gnojenje z gnojevko

Finančna straža iz Trsta, v sklopu katere deluje tudi poseben oddelek, ki se ukvarja z nadzorovanjem izvajanja norm o varstvu okolja, je na kmetijskem posestvu Genagricola v Skocjanu zasegla opremo in naprave za trošenje gnojevke, dve osebi pa prijavila sodišču. Dalj časa so nadzorovali ravnanje delavcev na prasičji fermi in ugotovili, da so gnojevko polivali po kmetijskih površinah ne radi gnojenja, ampak zato, da so se na tak način znebili posebnega odpadka. Velika koncentracija dušika in drugih snovi lahko onesnaži podtalnico. Stražniki so dve osebi prijavili sodišču.

NOVICE

Prošnje za počitniški dom v Lužnici

Goriška pokrajinska uprava obvesča, da 31. oktobra zapade rok za vlaganje prošnje za koriščenje počitniškega doma v Lužnici v Kanalski dolini. Dom bo na razpolago združenjem, ustanovam, solam in tudi družinam tudi v letu 1997. Podrobnejša pojasnila nudijo interesentom v tajnistvu Pokrajine in tudi po telefonu 167252891 (zeleni številki).

Zaradi del zaprta cesta Doberdob - Bonefi

Od jutri do zaključka del bo zaprta za ves promet občinska cesta Doberdob - Bonefi. Ukaz je 4. t.m. sprejel zupan dr. Lavrencič. Podjetje Marseu bo namreč pričelo izvajati dela za vkopanje kanalizacijskega omrežja.

Izteka se rok za prošnje za plin proste cone

Občani, ki nameravajo izkoristiti ugodnosti, oziroma olajšave za dobavo zemeljskega plina po znižani ceni, imajo se nekaj dni časa, da izpolnijo in vložijo zadevno prošnjo. Če nameravajo prošnjo izročiti neposredno na Trgovinski zbornici, morajo to narediti do vključno petka, 13. t.m. Olajšave bodo lahko koristili občani (oziroma gospodinjstva), ki imajo stalno bivališče v eni od občin na Goriskem in ki imajo urejeno pogodbo s podjetjem, ki skrbi za razdeljevanje plina.

Povozil ga je avtomobil

Deset dni se bo moral zdraviti 70-letni Costantino Bertoni iz ulice Brigata Casale 11 zaradi telesnih poškodb, ki jih je dobil v prometni nesreči, v bližini svojega doma. Včeraj, nekaj po 7.30, ga je med prečkanjem ceste z avtom zbil Vincenzo Pannuti, ki prav tako stanuje v ulici Brigata Casale, 26.

Eden v priporu, dva pa prijavili sodišču

Karabinjerji so pred dnevi priprli V.I. iz Neaplja, dve drugi osebi, prav tako iz Neaplja, pa prijavili sodišču. V zadevo je vpletena še četrta oseba. Sumijo jih vpletenosti preprodaje avtomobilov v tujino.

BETONPRESS

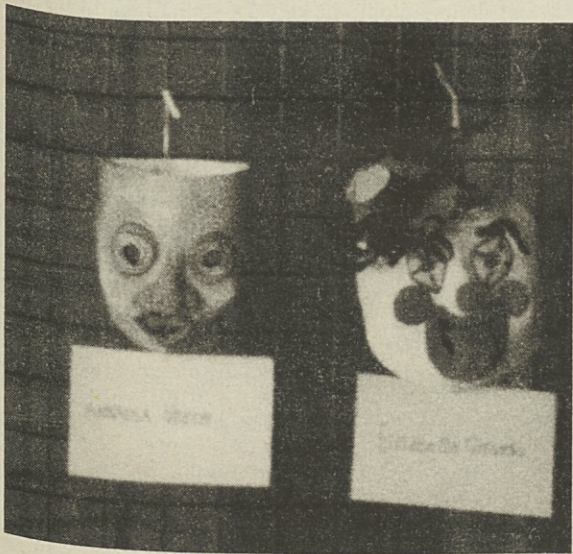
FARRA D'ISONZO - Ul. Gorizia 146
(ob državni cesti Gorica - Gradisca) - Tel. 0481-888027

ploščice
sanitarije
kadi za
hidromasažo
armature
kopalniška
oprema
vrtna oprema
ter kamini

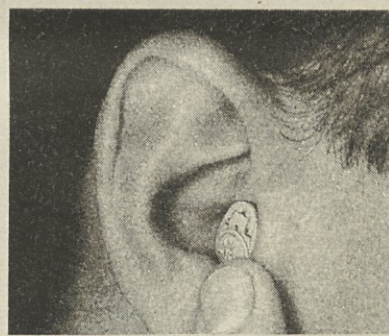
FESTIVAL LUTKOVNIH GLEDALIŠČ

Maske ki so nastale v lutkovni delavnici

Z odprtjem razstave mask - maska je bistven del odrske umetnosti in toliko bolj lutkovnega gledališča - ter s štirimi popoldanskimi in večernimi predstavami se je sklenil Peti festival lutkovnih gledališč z območja Alpe-Jadran. Na razstavi v vhodni vezi zupanstva, so prikazali maske (v glavnem papirnate), ki so jih oblikovali v okviru delavnice, ki jo je vodil Ugo Sterpini Ugo in ki se je odvijala prav v sklopu festivala. Pobudniki so s potekom manifestacije zadovoljni, prav tako občinstvo, zlasti maljši. Dogodkov in to najrazličnejših v teh dneh zares ni manjkalo. (Foto Bumbaca - z razstave na zupanstvu).

NAGLUŠNOST PHILIPS

SLUŠNI
APARAT
PHILIPS

DELUJE AVTOMATIČNO BREZ STRANSKIH UČINKOV

SLUŠNI APARAT JE GLOBOKO V USESU PRIHRANI DO 30% ENERGIJE KAR POMENI DA NE POVZROČA ODMEVA, SUMOV TER SKROMNA PORABA BATERIJ.

BREZPLAČNA POJASNILA PRI

NOVI DIAGNOSTIČNI CENTER PHILIPS:
v Gorici, Ulica Marconi 3 - Tel. 0481/30030
urnik: torek, sredo in četrtek 9.00 - 12.30

v Trstu pri CENTRO ACUSTICO PHILIPS
Drevored XX Settembre 46 - Tel. 040/775047
ob sredah in petkih 9.30 - 12.30

SREČANJE ZUNANJIH MINISTROV PETNAJSTERICE

Evropska unija usklajuje stališča

O položaju na Bliznjem vzhodu, v Zalivu in BiH

TRALEE (Reuter, B.Z.) - Zunanji ministri Evropske unije so včeraj v irskem mestu Tralee začeli dvodnevno neformalno srečanje, na katerem poskušajo uskladiti svoje poglede na široko paleto svetovnih političnih dogajanj in problemov. Danes naj bi zunanji ministri oblikovali tudi skupno izjavo, v kateri naj bi izrazili skupno mnenje glede mirovnih procesov na Bliznjem vzhodu in v Bosni, o irskem vojskem posredovanju v Arbilu in o ameriskem odzivu nanj, opredelili pa naj bi se tudi do najnovejše ameriske zakonodaje, ki predvideva uvajanje sankcij proti podjetjem, ki poslujejo z Iranom, Libijo ali Kubo.

Najprej so se zunanji ministri evropske petnajsterice lotili vprašanja Bliznjega vzhoda. Irski zunanji minister Dick Spring, ki je tudi gostitelj srečanja je dejal, da so se on in njegovi evropski kolegi strinjali, da bi se morali predstavniki Evropske unije v vzhodnem Jeruzalemu srečati z voditelji Palestinske osvobodilne organizacije (PLO) in na ta način ohraniti ravnovesje v evropskih odnosih do izraelske vlade in palestinskih oblasti ter s tem pripomoči k napredku mirovnih pogajanj. Izraelski zunanji minister David Levi je Springu že v cetrtek »zagrozil«, da bo izraelska vlada ostro nasprotovala kakršnekoli načrtu, da bi evropska trojka - se-

stavljajo jo predstavniki Irške, Nizozemske in Italije - odpotovala v vzhodni Jeruzalem. Levi je poudaril, da se je predsednik PLO Jasir Arafat z izraelsko vlado dogovoril, da v tem mestu ne bo prirejal političnih srečanj. Irski uradniki so poudarili, da bodo te trditve preverili pri PLO.

O poteku mirovnega procesa v Bosni pa je zunanje ministre EU seznanil mednarodni posrednik Carl Bildt. Dejal je, da priprave na volitve potekajo dobro in da upa, da bo večina ljudi sprejela njihove izide. Toda ključno obdobje se bo po Bildtovih besedah začelo sele po volitvah, ko bo treba deželo obdržati skupaj, kar bo izredno kompleksen pro-

ces, v katerem bo vsakdo nekaj izgubil. Bildt je tudi izrazil upanje, da bodo Združene države Amerike ostale v Bosni tudi potem, ko se bo lforju konec leta iztekel mandat. Vojske enote bodo lahko po Bildtovem mnenju manjše kot so sedanje, vendar pa bodo morale kljub temu imeti določeno sposobnost hitrega posredovanja.

Zunanji ministri EU pa so se posvetili tudi vprašanju Iraka. Strinjali so se, da je treba sporazum o menjavi iraške nafte za hrano začeti izvajati takoj, ko bo generalni sekretar ZN presodil, da so izpolnjeni vsi pogoji. Irski predstavniki so tudi povedali, da bodo v današnji skupni izjavi obsodili iraške napade na Kurde, ker naj bi to dejanje ogrozilo regionalno stabilnost, in Bagdad pozvali k takojšnjemu umiku. Kot so povedali visoki irski uradniki, je bil Pariz v svojem nasprotovanju ameriški akciji osamljen. Kljub temu pa naj bi zaključna izjava vsebovala tudi francosko stališče o spoštovanju ozemeljske celovitosti vseh držav v regiji.

Privrženci vladajoče muslimanske Stranke demokratične akcije so se zbrali na obredni predvolilni molitvi (Reuter)

BOSANSKA VLADA JE VOLITVE V REPUBLIKI SRBSKI RAZGLASILA ZA NEVELJAVNE

OVSE zavrača preuranjene sodbe

SARAJEVO (Reuter, L.S.) - Bosanska vlada je včeraj pozvala Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi, naj vnaprej razveljavi izide volitev v Republiki Srbski, kar so predstavniki OVSE nemudoma zavrnil. Poznavalci poudarjajo, da si želijo oblasti v Sarajevu na ta način priboriti politično prednost pred bosanskimi Srbi za čas po volitvah, ki bo v marsicem odločilen za prihodnost države.

Splošne volitve, ki bodo prihodnjo soboto, naj bi znova združile muslimanske, hrvaske in srbske dele BiH ter zgradile mostove prek etničnih mej, vendar pa je zaradi številnih predvolilnih zlorab s strani nacionalističnih strank že zdaj mogoče trditi,

da v večjem delu države glasovanje ne bo ravno svobodno in pošteno. Opazovalci so daleč največ kršitev volilnih pravil nasteli na območjih, ki so pod nadzorom Srbov. To je bil tudi (navidez glavni) vzrok za včerajšnje zahtevo bosanskega veleposla-

nika pri ZN Sačirbegovića, ki je dejal: »Volilnega procesa in njegovih rezultatov na ozemlju Republike Srbske ni mogoče označiti kot demokratičnega... zato zahtevamo, da se izidi teh volitev razglasijo za neveljavne.«

Tiskovni predstavnik OVSE Leary je na te besede jedrnat odgovoril: »Bilo bi resnično preuranjeno soditi o veljavnosti glasovanja, še preden do tega sploh pride.« Vodja misije OVSE Frowick pa je dejal, da so pogoji za volitve sicer vse prej kot dobri, vendar pa

se je rokov, predvidenih z Daytonom, treba držati.

Visoki predstavnik mednarodne skupnosti Bildt pa je včeraj predstavil seznam nalog za obdobje po volitvah. Obstoječa - nacionalno ločena - vladna telesa naj bi imela posledj zgozlj administrativno funkcijo, s čimer naj bi zagotovili, da bodo nove kolektivne oblasti kar prevzele opravljanje dolžnosti. Novozvoljeno tričlansko predsedstvo se bo seslo stiri, parlament pa deset dni po razglasitvi uradnih izidov.

AMERIŠKE OBVEŠČEVALNE SLUŽBE V BOJU PROTI MEDNARODNEMU TERORIZMU

Husein je prekrizal načrte agentom Cie

Irak, ena od sedmih držav, ki so jih ZDA obtožile podpiranja terorizma, se bo zelo težko maščevala Amerikanom za napade na južnoiranske vojske tarce, meni direktor Cie John Deutch. Ne verjame irskemu predsedniku Sadamu Huseinu, ki trdi, da ima na voljo »preprost in takojšen način odgovora« na nedavno izstrelitev stiriinstiridesetih raket. »Toda kot smo lahko videli v preteklosti, bo Bagdad kljub temu iskal nove načine, kako povzročiti še več težav na tem območju,« je dejal Deutch v odgovoru na novinarsko vprašanje po svojem govoru o ameriških prizadevanjih, da bi prodrl v mednarodne teroristične organizacije.

Priznal pa je, da bo Irak, z ali brez Sadama Huseina, se naprej težaven in lahko v prihodnosti predstavlja grožnjo ne le za Kurde, ampak tudi za sosede, kakršna sta z nafto bogata Savudova Arabija in Kuvajt. »Težava ni le Husein, ampak režim, katerega del je, skupina, katere član je,« je pojasnil prvi mož Cie, ki je v svojem govoru na Univerzi Georgetown med drugim povedal, da je Cia »znatno povečala« število posebnih agentov, ki se skušajo infiltrirati v tuje teroristične skupine in odkriti njihove domnevne države podpornice, med katere naj bi sodil denimo Iran. »Rezultati v zadnjih osemnajstih mesecih močno prese-gajo naše prejšnje dosežke,« pravi Deutch in dodaja, da ima Centralna obveščevalna agencija »veli-

ANKARA - Turška zunanja ministrica Tansu Ciller, ki se je včeraj z ameriškim veleposlanikom v Ankari Marcom Grossmanom pogovarjala o zaostrenem položaju v Zalivu, je od Washingtona zahtevala, da poleg Kurdo na severu Iraka zaščiti tudi skupnost etničnih Turkov. Iraska opizicija in predstavniki Turkomanov - dvomilijonske turške skupnosti, katere dvesto tisoč članov živi tudi na severu Iraka - so namreč sporočili, da od iraških napadov na Arbil pogesajo okoli dva tisoč Turkomanov, mnogi pa so ostali brez doma. Medtem se turška vojska pripravlja na vzpostavitev približno deset kilometrov širokega varnostnega pasu vzdolž meje z Irakom. ZDA so to turško namero podprle že v petek, včeraj pa je državni sekretar Warren Christopher se enkrat zagotovil, da

razume ravnanje Ankare. Kurdi pa so medtem iz strahu pred turskimi silami začeli množično zapuščati obmejne kraje. Velika Britanija je včeraj v Varnostnem svetu umaknila resolucijo, ki naj bi obsodila iraško akcijo v Arbilu. Ker resolucija ni omenjala ameriškega napada na Irak, je Rusija napovedala, da bo vložila veto, predlog pa je bil deležen ostrih kritik tudi s strani Kitajske in Francije. New York Times pa je včeraj zapisal, da je iraška akcija na severu države spodkopala tajni nacrt Cie za odstranitev Sadama Huseina s pomočjo militantnih opozicijskih skupin (na Reuterjevi sliki). Že pred dnevi naj bi se posebna enota ameriških agentov, ki je vodila operacijo, umaknila iz Iraka. O mednarodni dejavnosti Cie obseirneje poroča Jim Wolf, sodelavec agencije Reuter.

pricakujemo nove napade na ameriške državljane, naše vojske in ustanove, doma in v tujini,« je dejal Deutch.

Napovedal je stiritopenski program, oblikovan na zahtevo predsednika Billa Clintona, s katerim bi povečali protiteroristične sposobnosti ameriških vohunskih agencij. Nova »opozorilna skupina o tujih teroristih«, oblikovana v Protiterorističnem centru, ki zbira podatke Cie in ostalih vohunskih orodij, kakršna je Državna varnostna agencija, bo pregledovala obveščanje vseh virov in opozarjala na možne napade tujih teroristov. Cia bo tudi poslala »precejšnje število« dodatnih agentov prek oceana in s tem povečala število uradnikov Protiterorističnega centra, je povedal Deutch. Poleg tega bodo po njegovih besedah ameriške vohunske agencije okrepile vohunsko podporo za zaščito vojskih ustanov.

Skupno 24 Amerikanov je bilo ubitih v dveh bombardiranjih v Saudovi Arabiji od lanskega novembra. Strah pred terorizmom se je se povečal ob eksploziji letala družbe TWA 17. julija letos. Ameriške vohunske agencije na splošno povečujejo svoje zmognosti »odločnega ukrepanja proti teroristom po cellem svetu,« je povedal Deutch in pojasnil, da namestijo dati predsedniku »več pooblastil za ukrepanje, tako da bodo lahko predvideli, razbili in premagali« mednarodni terorizem, ni pa hotel izdati podrobnosti o tem.

nosti na Bliznjem vzhodu. Navedel je Hezbolah, »Božjo stranko« z iransko podporo, egiptovsko opozicijsko Islamsko skupino, in Hamas, palestinsko fundamentalistično skupino, ki ima tesne vezi s Sirijo in Iranom. Kljub povečani osredotočenosti varnostnih služb na trmaste tuje gverilce pa »lahko

ko in narasčajoco« sposobnost odkrivanja skrivnosti skupin, ki jih imajo na tarci, in »držav, ki jim dajejo zatočišče ali podporo.«

Med pokroviteljice terorizma ZDA poleg Iraka in Irana uvrščajo se Kubo, Libijo, Severno Korejo, Sudan in Sirijo. Skrivnosti, ki sta jih izbrskala Cia in Zvezni preiskovalni

urad (FBI), naj bi po Deutchevih besedah dokončno potrdile domnevo, da je bil Sadam »stal« za poskusom umora nekdanjega predsednika ZDA Georgea Busha med njegovim obiskom v Kuvajtu leta 1993. Povedal je tudi, da predstavljajo skrajne islamske fundamentalistične skupine največjo grožnjo stabil-

NOVICE

Diplomatski odnosi med ZRJ in Hrvaško

ZAGREB (STA) - Vodja urada vlade ZRJ v Zagrebu Veljko Knezević se je s hrvaškim sefom diplomacije Matejem Granićem včeraj pogovarjal o izvajanju sporazuma o normalizaciji odnosov med Beogradom in Zagrebom. Iz hrvaškega zunanjega ministrstva so sporočili, da sta se sogovornika dogovorila, da bosta državi jutri, 9. septembra, izmenjali noti, s katerima bo zaključen formalno-pravni postopek vzpostavljanja polnih diplomatskih in konzularnih odnosov med ZRJ in Hrvaško.

Poljska vladna kriza do nadaljnjega »preložena«

VARSAVA (Reuter) - Poljska kmečka stranka (PSL) je obsodila »grobo« odstavitev svojega predstavnika v kabinetu, ministra za zunanjo trgovino Buchacza, vendar pa je preložila odločitev o tem, ali bo zapustila koalicijo. Voditelj »kmetov« Pawlak od premiera Cimoszewicza zahteva podrobnejšo obrazložitev, zakaj je bila razresitev potrebna. Dejal je tudi, da bo njegova stranka morda zahtevala sestanek z večjo koalicijsko partnerko (Levo demokratično zvezo, katere član je premier). Voditelji kmečke stranke naj bi na srečanju med drugim zahtevali opravičilo in spremembe v osnutku proračuna za leto 1997. Kljub resnim grožnjam PSL o izstopu iz koalicije pa je ta malo verjeten, saj bi to služilo zgolj političnim interesom njene partnerke.

Christopher je odpotoval nazaj v britansko prestolnico

BONN (STA/AFP) - Ameriški zunanji minister Warren Christopher je včeraj iz Nemčije odpotoval v Veliko Britanijo. Christopher je od cetrтка na evropski turneji, med katero je obiskal London, Pariz in Bonn, cilj njegove turneje pa je zagotoviti evropsko podporo ameriškim operacijam v Zalivu. Vodja ameriške diplomacije se je včeraj v Londonu sesel se z izraelskim kolegom Davidom Levijem.

Prebivalci Okinave gredo na referendum

NAHA (Reuter) - Prebivalci japonske Okinave bodo danes na neobvezujočem referendumu glasovali o prihodnosti ameriških vojskih objektov na otoku. Vlada v Tokiu je pred kratkim na vrhovnem sodišču zmagala v sporu z guvernerjem Okinave, ki ni hotel podaljšati najemnih pogojev za oporišča, tako da ne gre pričakovati, da bo popušcala pritiskom otočanov. Ti se že dlje časa pritožujejo nad prisotnostjo marincev, po lanskem incidentu, ko so uniformirani Američani posilili mladoletno domačinko, pa je nezadovoljstvo preraslo v odkrite proteste.

Nedeljske teme

P O S R E Č A N J U K R A Č U N - D I N I

Pogled naprej

BOJAN BREZIGAR

Po zmagi Olike na italijanskih političnih volitvah smo upravičeno pričakovali, da se bodo italijansko-slovenski odnosi izboljšali. Po dolgem obdobju, ki se je začelo s kompromisarskimi stališči kršansko-demokratskih zunanjih ministrov na obeh straneh meje, in v katerem je prevladovala nedorečenost, je namreč Italija z Berlusconijevo vlado zasla na pot nacionalizma in zaostrovanja odnosov. Delno je bila temu kriva sama politika zunanjega ministra Martina, ki je že itak nasprotnik evropske integracije, kaj sele vključevanju novih držav, delno pa nacionalistična stališča skrajne desnice, ki je imela svojega glasnika v podtajniku v zunanjem ministristvu Liviu Caputu. Vsekakor je binom Martino-Caputo naravnost katastrofalno učinkoval na slovensko-italijanske odnose. Če je bil Martino predvsem hladen, je bil namreč Caputo odkrito nasproten, Slovenijo je - kar je večkrat povedal in pokazal - imel za manjvredno državo, kot je tudi Slovence ocenjeval kot nekaj nižjega. To je počenjal že prej kot novinar in kasneje je to stališče uveljavljal kot državni sekretar. Neglede na besede, ki jih ni manjkalo, ni bilo mogoče pričakovati izboljšanja odnosov vse dokler je Caputo ohranil mesto podtajnika v zunanjem ministristvu.

Pričakovani, da se bo s sestavo Dinijeve vlade stanje bistveno izboljšalo, je bilo mnogo. Vendar je ob tem le malokdo upošteval nenapisano pravilo, da v Italiji doslej nobena v l a d a prehodnega značaja ni sprejela radikalnih odločitev. Res pa je, da je Agnellijska zgradila temelje, na katerih so se razvili sedanji odnosi.

Prelomnico v teh odnosih

je, kot že rečeno, predstavljala zmaga Olike na volitvah in sestava Prodijske vlade. To je prišlo takoj do izraza, najprej s Fassinovim obiskom v Ljubljani, nato s podpisom pogodbe o pridruženem članstvu Slovenije v Evropski uniji ter z Drnovškovim obiskom pri Prodiu, sedaj pa s Kračunovim obiskom v Rimu in bogato popotnico, ki jo je slovenskemu zunanjemu ministru izročil njegov italijanski kolega Lamberto Dini.

Upravičeno se postavlja vprašanje, kaj se je pravzaprav zgodilo. Zastavljajo ga analitiki, zastavljajo ga tudi skeptiki. Odgovor je pravzaprav enostaven: zgodilo se ni nič izrednega; izredno je bilo, kar se je dogajalo v zadnjih dveh letih.

* * *

Politični in gospodarski interesi Italije so vsem znani. Država, ki jo na severu utesnjujejo močna Francija, gospodarsko nedostopna Švica, na Nemčijo vezana Avstrija in nerazpoložena Slovenija, potrebuje za svojo

normalno ekspanzijo proti Srednji in Vzhodni Evropi prijateljskega sosedu in ustrezne infrastrukture. Slovenija je temu primerna, tudi zato, ker ni velika država, ker si je sama že delno zgradila infrastrukture in ker ima, morda v manjši meri kot Italija, pa vendar, tudi sama presežke proizvodnje. Dini, ki je gospodarstvenik, je že pred časom razumel te možnosti in je zato že kot premier umirjal odnose. O Sloveniji ni dajal izjav, bil je previden in konstruktiven. Sedaj je kot zunanji minister izkoristil priložnost in odkril svoje karte.

Te karte niso bile skrivnost in tudi niso novost; presenetile so samo tiste, ki se niso ukvarjali z italijansko zunanjo politiko zadnjega desetletja. »Izmislil« si jih je namreč že De Michelis s Srednjeevropsko pobudo, s katero je hotel pridobivati prostor za ekspanzijo italijanskega gospodarstva in omejevati nemški prodor proti vzhodu. To mu takrat ni uspelo zaradi

podkupninske afe, v katero je tudi sam zabredel in ki je njegovo ime izbrisala iz političnega zemljevida Italije. Dini je sedaj poprijel za delo tam, kjer je De Michelis odnehal. Odtod tudi pobuda po tristranskem srečanju s Slovenijo in Madžarsko ter obljuba, da bo Italija sodelovala pri gradnji infrastrukture.

Skratka, če skušamo zelo poenostaviti vprašanje, lahko rečemo, da skuša italijanska vlada nadoknaditi zamujeno in zeli doseči tisto, kar je bil njen interes od vsega začetka, to je uravnotežiti vpliv Nemčije na države Srednje Evrope in omogočiti italijanskemu gospodarstvu ekspanzijo na nova tržišča srednje in vzhodne Evrope. Tega Italija brez sodelovanja Slovenije ne more doseči in res kratkovidna je bila dosedanja politika omejevanja vključevanja Slovenije v Evropo, zaradi katere je Italija ohranila status mejne države EU, z vsemi negativnimi posledicami, ki jih ta status prinaša. Prodijska vlada je torej s takim odpiranjem naredila veliko uslugo predvsem Italiji, sele nato pa Sloveniji.

Kaj pa je od tega imela Slovenija? V brk tistim, ki so Italijo prikazovali kot sovražnika, s katerim se sploh ne kaže pogovarjati, je imela tudi Slovenija ves interes za normalizacijo odnosov. Predvsem je Italija njena največja in najpomembnejša sosedu; poleg tega ima Slovenija z Italijo dobro razvite gospodarske odnose, končno pa je tudi Slovenije zainteresirana za uravnotežene odnose z raznimi zahodnimi državami in torej za omejitev vpliva, ki bi ga lahko z močnim gospodarskim prodorom imela nma slovensko gospodarstvo in, zakaj ne, tudi politiko, ena sama zahodna država, v tem primeru Nemčija.

* * *

Interes za izboljšanje odnosov je bil torej obojestranski in sedaj je do tega tudi prišlo. Rimsko srečanje je bilo torej odskočna dejstva za nadgradnjo obstoječih dogovorov in za sklepanje novih, ki sta jih ministra napovedala.

Predmet pogovorov sta bili tudi obe manjšini, italijanska v Sloveniji in slovenska v Italiji. Kar se teh vprašanj tiče, smo lahko zabeležili nekaj bistvenih novosti. Med te ne bomo vključevali Dinijsve obljube, da bo Italija predložila parlamentu osnutek zakona za zaščito slovenske manjšine, saj je vprašanje vsebinsko se povsem nedorečeno; aktualnejše je pooblastilo, ki ga je Dini dal podtajniku Fassinu, da se z manjšino pogovarja o rešitvi nekaterih tekočih problemov, med katerimi je izrecno omenil solstvo. Gre za dve novosti: prva, da bo prišlo do soočanja med vlado in manjšino o konkretnih vprašanjih, je znana in očitna; druga je nekoliko bolj prikrita:

dejstvo, da se bo o teh vprašanjih pogovarjal Fassino, potrjuje tezo, da sodi problematika naše manjšine se vedno tudi v sklop mednarodne politike in da se Italija odpoveduje stališču, da je zaščita slovenske manjšine v Italiji izključno njeno notranje vprašanje. To stališče je močno prišlo do izraza še zlasti ob predstavitvi Maccanicovega zakona, ki ga je podpisal kak ducat ministrov, ne pa zunanjim minister, čeprav se je besedilo izrecno sklicevalo tudi na mednarodne odnose. Iz vsega tega pa izhaja, da smo Slovenci v Italiji po torkovem srečanju vendarle nekoliko bolj zaščiteni, kot smo bili prej, ker nas status ni več odvisen samo od volje italijanskega parlamenta, ampak nanj vplivajo tudi stališča Slovenije.

Do nekaterih sprememb je prišlo tudi v zvezi z italijansko manjšino v Sloveniji. Dejstvo, da je Dini osvojil (sicer povsem naravno) stališče, da mora italijansko manjšino v Sloveniji zastopati organizacija, u s t a -

novljen
na po
slovenskem
notranjem
pravu, pomeni
tudi
ko-
nec
petlet-
ne

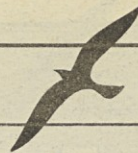
polemike o zahtevi Unije Italijanov, torej organizacije s sedežem na Hrvaškem, da zastopa tudi italijansko manjšino v Sloveniji, kar je imelo politične in tudi praktične učinke, saj je Unija, torej »hrvaška« organizacija odločala tudi o prispevkih, ki jih je Italija dodelovala svoji manjšini v Sloveniji. Prvi, ki so temu nasprotovali, pa so bili prav Italijani v Sloveniji, organiziranih v svojih narodnostnih skupnostih. Sedaj se bo to stanje končno »normaliziralo«, kar seveda ne bo oviralo sodelovanja med italijanskima manjšinama v Sloveniji in na Hrvaškem.

* * *

Obisk je prinesel tudi novosti na drugih področjih, zaradi vsega tega pa lahko trdimo, da sta Italija in Slovenija stopili na novo pot, ki je pot sodelovanja in skupnega reševanja problemov in ne več pot frontalnega nasprotstva. To bo koristilo obema državama, kar smo že napisali, koristilo pa bo tudi prebivalstvu ob meji in manjšinama, ki odslej - če se bodo dogodki razvijali v skladu z obljubami - ne bosta več talec meddržavnih preprirov, ampak dejavnika pospešenega sodelovanja.

Razumljivo je, da to nekaterim ne gre v račun. Tistim, ki so na eni in drugi strani meje, pa naj bodo amaterski zgodovinarji ali samozvani analitiki, gradili svoj kapital s netenjem sporov, podziganjem polemik in vzbujanjem sovraštva, seveda ta nova pot ne ustreza, saj jim ne pušča več maneverskega prostora. To je pač usoda jastrebov: nekaj časa koristijo, ko je gledanje v prihodnost obojestranski interes, pa sodijo v ropotarnico. Nekateri se dvigajo greben in tisk jim daje se nekaj kisika, vendar je že jasno, da je njihov čas minil. Konec koncev je tako prav, saj s sedanjostjo in s prihodnostjo nimajo prav nič skupnega: v jutrišnji Evropi za njih ni prostora. To je dejstvo, pa naj jim je vseč ali ne.

..

50
1946
1996

Ob jubileju slovenskega

Gostinstvo

Nevsakdanja ponudba goriške Subide

Gostinstvo je že tradicionalno povezano s slovensko kulturo. Časi se seveda spreminjajo, gostje postajajo zahtevnejši, gostinec mora biti kos novim trendom, mogoče s popolnejšim jedilnikom, z boljše postrežbo, s preureditvijo prostora. Gostinci, h katerim sem se osebno napotila, so me vsak po svoje prijetno presenetili. Njihova žilavost, optimizem in jasni načrti kažejo, da naše gostinstvo uspešno kljubuje zahtevam današnjega časa. Odlikuje jih predvsem trdna volja, ki jih zene naprej in jim ne dopusti, da bi v prazno jedilnikovali nad težavami, ki jih nedvomno predstavlja sedanja doba. Vsak si je omisli čisto svoj odgovor na te spremembe, mogoče z vključevanjem hotelirske ponudbe, s spremembo jedilnika, s povratkom v preteklost in bogato tradicijo tipičnih jedi. Vsak gostinec pa je uvidel, da je skupni nastop celotne kategorije nujen za preživetje tega sektorja.

Le skupen nastop lahko namreč omogoči udeležanje večjih promocijskih načrtov in ovrednotenje celotnega teritorija v tem smislu sta zglebna vinska pot terana in vabilo na kosilo v Nadiške doline. Gostinci se zato iz leta v leto vedno bolj obvezujejo, Slovensko deželno gospodarsko združenje pa igra vlogo koordinatorja, ki s svojim strokovnim znanjem omogoči čim uspešnejše stike. Kategorija je vzpostavila plodno sodelovanje tudi s sorodnimi kategorijami vinogradnikov npr. Kmečko zvezo, Konzorcijem zaslitnih vin Kras ter z različnimi javnimi upravami. Stiki s podjetjem za turistično promocijo tržaške pokrajine sicer obstajajo, v zraku pa je še obilo neresenih problemov, ki dejansko onemogočajo potrebo ovrednotenje Krasa.

Vloga gospodarskega združenja je središčna posebnost v skrbi za čim uspešnejše obnavljanje sektorja, kar

pomeni predvsem konkretno usposabljanje osebja, po katerem je cutiti potrebo. Strokovni tečaji za kuharje in natakarje, ki jih na poudu gospodarskega združenja organizira Zavod za poklicno izobraževanje, predstavljajo konkreten odgovor na pomanjkljivo pozornost, ki jo tradicionalna šola posveča tem poklicem. Izobraževanje je bistvenega pomena za sam obstoj tega sektorja, zato predstavlja pravo investicijo v nove ljudi. Velik doprinos gospodarskega združenja pa je bil tudi oranžirati te tečaje ne samo na Trzaskem in Goriskem, pač pa tudi v Benečiji, kjer je brezposelnost veliko višja. Namen je seveda usmerjati mlade ljudi v gostinstvo, upati je, da bodo v bodoče mladi sami spoznali lepoto gostinskega poklica, ki je sicer težaven in zahteva celotno predanost človeka, nudi pa mu obilo zadoščenj in človeških stikov.

Vida Valentič

Gostinsko-turistični obrat Subida, last briskega domačina Joska Sirk, gre uvrstiti v sam vrh v naši deželi. Tako gostinska ponudba, ki si je s svojo kvaliteto in originalnostjo prislužila vstop v seznam najbolj renomiranih restavracij severne Italije, kot nov hotelirski pristop, odlikujeta to brisko zeleno oazo in privabljata nešteto gostov tudi iz tako

Kako ste se odločili za tako inovativno turistično ponudbo v osrčju Brd?

Gostilno smo imeli že v družini, po očetovi smrti pa sem se takorekoč znašel na razpotju: ali nadaljevati s kmetijo in majhno vasko gostilno ali pa radikalno spremeniti ponudbo in s tem tudi svoje življenje. Odločil sem se za slednje, ker sem trdno verjel v svoje zmožnosti in v prihodnost. Na vrat na nos sem posekal hektar vinograda, ker sem doumel, da se mora človek takemu projektu povsem posvetiti, pridelovanje kakovostnega vina pa prav tako zahteva človeka. Nasa kmetija ni bila tako donosna, da bi lahko z njo dostojno živeli, zato sem raje vse korenito spremenil in se posvetil urenitvi svojih sanj in sicer vabljivosti in originalnega gostinsko-turističnega obrata. Začetni stroški so bili zelo visoki, na srečo pa je gostilna uspešno obratovala, tako da nam je omogočila gradnjo današnjih rekreacijskih objektov in turističnih apartmajev na območju, kjer je bil nekoč vinograd. Z gradnjo ste začeli na začetku 80. let, torej v obdobju, ko so bila Brda turistično se relativno nezanimiva. Kako vam je uspelo na novo ustvariti željo po takem tipu turizma v naših krajih?

Verjetno se vam bo zdel pavi paradoks, vendar prepričan sem, da je bila najboljša reklamna intuicija, da smo držali nase na novo zazidane apartmaje zaprte. Na začetku 80. let je bilo v Brdih prav malo turizma. Izbira je torej bila ali nuditi apartmaje sezonskim delavcem, kaki družini v stanovanjski tiski ali pa usmeriti svojo ponudbo na drugačen tip gosta. Potrpežljivo smo čakali in tudi docakali, da so naše apartmaje začeli spoznavati gostje, ki so iskali prav tako alternativno turistično ponudbo, ki bi jim približala lepoto Brd v zelenem miru. Pravzaprav ne iščemo elitnih gostov, marveč goste, ki bi bili zaljubljeni v te kraje, in bi s svojim navdušenjem nad lepoto teh krajev in nad našo ponudbo privabili tudi nove goste. Največje zadoščenje in hkrati investicija je

za nas zadovoljstvo vsakega posameznega gosta.

Kako pa gledate na celotno turistično ponudbo Brd, tako v zamejstvu kot v Sloveniji?

Turizem se iz dneva v dan bliskovito in bistveno spreminja. Kar se npr. danes zdi se nepojmljivo, se lahko že jutri aktualno in pojutrisnjem zastarelo. Mislim pa, da je za Brda možen samo alternativni tip turizma, torej zeleni turizem, ki se z lahkoto spaja s tukajšnjim naravnim okoljem in s tradicionalno dejavnostjo pridelovanja vina. Tak tip turizma seveda zahteva v mnogočem drugačen pristop od tradicionalnega hotelirstva. Zal pa zgle, da so v Sloveniji se vedno preveč pod vplivom mega-struktur, ki niso kompatibilne z brisko realnostjo. V slovenskih Brdih je veliko zapuščenih sol, stal, zupnjisc, gradov. Naravno bi bilo, da bi ves ta potencial obnovili, upoštevajoč njegov prvotni izgled in ga namenili turizmu.

Vinska trta je največji dar v Brdih. Če pa želimo poleg vinogradništva ustvariti tako turistično ponudbo, ki bi dejansko valorizirala teritorij in ustvarila neko novo pojmovanje Brd, moramo v mnogočem spremeniti nasa dosedanja prepričanja. Brda imamo neštete možnosti: poleg krajinskih lepote ne gre zanemariti človeškega potenciala. Moja vizija neke nove turistično-gostinske dimenzije je, da bi npr. briske domačine, ki pripravljajo tipične jedi za svojo družino, odprle svoje domove tudi turistom.

Kako gledate na bodočnost t.i. »zelenega turizma«?

Globoko prepričan sem, da se bo tak tip turizma vedno bolj uveljavljal in to iz več razlogov: življenjski ritem današnjega časa postaja iz dneva v dan bolj vrtoglav, tako da si človek vedno bolj zeli miru in sprostitve v zelenju v svojem vedno večjem prostem času; kulturna raven rase in masovni turizem je obsojen na smrt, ker je v nasprotju z novimi težnjami. Problem seveda predstavlja dejstvo, da bo človek sicer imel vedno več prostega časa, hkrati pa vedno manj denarja. Uspešen in daljnovidni operator se bo zato moral soočiti s temi trendi in na neki način rešiti to dilemo.

Kakšno nasvet bi dali mlademu človeku, ki si utira pot na tem področju?

Mislim, da je najpomembnejše, da trdno verjame v svoje načrte, tudi čež je na poti do njihove uresnitve nešteto ovir. Talent mladega človeka je dragocen in bo prejel ali slej nedvomno poplčana, pomembno pa je tvegati, tudi če bi to pomenilo popolnoma spremeniti svoje življenje; vloženi trud in pogum bo prejel ali slej obrodil sadove, človek pa mora biti pripravljen trdo delati in se popolnoma predati svojim načrtom. Mlademu človeku pa lahko iz lastne izkušnje povem, da se splača.

Mladosten zagon bratov Tence

Gostilna La Lampara v Krizu

Kriska »Lampara« (last družine Tence) je prav gotovo med najbolj poznanimi slovenskimi ribji restavracijami v zamejstvu. Iz vaske gostilne, v kateri so ponujali enostavnejše ribje jedi, se je v letih razvila v priljubljeno restavracijo, kateri daje mladostni zagon bratov Tence poseben pečat.

Niko (Tence, op.ur.), katera je bila največja začetna težava ob odprtju »Lampare«?

Verjetno je najtežavnejši moment predstavljalo »spoznavanje« na področju dobave rib. Nakup rib je namreč najdelikatnejši moment v življenju ribje restavracije. Sam sem okusil kako se je težko vključiti v že organizirano mrežo dobaviteljev in kupcev, kjer obstaja večletni klijentelzem. Danes lahko rečem, da mi je uspelo ustvariti izredno odkrit in jasen odnos z dobavitelji, tako da točno vem kaj mi ponujajo, kdaj bom dobil določene ribe in vem, da bom vedno dobil pravi nasvet.

Kako gledaš, kot mlad gostinec, na nedvomno nizko prisotnost mladih

v gostinstvu?

Na žalost vidim, da je poklic v gostinstvu vse prepogostokrat gledan kot nekaj začasnega v pričakovanju boljše, po možnosti državne službe. Mislim, da je tako pojmovanje dela v gostinstvu izredno negativno in zaviralno vpliva na celoten razvoj gostinstva, ki bi kravito potrebovalo mladih moči. Verjetno so v precejšnji meri krivi pravstari sami, ki a priori izključujejo možnost, da bi mlad človek lahko z velikim zadoščenjem opravljal gostinski poklic. V Sloveniji je stanje na srečo veliko boljše, to pa zato, ker gostinska šola, katere ustroj je v vsem enakovreden našim višjim srednjim solam, uživa velik ugled. Delo natakarja in kuharja je visoko cenjeno in družba se zaveda, da je kakovostno izobraževanje potrebno. Gostinstvo je eno iz tistih področij, kjer bo mlad izsolan človek kmalu našel službo. Tega pa se žal se ne zavedamo in se vedno ciljamo le na morebitno (vedno bolj vprašljivo) delo v kakem podjetju import-export, če le mogoče pa na zapo-

slitev v kaki javno-pravni ustanovi.

Meniš, da ima današnja mladina manj iniciative kot enkrat?

Gotovo ne. Današnja mladina ima vsaj polno idej, zal pa nima dovolj zaupanja vase, da bi te ideje tudi uresnila. Zaupanje je seveda sad vzgoje, izobrazbe, spodbude k delu; to pa pogostokrat manjka v gostinskem sektorju. V Franciji ali v Brdih pa nasprotno prevladuje različna mentaliteta. Iniciative mladih ljudi se danes pogosto usmerjajo v odprtje »pubov«, kjer točijo razna piva.

To že. Pubi pa so vsi enaki, med njimi ni večjih razlik. Gostinski in turistični potencial v Trstu in na Krasu pa je velik, mladi bi po mojem mnenju moreli tvegati in spremeniti današnjo sliko standardne, tradicionalne ponudbe. Agriturizem je zelo poseben primer. Danes že obstaja nekaj takih obratov na Krasu, mlada delovna sila pa bi jih nedvomno lahko mnogo bolj ovrednotila; v Brdih, pa tudi Hrpeljah, Kozini so doumeli, da si ljudje želijo jahalnih stez, rekreacijskih možnosti itd. Valorizirati bi morali nase kmetije. Hvalevredno bi tudi bilo si omisli kako skupno pobudo, ki bi turista pripeljala na Kras. Kot mlad član in tajnik gostinske sekcije SDGZ si v teh letih sodeloval s slovenskimi gostinci. Kakšno so bile tvoje začetne izkušnje, pri čem ti je združenje nudilo največ pomoči?

Izkušnje so res pozitivne. Nasveti starejših gostincev so mi bili izredno koristni, samo Združenje pa mi je dalo neobhodno potrebno

tehnično, strokovno pomoč in praktična navodila. Pomembno je, da ima združenje specifično usposobljene ljudi, ki lahko gostinca orientirajo v zapletenih situacijah današnjih dni, ko se nešteto zakonov in predpisov stalno spreminja. Pozitivno je tudi, da organizirajo tečaje za kuharje in natakarje, ker prav v pomankljivi delovni izobrazbi gre zaslediti tudi nekatere črne pike gostinskega sektorja. Osebnostno so mi veliko doprinesli tudi organizirani izobraževalni izleti, npr. ogled vinskih klet v Toskani, Franciji, strokovni ogledi gostinskih obratov v Sloveniji ipd.

Kako bi lahko Gospodarsko združenje v večji meri pomagalo posameznim članom?

Mogoče z bolj recimo sindikalnim nastopom. Izobraževanje kadrov je sila pomembno, vendar gre predvsem za dolgoročni načrt, gostinci pa bi mogoče potrebovali tudi večjo oporo v kriznih momentih.

Zakonca Sirk od Subide

deželnega gospodarskega združenja

in turizem

50
1946
1996

Gruden: skoraj 100-letna tradicija

Picerija Veto: umetnost prilagajanja

Gostilna "Gruden" v Sempolaju se lahko ponasa kar z 92-letno tradicijo gostinskega obratovanja, saj sega njena otvoritev celo v daljno leto 1904, z uspehom preobrazilo v veliko krasko restavracijo, ki s svojo bogato izbiro tipičnih jedi in krajevnih vin priključuje ogromno število gostov.

Gospod Doljak, kakšni so današnji trendi v gostinstvu, kako se je gost spremenil v zadnjih desetletjih?

Celoten gostinski sektor močno občuti današnjo ekonomsko krizo. Ljudje si danes ne morejo več privoščiti toliko, kot nekoč, na srečo pa iz svojega spiska mesečnih stroškov niso se crtali kosila ali večerje v gostilni. Družine se prilagajajo tudi manjši kupni moči in tako npr. naročajo eno glavno jed in razne prikuhe, ne privoščijo pa si več tako pogosto kompletnega kosila oz. večerje.

Prehrambene navade so se zelo spremenile. Nasi gostje naročajo vse več zelenjavnih jedi in vse manj mesa, zelo pa je naraslo povpraševanje po preprostim kmečkih jedeh, zato smo v svoj jedilnik vključili tudi tipične krasko specialitete (sirkovo kašo, prežgano juho in druge).

Gostje so se spremenili tudi v odnosu, ki ga imajo do natakara. Z gotovostjo lahko trdim, da je današnji gost mnogo bolj olikan in korekten, tako da daje delo v gostinstvu se večje zadoščenje.

Gospod Doljak, kot soustanovitelj "Česte terane", kako ocenjujete to pobudo?

"Česta terana" je za nas, krasko gostince, pomenila izredno odskočno desko, bodisi ker je v naše kraje priključila večje število ljudi, bodisi ker je za nas predstavljala tudi spodbudo za višjo kvaliteto naše ponudbe. Stevilni obrati, ki so se vključili v to pobudo, so prenovili svoje prostore in nasploh težili k posodabljanju gostinske ponudbe. Današnji čas narekuje gostincem stalno azuriranje; mislim, da je

Gostilna Gruden v Sempolaju

prav to najpomembnejše. Zal veliko gostinskih obratov ne posveča dovolj važnosti strokovnemu usposabljanju osebja. Hvalevredno je, da gospodarsko združenje organizira tečaje za kuharje in natakarje, nanje pa se žal ni odzvalo zadovoljivo število mladih. Razlogov za to je veliko, verjetno veliko mladih ni pripravljenih trdo delati predvsem ob vikendih, ko si drugi sovrstniki organizirajo zasluženi prosti čas po tedenskem delu. Delo v gostinstvu je trdo, daje pa veliko zadoščenja, predvsem, ker vključuje stalen stik z ljudmi.

Kako ocenjujete razne turistične pobude trzarske turistične ustanove (npr. "T for you"), ki le obrobno vključujejo tudi krasko območje?

Mislim, da največji problem predstavlja pomanjkljivo poznavanje Krasko, se posebno s strani turističnih vodičev. "T for you" (posebni dvodnevni turistični paket, ki poleg hotela vključuje tudi ogled najvažnejših znamenitosti v trzaski pokrajini, med drugim tudi Brisko jamo, op.ur.) bi lahko bila pozitivna pobuda tudi za krasko gostince, zal pa opazamo, kako se turisti največkrat ustavijo v mestu samem, ne pridejo pa na Kras. Resda so orga-

nizirani tudi vodeni obiski Briske jame in Carsiane, po obisku pa turist skoči zopet na avtobus in se spet odpelje proti Trstu ter tam večerja. Vodiči sploh ne poznajo Krasko in to je tudi razlog, da ne usmerjajo turistov v alternativne gostinsko-turistične pobude po naših vaseh.

Povezovanje med gostinci in turističnimi operaterji je torej zelo pomembno. Kateri so bili najplodnejši stiki na kraskem območju?

Verjetno najkoristnejši so neformalni stiki, ki jih vzdržujem s seslanskimi turističnimi obrati. Gostje tamkajšnjih hotelov in campinga Imperiale večkrat ob večerih zahajajo k nam, zmenili smo se tudi za konkurenčno ceno. Čas nam narekuje nujnost vedno tesnejšega, skupnega sodelovanja. Take pobude, kot je promocija kraskih vin v sugestivnih krajih (Devinski grad, Briska jama, itd.), se zelo dobro obnesejo, čuti pa je predvsem potrebo po celotnem ovrednotenju krasko območja. Gostinski obrati, obrtniške delavnice, kmetije in vinogradi, Briska jama, botanični vrt Carsiana in še mnogo drugega: vse to je bogastvo, ki čuti potrebo po večji in se posebno skupni valorizaciji.

Gostinska ponudba se danes v mnogočem spreminja. Čas narekuje nove prijeme ter različno ponudbo. Nove prehrabne navade vključujejo lažjo in hitro hrano, katere mladi so navdušeni zagovorniki. Zelo učinkovit primer jedi, ki je danes izredno popularna, je neapeljska pica; v katkem času lahko dobro organiziran gostinski obrat postreže z velikim številom teh priljubljenih jedi, relativno nizka cena pa pripomore, da si jo družine se vedno lahko privoščijo.

Openki "Veto" je verjetno najbolj poznana picerija na tem koncu Krasko, o njej smo se pogovarjali z mlado gostinsko delavko Katjo Fabrizi, ki se že od mladih nog suče v tem sektorju. Katja, katere so sončne in senčne plati gostinskega poklica?

Delo v gostinstvu daje veliko zadoščenja, predvsem zaradi stalnega sika z ljudmi. Ekonomska plat tudi ni zanemarljiva, zal pa opazam, da se vedno manjše število mojih sovrstnikov odloči za ta poklic. Sama sem takorekoč zrasla v gostinstvu, po soli sem vedno pomagala v družinski gostilni in zatem v piceriji, da imam to že v krvi. Zalostno je, da se mladi ne zavedajo možnosti, ki jih gostinski sektor nudi. Vsak gostinec ima iz leta v leto večje probleme pri iskanju novega osebja. Zavedam se, da ni prijetno delati, ko so tvoji sovrstniki prosti, torej v vikendih in ob vseh praznikih; današnja družba se poleg tega usmerja v miselnost krajšega, nenapornega dela in višjega zaslužka, mislim pa, da je vseeno delo v gostinstvu zelo privlačno in bi lahko prav gotovo priključilo veliko mladih.

Kako naj bi stimulirali mlade ljudi, da bi vzeli v postev tudi gostinski poklic?

Korak naprej so brez dvoma predstavljali tečaji na Deželnem zavodu za poklicno izobraževanje (v sodelovanju z Deželnim gospodarskim

združenjem, op. ur.) čuti pa je tudi potrebo po višjem usposabljanju kadrov v specifični gostinski soli. Italijanske gostinske sole usmerjajo seveda svoje izsolane dijake v najfinerje italijanske restavracije, kar je škoda tudi za naše območje. Glede na našo gostinsko ponudbo, ki je enostavnejša, pa se (vsaj začasno) lahko zadovoljimo s krajšimi tečaji, ki pa naj bi vključevali večje možnosti prakse, torej pravcatega studija ob delu.

Tvoja družina je jasno videla bodočnost enostavnejše gostinske ponudbe predvsem v pici. V teh letih ste odprli kar dve piceriji: "Veto" in "Da Rino" na Opcinah. Kako ste se usmerili v ta gostinski sektor in kakšni so načrti za bodočnost?

Sprva smo vodili društveno gostilno, vedno pa smo občutili, kako je iz leta v leto raslo splošno povpraševanje po pici. Prostore društvene gostilne nismo mogli spremeniti v picerijo, zato smo kupili sosednje prostore, v katerih je zdaj picerija "Veto". Mislim, da je bilo za nas pozi-

tivno tudi, da smo bili prva picerija v slovenskih rokah in s prisotnostjo slovenskega osebja.

Kar se tiče naše druge picerije "Da Rino" (po domače "pri Sklavsu", op. ur.), so bila naša predvidevanja dognana. Tu je namreč avtobusna postaja, kraj je res središčni; dognana je bila predvsem potreba po hitri "buffet" hrani ob opoldanskih urah; k nam prihaja na kosilo veliko delavcev, pa tudi raznih uslužbencev iz bližnjih uradov ter iz padriškega raziskovalnega območja.

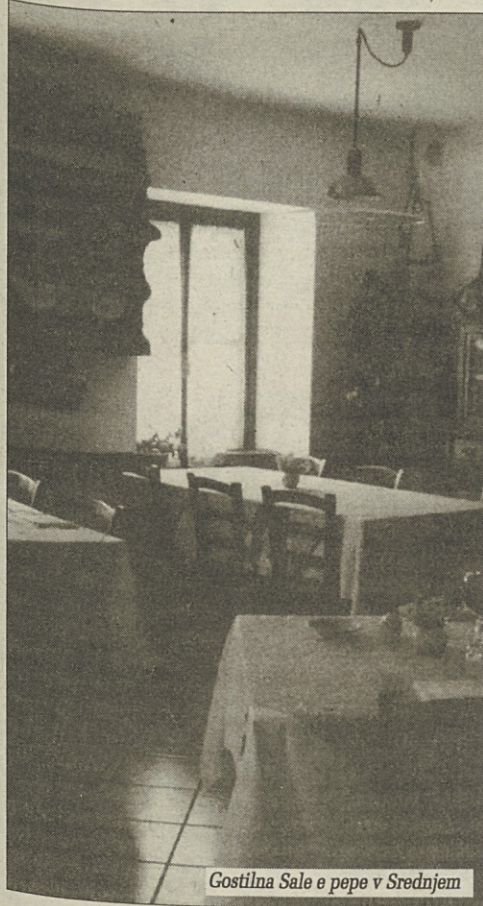
Mladim, ki si želijo odpreti gostinski obrat, bi torej svetovala, naj temeljito premislijo, kaj teritorij najbolj potrebuje.

Prav gotovo. Dodala pa bi tudi, da morajo predvideti v svojih načrtih tudi zelo revno začetno obdobje; prvih šest mesecev je lokal za goste se zanimivost, sele kasneje se lahko vidi, če bo steklo. Gostinec mora seveda skrbeti za vedno višjo kvaliteto tako jedi kot postrežbe, obenem pa za strokovno azuriranje svojega osebja.

Picerija Veto na Opcinah

Sale e pepe: obuditev beneške tradicije

Gostilna Sale e pepe v Srednjem

Pripovedi pravijo, da so benesi Slovenci žilavi in energični; njihovo voljo so izklesali številni zgodovinski dogodki ter precudovite gorske stene, ki kot čuvaji obdajajo doline. Neizpodbiten dokaz odlik tukajšnjega slovenskega življa je Tereza Covačevsčak, mlada lastnica dobro vpeljana gostilne »Sale e pepe« v Srednjem.

V čem je posebnost te gostilne sredi beneskijh gor? Cisto preprosto: gostilna »Sale e pepe« ne nudi klientu le okrepčila, marveč ga takorekoč povede v bogati svet beneskijh tradicij, ljudskega izročila, v tamkajšnjo kulturo trdega dela in mirnih družinskih večerov. Hrana, ki jo gospa Tereza z ljubeznijo pripravlja iz izključno svežih in krajevnih sestavin, se postavlja kot protiutez današnji modi hitro pripravljenih jedi, velikokrat standardnih in brez posebnega okusa.

Kako je bilo na začetku, gospa Tereza?

Z mojem sva zelo navezana na te kraje, zato sva se obvezala, da si bova utrla (pa čeprav težavno) pot prav tu, v tej odročni vasi. Družinski gostinski obrat je že obstajal, pripravljali pa smo le narezke, občasne večerje ipr. Odločila sva se za korenito spremembo, prav iz ljubezni do teh krajev; izvedla sva pravcato raziskavo o jedeh, ki so jih naše prababice pripravljale: navdušeno sem tako zbirala vse stare recepte, trkala na vrata starih sovaščank in se z njimi pogovarjala o kuhi, zatem vse preizkusala se za domaćim stedilnikom... in uspelo je. S ponosom lahko povem, da je naša gostilna prva postavila na mizo stare beneške jedi, kot so, zlicnjaki, stakanje, briza in druge, ki jih nihče ni več pripravljaval in so bile takorekoč

ze obsojene na izginotje.

Mislim, da je bila naša »formula«, ki v bistvu ni nič drugega kot ljubezen do tukajšnjih krajev in izročil res posrečena. Gost, ki pride k nam, točno ve, česa si želi: tipične beneške hrane. Mislim pa, da je poglavito vlogo pri našem uspehu odigral tudi odnos, ki ga imamo do gosta in do dela v gostinstvu nasploh. Vsak posmeznik klient je poseben, vsakemu skušamo dokazati svojo naklonjenost, tudi ko smo v težavah zaradi prenatrpanosti. Vsi imamo »nore dni«, ko je dela čez glavo, ljubezen do tega poklica pa nam narekuje prijateljski in ugleden odnos do gosta, saj je prav ta izjemnega pomena za dobro počutje.

Vaša gostilna je pa res malo odročna. Kako vam je uspelo priklicati tako število gostov v relativno kratkem času?

Namenoma nismo izvedli nobene reklamne akcije, ce izvzamemo občasne oglase v Novem Matajurju. Začeli smo takorekoč »po kapljicah«: sprva je prihajalo k nam nekaj lovcev s prošnjo, naj jim pripravimo ulovljeno divjačino na beneski način, potem pa se je počasi glas kar sam širil in danes privabimo v gostilno goste iz vseh starih pokrajin naše dežele, pa se nekaj Avstrijcev.

V beneskijh dolinah je lepo uspela skupna gastronomska promocijska akcija Vabilo na kosilo. Kako je prišlo do skupnega nastopa tukajšnjih gostincev?

Začetno idejo za to pobudo je pravzaprav imela spetska lončarska zadruga Lipa, ki se je odločila za tak poseben informativni moment o svoji dejavnosti: gostinci naj bi ponujali tipične beneške jedi v keramičnih

skledah zadruga Lipa, gost pa bi po obedu skledo obdržal. Danes se je število gostov v okviru te gastronomske pobude (od 8. oktobra do 30. novembra) tako povečalo, da dobi le vsaka miza v darilo benesko skledo, lani smo jih tako porazdelili kar 400.

Namen pobude je bil predvsem ovrednotiti posebnost tipičnih beneskijh jedi, spodbuditi gostince, da bi jih vključevali, v svoje jedilne liste. Mislim, da smo pri tem uspeli: naša gostilna je sicer že od samih začetkov vedno ponujala izključno tipične beneške jedi, druge pa zdaj ponujajo vsaj eno tako jed skozi celo leto, saj so spoznale, da si klient vse pogostejše želi »različnosti«, torej jedi, ki jih doma ponavadi ne je. Veliko je takih jedi, ki so sle že v pozabo, priprava pa je nasploh precej zamudna, tako da se je je gospodinje ne lotevajo.

Gostinci, ki skupno organizirate to pobudo, ponujate kompletno kosilo oz. večerjo po krepko znižani ceni. Se vam danes, ko se je promocijska pobuda že obnesla, se splača ali pa nekoliko nastradate? To predstavlja tudi manjši problem. Sprva nam je nekoliko pomagala gorska skupnost, tako da smo si lahko privoščili zelo nizke cene. Zdaj je cena obeda resda nekoliko dražja, vseeno pa nizja, kot v drugih letnih obdobjih. Kosilo v beneskem gostinskem obratu v okviru naše pobude bo gosta povprečno stalo okrog 30.000 lir. Res pa je, da so nekatere razlike med obrati: nekateri znižajo svojo običajno ceno, drugi pa jo zvišajo in to ni korektno. Mogoče bi kazalo imeti posebno komisijo, ki bi v gostinskih obratih vključenih v pobudo, nadzorovala tako kvaliteto ponudbe, kot ceno. Do danes

pa se to ni še uresničilo.

Pa je pobuda Vabilo na kosilo pomenila tudi začetek tesnejšega sodelovanja med gostinci?

Mislim, da je bila ta pobuda pomembna predvsem za skupne izobraževalne programe, ki jih beneski gostinci organiziramo. V dokaj mrtvi sezoni (januar-februar) smo v svojo sredo povabili razne izvedence iz najrazličnejših področij: komercialiste, zdravstveno osebje, ki nam je predavalo o pravilnem konzerviranju živil, o njihovi trajnosti, predavanja o kakovostni postrežbi, izrazoslovje v nemščini, lekcije o najrazličnejši uporabi olivnega olja in še mnogo drugega. Mislim, da je prav to dejstvo izrednega pomena, saj pomeni, da so gostinci končno uvideli nujnost stalnega azuriranja in vendo višje kvalitete tako ponudbe kot postrežbe.

Beneski gostinci ste izdali tudi brošurico »Itinerari del gusto nelle Valli del Natisono«, verjetno kot konkreten odgovor relativni brezbriznosti krajevnih turističnih ustanov.

Občutili smo krvavo potrebo po informativnem materialu, ki bi predstavil ne samo našo gostinsko ponudbo, temveč celotno območje beneskijh dolin. Krajevna turistična ustanova prepogostokrat predstavlja le Cedad in okolico, ne pa naših dolin. To področje ostaja se vedno dokaj nepoznano, v turističnih borsurah je le omenjeno. Manjka se posebno specifična akcija, ki bi izčrpno predstavila mikavnost teh krajev, zalostno pa je, da si moramo sami gostinci zavijati rokave in poskrbeti za tak informativni material.

Nadvse ploden stik s prebivalstvom

Zadnja dva tedna avgusta je beneška vasica Mašere pod Matajurjem izgledala povsem drugače, kot je verjetno videti med letom.

Mašere so ena izmed tolikih vasi v Beneški Sloveniji: kopica his na strmih pobočju, tu pa tam še pokoseni travniki, z razliko od marsikaterih druge zakotne vasi pa se Maše-

ram odpira pogled na ves svet pod seboj. Trčmun, ki se na sosednjem griču svetli v soncu in kjer je na vaškem pokopališču pokopan Ivan Trinko, morje gričev, ki se polagoma spuščajo v dolino, tam na dnu pa prostrana nižina, do koder sega pogled.

Konec avgusta pa ni vasico ogrelo in razgibalo samo poletno son-

ce in izseljenci, ki se v teh mesecih vračajo v rojstni kraj na počitnice, temveč tudi skupina mladih ljudi, ki je v vasici za 15 dni pospešila srčni utrip.

Da je bilo to enkratno doživetje, tako za domačine kot za mlade Tržačane in Goričane, je že nekaj dni po njihovem prihodu potrjevala posebno vzdušje, ki ga je bilo mogoče zabeležiti že samo z enodnevnim obiskom.

»Navadno smo na prejšnjih taborih navezali tesnejše stike le s tistimi ljudmi, ki so v kraju vodili kulturno življenje, tokrat pa smo navezali stike prav z domačini samimi,« je že po prvih dneh ugotavljala mlada raziskovalka. »Ko srečas ljudi po cesti, se jim prav pozna, da iščejo kontakt: prvi dan so nam nezaupljivo odzdravljali po italijansko in kvečemu šele potem po slovensko, sedaj pa

se ti nasmehnejo, postanejo in izmenjajo s teboj par besed,« je potrdil njeno tezo drugi raziskovalec.

»Kljub logisticnim

težavam smo hoteli biti nastanjeni v vasi, da bi z njo »zaziveli«, mi je v uvodnem pogovoru obrazložil Milan Pahor. In že samo sprehod po vasi z zgodovinsko skupino je bil dovolj kot dokaz, da so v tem nedvomno uspeli.

Pogovor pri gospodu Mariotu, ki nam v svoji stari kuhinji ob »sporgertu« pripoveduje zgodbo svojega življenja, prekine njegov sin.

»Vem, da ste danes zvečer zasedeni v Cedadu v uredništvu Novega Matajurja, za jutri zvečer pa glejte, da boste v gostilni. Z bando smo že dogovorjeni, jutri je namreč sobota, treba plesati.«

Vse kaže, da so mladi s svojo življenjskostjo predramili vasico iz svojega mirnega sveta odmaknjene življenja. Gostilna pri Lidiji na vrhu vasi je edini družabni prostor, s katerim razpolagajo Mašere. Prvi večer je skupina začela v gostilni prepevati, stalni gostje gostilne so se jim takoj pridružili in od takrat so vsak večer čakali, da se njihovi mladi gostje vrnejo z večerje in pridejo v gostilno prepevat. Mislim, da se bodo v dolgih zimskih večerih, vedno v isti gostilni, se dolgo spominjali posebnih poletnih večerov.

Gospod Mario pa se ni dal zmotiti in je mirno nadaljeval z odmotavanjem klopčica svojega življenja: obdelal je drugo

svetovno vojno, ujetništvo v SZ, odkoder se je vrnil šele leta 1946, za seboj pa si privlekel se tri leta trajajoč malarijsko mrzlico. In tako smo že pri rudniku v Belgiji, »kjer so bili rovi tako nizki, da si se moral plaziti po trebuhu« in pri pretvezi, s katero mu je uspelo se predcasno vrniti domov. »Z doma so mi poslali telegram, da je mama hudo bolna, kar seveda ni bilo res, toda na ta račun sem se že po treh mesecih vrnil domov.«

Njegova usoda je pac podobna usodi večine tukajšnjih ljudi, ki so morali po 2. svetovni

vojni zapustiti svoje rodne vasi in se iz Benecije podati s trebuhom za kruhom v svet. Nekateri so se, potem ko so odslужili nekaj let v tujini, vrnili domov in si uredili družino, tako kot gospa, ki je v Angliji delala pri lordu in se potem vrnila domov, »kajti drugače bi bila zbolela« in poročila Trinkovega pranečaka.

Strani
je pripravila
Tatjana
Dolhar

Milan Pahor: Uspelo nam je, da smo Beneško Slovenijo približali mladim

Poleje se počasi izteka in z njim tudi čas počitnic. Večina nas se bo v kratkem vrnila k svojim študijskim in delavnim obveznostim, obogatena za svoje počitniške izkušnje. Med te spada gotovo za nekatere že vsakoletna izkušnja mladinskega raziskovalnega tabora, izkušnja, ki bo letosnjim obiskovalcem tabora prav gotovo ostala se dolgo v spominu. 16. izvedba tabora pa bo se dolgo ostala v spominu vasi beneški Sovodenjske občine, se posebno pa Mašere.

Na svoji raziskovalni poti po vseh treh pokrajinah, kjer v Italiji živijo Slovenci, so se letos mladi raziskovalci spet ustavili v Videmski pokrajini, tokrat v Beneciji.

O tem, kako je tabor nastal in o poteku samem, smo se pogovorili z dolgoletnim organizatorjem Mladinskih raziskovalnih taborov, Milanom Pahorjem.

»Tako smo po Spetru Slovenov leta 1983 in Bardu '92 spet v Beneški Sloveniji. Letos je izbira padla na Sovodenjsko občino. Glede na to, da ne deluje na tem področju nobeno kulturno društvo, smo se že od samega začetka priprav lahko oprli le na krajevno občinsko upravo in na nekatere posamezne kulturne delavce, ki tu delujejo.

Uprava nam je bila res v celoti na razpolgo, prevzela je pokroviteljstvo nad samim taborom, brez pomoči hvalevrednih posameznikov, kot je domaći odbornik in vsestranski kulturni delavec Germano Cendou, pa tabor nikakor ne bi bil, to kar v resnici je.«

Kako pa ste zastavili tabor sam?

Ker smo želeli živeti v direktnem kontaktu z vasio, smo se odločili za prenočevanje v bivši osnovni soli v Mašerah, za prehrano pa smo poiskali ljudi, ki nam bi bili v vasi pripravljeni kuhati. Mislim, da se je kljub manjšemu komfortu, izbira res izplačala.

Udeleženci tabora, letos nas je bilo vse skupaj 25, pa so se porazdelili v štiri raziskovalne skupine: arheološko, ki se je ukvarjala z »rehabilitacijo« zapuščene mline v Sovodnjah, zgodovinsko, ki jo je vodil zgodovinar Aleks Kalc, etnološko, ki se je v režiji Mojce Ravnika, raziskovalke pri SAZU v Ljubljani, posvečala zgodovini družin, družinskemu spominu in materialni dediščini in skupine, ki je pod vodstvom našega furlanskega prijatelja

Roberta Dapita, magistra s Sorbone, zbirala ljudsko izročilo.

Potem je bila tu še video delavnica, z »dvorskimi fotografom«, kot se je sama imenovala Ziva Pahor, ki je z magistrom Naskom Kriznarjem, z znanstvenega raziskovalnega centra pri SAZU, zbirala video in fotografsko gradivo.

Glede na to, da nam je letos uspelo tabor uvrstiti v niz tovrstnih taborov v Sloveniji in nam bo to dejstvo zagotovilo določeno finančno podporo, upam, da se nam letos ne bo treba ponovno odreci končni publikaciji naših raziskovanj.

Kateri pa so lahko cilji tovrstnega tabora?

Poleg samega raziskovalnega dela mladih ljudi gotovo mladim približati Benesko Slovenijo in to ne po ukažu, z vrha, temveč tako, da z njo, zazivijo in jo potom te izkušnje sprejmejo za svojo; kajti bodočnost je skupna, tako Kanalske doline kot Režije in Benecije s Trzasko in Gorisko vred.

Cepprav smo morda v Beneciji stopili na zadnji vagon, mislim, da smo le stopili. To je območje, ki je utrpelo neizmerno škodo (Benecija je izgubila dve tretjini prebivalstva). Pred 25 leti bi ti verjetno rekli, da bo Benecija kvečjemu, le se za eno generacijo slovenska, danes pa mislim, da kljub temu da Benecija ne bo nikoli več to, kar je bila, se da s pomočjo dvojezične sole v Spetru, s časopisi, kulturnimi društvi in delom izjemnih posameznikov, kot je naš prijatelj Germano Cendou, marsikaj narediti, tudi v Beneciji.«

V MAŠERAH POD MATAJURJEM

mladih raziskovalcev Beneške Slovenije

Drugim pa je uspelo, da so si v tujini uredili življenje, ustvarili družino in se po prvih letih trdega dela s prvimi prihranki vrnili domov na počitnice. Spet drugi so počakali na upokojitev in se na stara leta vrnili v rojstno vas, v medtem prenovljeno hišo. Tako kot par iz Kanade, ki si je leto za leto obljubljal, da se naslednje leto vrne domov. Podobno kot vsakoletno židovsko voščilo: "Naslednjo Veliko noč pa v Palestini". Nekateri so se rojstnemu kraju približali po daljšem ovinku, na primer mimo Francije ali Belgije nazaj v Videm ali Cedad.

"Psiho", vaski posebnež, pa je resitev našel v večnem popotnistvu, kar pa je za večino le pretežka izbira.

Beneško Slovenijo je po 2. svetovni vojni doletela usoda, ki je bila skupna tovrstnim gorskim predelom. Italijanska ekonomska politika si je kot cilj zadala razvoj tistih industrijskih centrov, ki so že cveteli, ostalo odvečno delovno silo pa preskrbeti v dogovoru z nekaterimi evropskimi državami. Tako so na občino prihajale ponudbe za dela v belgijskih rudnikih in drugih državah, kjer so potrebovali delovno silo. »Za vsakega Italijana, ki je kopal v Belgiji, pa je italijanska država dobila nekaj premoga,« je razložil gospod Mario.

Na ta račun so se doline praznile, Benecija je v obdobju 50 let, med leti 1951 in 1991, izgubila 60% prebivalstva v primerjavi s sosednjo Karnijo, v katero so kljub vsemu več investirali, recimo v turizem, celih 20% več.

V Beneciji očitno ni slo zgolj za ekonomski problem, temveč tudi nacionalni: za izbiro italijanske ekonomske politike se je skrivala namera, da se iz Benecije izseli čim več Slovencev.

Iz vseh vidikov je Benecija torej utrpela neizmerno škodo. Izboljšanja pa so v marsikaterem primeru prisla prepozno: sele investicije po potresu leta 1976 so zaustavile izpraznjevanje dolin, ki so bile oropane za nekaj vmesnih genera-

cij, sedanja dvojezična šola v Spetru pa ne more zapolniti vrzeli vseh generacij, ki ne znajo več slovensko.

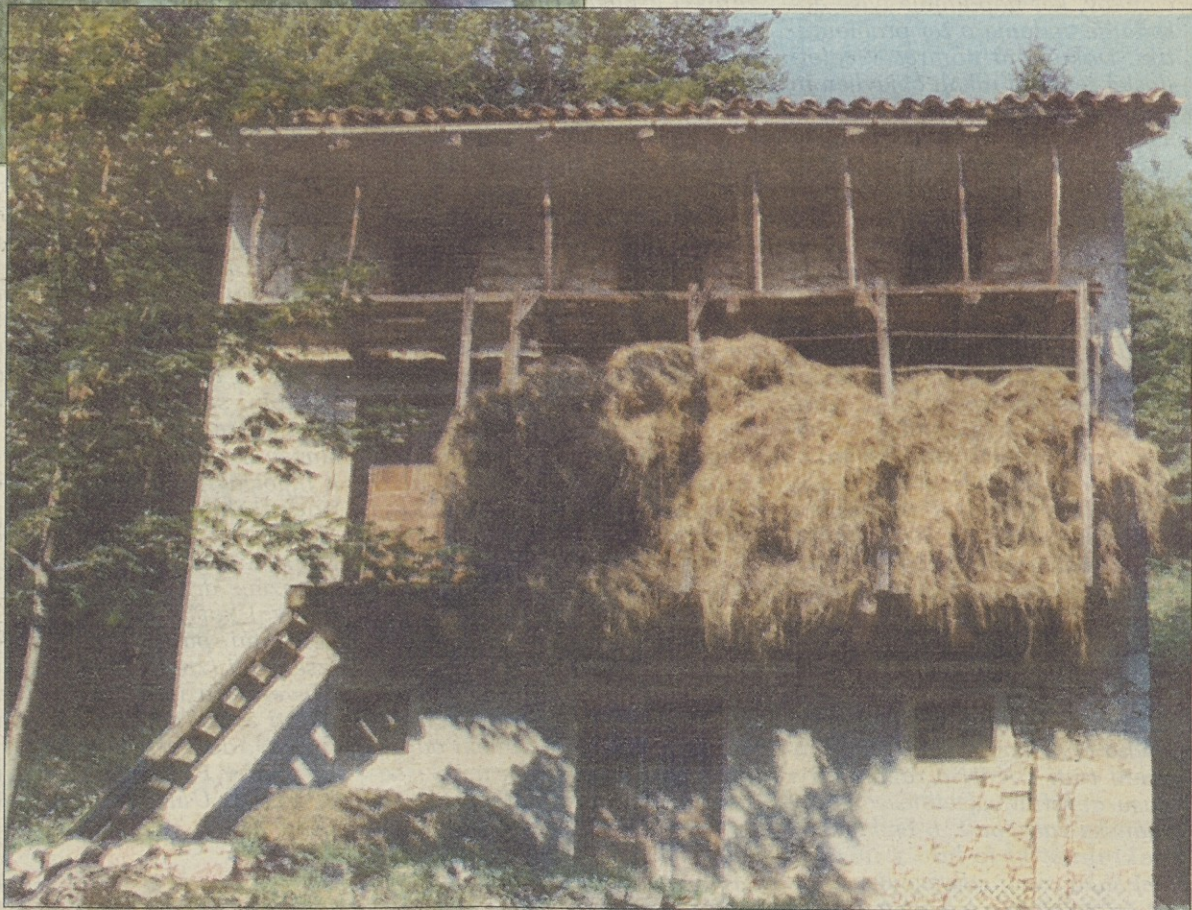
»Mlajši ljudje nam iz vidika zbiranja ustnega izročila ne predstavljajo nobenega vira,« je že po nekaj obiskih pri domačinih ugotavljal mentor Roberto Dapit.

Izročilo je bilo prekinjeno že precej let nazaj, izgubila pa se je tudi njegova funkcija: ce ni več otrok, katerim bi pripovedovali pravljice, je naravno, da so te sle v pozabo. Brez ruralnega življenja nihče ne potrebuje več zagovorov proti toci, televizija je nadomestila večerne klepete tako, da so svojo funkcijo ohranile le se cerkvene pesmi. »Tako je edino, kar nam se preostane, muzealno delo, sicer pa ce bi se odrekli se temu, potem se zares ne bi ohranilo več nič.«

S podobnimi problemi se je srečevala tudi

Pod slikami:
Na prejsnji strani levo zgoraj: kratek oddih po naporu dneva; desno: skupinska slika; levo spodaj Milan Pahor; desno: domacin pripoveduje o nekdanih casih.
Na tej strani dva pogleda na kraje pod Matajurjem in v sredi skupina mladih raziskovalcev med delom.

etnolška skupina: orodje, zavrženo po dvoriscih, skednjih in kletih nima namreč daru besede, tisti pa, ki se vejo, katera je bila njegova funkcija, kmalu ne bodo več med nami. Danes vedo o vseh nekdanih pripomočkih povedati kaj le se starejši ljudje, ki so to uporabljali kot otroci, ali pa so jim v spominu ostali stari pri delu na polju in v hlevih.

Gospodarske in življenjske razmere pa so se v tem času tako spremenile, da je dandanes nemogoče živeti izključno od poljedelstva, veliko več pa gorsko področje ne ponuja, tako da je ekonomija, ki se je v zadnjih

dvajsetih letih ustvarila ob vznožju dolin, življenjskega pomena, saj prebivalstvu zagotavlja delovna mesta.

»Ce bi vsako drugo leto imeli tukaj naše raziskovalne tabore, bi bilo tu čez deset let kot na primer v Nabrezini,« pravi Franc.

Podobni tabori pa so vendar le zaključena enota, delovna zagnanost in navdušenje skupine mladih ljudi je skoncentrirano v dveh počitniških tednih, za kontinuiteto pa bi bilo potrebno več mladih ljudi v vasi.

Potem bi bilo buditeljsko delo izrednih posameznikov, kot je Germano Cendou, veliko lažje.

Bojan Godeša

Poročilo

Januarja 1943.

V siri javnosti sicer vseskozi obstaja živo zanimanje za preteklost, zdi pa se, da se je v prelomnih casih, ki jih doživljamo v zadnjih nekaj letih (iztrošenje komunistične ideologije, padec berlinskega zidu ter razpad Sovjetske zveze in njenega imperija, nastanek samostojne slovenske države, vojna na tleh bivše Jugoslavije itn.), ta radovednost iz različnih razlogov se povečala in poglobila. Pri tem velja poudariti, da ta ugotovitev velja za celotno preteklost, ne le za novejšo politično zgodovino, čeprav slejkoprej drži, da ta izstopa po aktualnosti. Pri nas je v ospredju zlasti problematika druge svetovne vojne in prvih poveljnih let ter v zadnjem času tudi zgodovina slovensko-italijanskih odnosov. O tej tematiki je bilo v slovenskem zgodovinskoizpisu doslej napisanih vsekakor precej več relevantnih del izpod peres pomembnih slovenskih zgodovinarjev, kot se je nekako utrdilo prepričanje v nezgodovinarskih krogih. Tako je na primer ravnokar izšel ponatis nekaterih ključnih razprav z naslovom *Zahodno sosedstvo* (Slovenski zgodovinarji o slovensko-italijanskih razmerjih od konca prve svetovne vojne), ki ga je izdal Zgodovinski inštitut Milka Kosa Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Večina prispevkov natisnjenih v zadnjem času v dnevnem časopisu in revijah, kjer je prevladoval v glavnem publicistični pristop, pa je bila pisana bolj z namenom, da bi siri javnosti osvežila spomin na nekatere vidike medosredskih odnosov na zahodni meji, ne pa toliko, da bi odkrivala neznana dejstva ali pa celo oblikovala nove poglede. Izjemo pri tem predstavljajo le nekateri članki o odnosih po drugi svetovni vojni, ki so bili v primerjavi z ostalimi obdobji, pri nas doslej najskromnejše raziskani.

Dokument z naslovom "Obupne razmere v italijanskih taboriščih za vojne in civilne internirance", napisan januarja 1943, po mnenju pisca teh vrstic nekoliko odstopa od opisanih člankov, ker dopolnjuje naše dosedanje vedenje o tej problematiki. Dokument namreč v celoti doslej še ni bil nikoli objavljen in gre torej za njegovo prvo objavo. Tudi v strokovni literaturi dokument ni bil pretirano upoštevan, saj je podatke iz njega dobesedno črpal le doktor Božidar Jezernik v knjigi "Boj za obstanek. O življenju Slovencev v italijanskih koncentracijskih taboriščih" (Založba Borec, Ljubljana 1983), ki velja za zgleđen oris vsakdanjega življenja v taboriščih, a žal ni našla posnemovalca, ki bi opravil podobno delo za nemška nacistična koncentracijska taborišča. Manjka tudi se sistematična študija o kvantitativnih podatkih o Slovincih v koncentracijskih taboriščih (o številu interniranih, o številu žrtev, v katerih taboriščih vse so bili Slovenci itn.), obstajajo namreč le ocene, ki pa se v posameznih primerih medseboj precej razlikujejo. Problematika taborišč tako še ni celovito obdelana, hkrati pa dokument doslej skoraj povsem neraziskano plat slovensko-italijanskih odnosov, t.j. stališče in delovanje slovenskih predstavnikov v emigraciji ter protirevolucionarnega

na primer dvajsetletno fasistično nasilje na Primorskem ali pa meddržavni odnosi med Italijo in Slovenijo (Jugoslavijo), zato je objava dokumenta tudi iz tega stališča smiselna.

Poročilo je sestavljeno iz več različnih delov (prepisi izvirnih dokumentov nastalih v taboriščih - pismo interniranca, izveček sejmnega zapisnika "Socialne pomoči" v taborišču v Padovi; vsebuje sezname italijanskih taborišč in zaporov z oceno števila prizadetih ter splošno oceno razmer v taboriščih - prehrana, higijena, zdravstveno stanje itn.) ter tako večplastno odsliskava tedanje razmere v italijanskih koncentracijskih taboriščih. Kljub temu, da je poročilo predvsem dokument tistega časa, je po natančnosti glede številčnih podatkov precej verodostojno. Tako so v poročilu nasteta skoraj vsa koncentracijska taborišča, razen tistih, ki so nastala kasneje kot je bilo poročilo napisano (na primer Visco pri Palmanovi). Ti podatki dajejo poročilu še večjo vrednost, če opozorimo, da se dandanes nimamo popolnoma natančnega seznama vseh koncentracijskih taborišč in zaporov v Italiji, v katerih so bili zaprti Slovenci. Največ podatkov, ki pa niso popolni, lahko najdemo v leta 1946 izdanih "Internacijah" v zbirki "Zločini italijanskega okupatorja v Ljubljanski pokrajini" (Izdala Komisija za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev za Slovenijo in Institut narodne osvoboditve pri Predsedstvu vlade LRS), kasneje pa se tega vprašanja nihče ni več sistematično lotil. Po drugi strani pa daje dokumentu časovna bližina z neposrednostjo in pristno izkušnjo čustveno dimenzijo, ki dopolnjuje suhoparne številke in podaja zaokroženo podobo življenja v italijanskih taboriščih.

Dokument se nahaja v Arhivu Republike Slovenije, v referatu za dislocirano gradivo II (bivši Arhiv Instituta za novejšo zgodovino), v osebni zbirki Izidorja Cankarja. Iz tega gradiva so bili doslej objavljeni in so zato tudi najbolj znani njegovi dnevniški zapiski z naslovom "Londonski dnevnik 1944-45" (Državna založba Slovenije-Lipa, Ljubljana 1985), kjer prikazuje razloge za postopno približevanje in nato tudi prestop na stran partizan-skega osvobodilnega gibanja. Izidor Cankar, sicer znani umetnostni zgodovinar in vplivni katoliški intelektualec, je vojno pričakal na mestu jugoslovanskega veleposlanika v Argentini (pooblaščenega tudi za Brazilijo), od koder je leta 1942 odšel v Otawo za pooblaščenega ministra in izrednega poslanika v Kanadi. Na tem položaju je tudi dobil prepis omenjenega poročila od ministra v jugoslovanski vladi v izgnanstvu dr. Mihe Kreka, ki je bil tedaj v Londonu in kateremu je bilo poročilo iz domovine tudi poslano.

Poročilo je torej protirevolucionarnega izvora, a je pisano brez kakršnihkoli idejnih prismsi, čeprav so se te do neke mere ohranjale tudi med Slovenci v taboriščih. S tem dokument odpira doslej skoraj povsem neraziskano plat slovensko-italijanskih odnosov, t.j. stališče in delovanje slovenskih predstavnikov v emigraciji ter protirevolucionarnega

tabora kot celote do Italije in Italijanov. Doslej je v tem prikazu prevladovala le kolaboracija z italijanskim okupatorjem v Ljubljanski pokrajini, v ozadje pa so bili potisnjeni drugi vidiki, čeprav je bila na tem področju dejavnost protirevolucionarnega tabora zelo pestra in raznolika, glede na kolaboracijo pa tudi protislovna. Omenim naj le dva vidika in sicer pomoč taboriščnikom in internirancem preko Skofijske dobrodelne pisarne in Rdečega križa s hkratnim zbiranjem podatkov o položaju v taboriščih (tudi iz dokumenta je razvidno, da je zbiranje potekalo sistematično), ki so jih nato posiljali v tujino (izdelana je bila tudi posebna spomenica o italijanskem terorju, ki pa je žal se nisem zasledil v arhivskem gradivu). Druga pomembna dejavnost pa je bila povezana z vprašanjem poveljne razmejitve z Italijo, kjer so poleg elaboratov, v glavnem narejenih v Sloveniji, bile pomembne tudi različne diplomatske akcije (pisanje not, javne polemike dr. Mihe Kreka v zahodnem zavezniskem časopisu z italijansko protifasistično emigracijo - z grofom Carloim Sforzo, s spikerjem na BBC dr. Umbertoom Calosso, z Ricardom Luzzatom itn.).

Kdo je pisec poročila z gotovostjo ne moremo reči. Po posvetu z za pogovor vedno pripravljanim sodelavcem na Institutu za novejšo zgodovino v Ljubljani, magistrom Borisom Mlakarjem, sicer najboljšim poznavalcem protirevolucionarnega tabora pri nas, pa se nekako zdi najbolj verjetno, da se za kraticami J. G. skriva kot pisec poročila predvojni kaplan na Jesenicah (od leta 1938) Jožef Godina (1898-1986), ki je po nemški okupaciji Gorenjske odšel v Ljubljano. Gre za razmeroma malo znano osebnost, ki je na primer ne omenjata niti Enciklopedija Slovenije, niti Primorski slovenski biografski leksikon, se največ podatkov o verjetnem piscu poročila lahko zasledimo v Mlakarjevi monografiji "Domobranstvo na Primorskem 1943-1945" (Založba Borec, Ljubljana 1982) ter v nekrologih v celovškem in goriskem koledarju Mohorjeve družbe za leto 1987. Domneva o morebitnem avtorstvu poročila, poleg seveda tega, da ustrezajo začetnice, temelji predvsem na tem, da je Jožef (večkrat naveden tudi kot Josko) Godina kot nekakšen kurir Slovenske ljudske stranke, vzdrževal stike z njenimi primorskimi somišljeniki (krog Janka Kralja) in pri tem večkrat potoval iz Ljubljane v Trst, pa tudi v Rim, kjer se je leta 1944 ustalil in postal tajnik dr. Mihe Kreka. Po vojni se je Godina, po rodu Prekmurec iz Crensovca, zaslužil za priključitev Prekmurja k Jugoslaviji (zato po nekaterih podatkih celo obsojen od Madžarov na smrt), skupaj s Krekom leta 1948 preselil v Združene države Amerike. Tu je deloval kot duhovnik med slovenskimi, pa tudi madžarskimi izseljenci (znan je madžarsko) v Clevelandu in v Marquetteu ter hkrati zbiral gradivo za Baragov proces, dokler se ni leta 1969 preselil v Pliberk na avstrijsko Koroško. Umrli je leta 1986 v Gradcu.

Bojan Godeša

J. G.: Obupne razmere v italijanskih taboriščih za vojne in civilne internirance.*

Kakor smo že poročali, nosi krono taborišče na Rabu, kar se tiče strahotnega položaja internirancev. Italijanske oblasti so na pritisk nekaterih osebnosti (krskega in ljubljanskega škofa) obljubile, da bodo Rab čimprej izpraznile ter poslale internirance domov ali pa v boljša taborišča. Resnica je, da so ženske poslali v taborišče v Treviso, moške pa samo deloma spustili, drugače pa je ostalo vse po starem: ljudje so se nadalje pod sotori - v tej strašni zimi na golih tleh! - stradajo se nadalje in - umirajo se nadalje. Nedavno so prepeljali - z jadrnico!! - okoli 300 oseb, skoraj samih zensk in otrok - z Raba v Treviso. Od teh jih je pomrlo med potjo 57. Mnoge internirance morajo na krov ladje prenesti, tako so oslabei. Mnogi od tistih, ki se vrnejo, morajo iti takoj v bolnico: so kot skeleti, noge imajo podplute z vodo zlasti v členkih. Skoraj vsak izgubi spomin v večjem ali manjšem obsegu. Po splosni cenniti je umrlo naših ljudi na Rabu okoli 3000. - Tem obupnim razmeram je v veliki meri krivo vodstvo taborišča, ki niti ne skrbi za človeka dostojno bivališče in hrano, niti se tisto, kar nasi ljudje dobe, odteguje s tem, da odlasa z razdelitvijo paketov, tako da jih je ležalo na skladišču celo do 12.000 komadov. Poleg tega pa mora vsakdo uginiti, od koga prihaja paket, sicer roma nazaj v skladišče.

Sedaj grade na Rabu barake za 30.000 ljudi, cednih, snaznih in udobnih. To bo za begunce iz Reke: v primeru, da bi jo Angleži bombardirali, kot mesto z važnimi vojaškimi objekti.

Ko so selili nase fante in moze iz Gonarsa v Renicci in v druga taborišča, so utemeljevali to s tem, da barake v Gonarsu niso primerne za zimsko bivališče, ker so iz lepenke. Sedaj pa so v te iste barake pripeljali zopet 5000 prezebljih in sestradanih ljudi, med njimi po večini matere in otroke. Moški, katere so sem pripeljali z Raba, so vsi po sotori. V tej zimi! Med temi je 73 vojnih internirancev, drugi so vsi civilni. Večina teh internirancev je iz Gorskoga Kotora, od koder ne dobe nobenega obvestila, niti paketa in je splosna sodbda, da so vsi zapisani smrti. Vsi, ki so sedaj v Gonarsu, so v strahotno bednem stanju: nad 70 odstotkov vseh je brez obutve, 60 odstotkov zensk in otrok nima potrebnega perila, nekateri otroci imajo kako razcapano cunjko okoli telesca. Razcapani so tudi moški in zenske, saj se mnogi že ves čas niso preoblekli, odkar so tu. Saj so jih odpeljali mnoge kar goloroke in niso pustili, da bi si vzeli še kaj za preoblec.

V taborišču v Gonarsu pride na okoli 150 ljudi ena majhna železna pecka. In to v barakah iz lepenke! Porodnišnica je v ambulanti, kamor se je moralo zateči precej mater, ki so porodile večinoma mrtve otroke.

Druga velika grobnica slovenskih fantov je Renicci, kakor smo že poročali. Tja so prepeljali kakih 500 ljudi (z Raba) tako oslabeledih, da so jih morali posebej nastaniti, ker so tako slabi, da ne drže ne blata, ne vode in opravljajo potrebo kar na licu mesta, tako da se siri neznosen smrad vsenaokoli. So brez vsake nege in postrežbe. Edino kar so jim dali - sedaj ko je prepozno - je dvojna porcija hrane. Nekoga so prepeljali

za kazni v mrzel, prazen prostor ter ga tam pustili golega. Ko so prisli ponj, se je valjal v svojem lastnem blatu: bil je blazen. Kaj porece mati, ko ji bodo vrnil blaznega sina, katerega so ji vzeli cvetočega in zdravega?

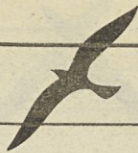
Nujna je mednarodna pomoč - vitamini B in C - kajti ljudje izgubljajo celotno zobovje vsled avitaminoze in ginevajo vsled pomanjkanja hrane. Represalije!

Dosle so nadalje se tele informacije iz Padove, ki je na glasu relativno najboljših taborišč:

Padova 18. I. 1943.

"Kakor sem že zadnjič pisal, se je pojavil v taborišču "Hunger"dem" pri skoraj 1000 internirancev. Clovek otece - ima zabuhel obraz, cez dan se ta voda vsled teze preseli v trebuh in noge. Ledvice te tekoče hrane, ki jo imamo, ne predelajo več in je ne izlocajo v urin, ampak gre voda naravnost v telo. To je posledica pomanjkanja beljakovin. Nasa hrana ima samo 890-920 kalorij na dan, a vsebuje samo okoli 20 g beljakovin, clovek pa potrebuje 80-90 g beljakovin in okoli 2000 kalorij. S kalorijami pri meni se gre nekam, toda scasoma mi bodo beljakovine primanjkovala. Zato te prosim, da pakete tako sestavljas, da bom dobil več beljakovin. Predvsem glej, ce lahko dobis soja moko. Mesaj to soja moko v prepecenec. ampak pazi s samo soja moko se ne more pecti kruha. Fizolova moka je tudi zelo dobra in zato svrho zelo važna. Ce bi mogla kje dobiti pravi kak(a) o; "Ersatz" ne koristi. Je se eno: eventuelno, ako mores dobiti meso, bi poskusila narediti doma ali pri kakem mesarju domače salame. Speh ima same kalorije, beljakovin pa ne. Surovo maslo ima beljakovine, zato pa mesaj z medom - več masla, manj medu. Vseeno mi je ce tudi zagreni. Zdaj so oboleli predvsem tisti, ki niso imeli zadosti hrane t. j. kalorij. Pri teh je telo uporabilo beljakovine namesto masti za potrebne kalorije oziroma hidrate. Prisli pa bomo vsi na vrsto, ce ne bomo dobili v kratkem času beljakovin. Do zdaj, jih je že 34 umrlo za lakoto. V slednjem času jih je pa zapisano smrti nad 300. Imamo sicer med seboj neko socialno pomoč, ampak to je le kaplja v morje. Na nas pritisk so sicer zdaj 400 ljudem povečali hrano - 2 kosčka sira in en hlebček kruha na dan - toda bojim se, da bo to že prepozno. Na Rabu je se hujše, ker tam trpe ljude se vsled mraza, ker so pod sotori. Sem so pripeljali okoli 300 internirancev iz Raba, ki so bili slabi ali vendar se sposobni za transport. So to samo skeleti, na nekaterih ni niti pol kilograma mesa več.

Danes so pripeljali v lager spet en vagon paketov; zdaj leži tu že nad 2000 paketov, razdele jih pa ne, čeprav ljudje umirajo od lakote. Lahko si kupimo kak hlebček kruha za 10-15 lir - cena skače. Seveda skušajo oblasti to preprečiti ali vendar ne gre to kakor bi zeleti. Ce se tega ne bi bilo, bi bilo gotovo veliko več obolelih. Alkohol ne kupujem, tudi krepilnih vin ne, ne vermuta, ne marsale. Pomisli! Ljudje umirajo od lakote, v kantini pa vina, kolikor hoces. Najnovejša odredba je ta, da nam je prepovedano po kosilu spati, ker pomeni zopet večjo porabo kalorij..."

iz pekla

ZGODOVINA

Nove informacije:

Po zadnji odredbi interniranci ne bodo smeli več hoditi spat po kosilu. 300 ljudi je že zapisanih gotovi smrti. Delavci so videli, kako vojaki na kolodvoru z bajonetom prebadajo pakete in jih izropajo.

Izvlecek sejnega zapisnika "Socialne akcije" v Campo di concentramento v Padovi.

Dne 10. januarja 1943 se je vršil se-stanek vseh taboriščnih zdravnikov. Glavni sklepi so bili:

V vsem taborišču se uvede zdrav-niška služba. Precitana je bila pred-stavka Komandi taborišča po kap. (etanu) b. (ojnog) b. (roda) Klinarju, v kateri se zahteva izboljšanje položaja vseh internirancev. Storjen je bil sk-lep, da se takoj prouči zdravstveno stanje vseh taborjanov in se komandi izroci memorandum podkrepjen s številčnimi podatki in strokovnim zdravniškim mnenjem.

Dr. Dergancu je bila poverjena na-loga, da s poljubnim člankom obvesti vse taborjane o vzrokih in posledicah zabuhlosti. Ta članek se glasi:

Nemalo vznemirjenja-med interniranci je povzročila pojava takozvane nove bolezni v taborišču. Mnogo se sedaj o njej govori in debatira. Laiki podajajo najrazličnejša mnenja in vz-rokih kakor: Gnile buče v hrani, umetna hranitev potom dodatka arze-na hrani, mraz, revmatizem itd. Tako je potrebno, da se ta bolezen z zdrav-niskega vidika razloži in s tem pre-preci nadaljno beganje in ugibanje.

Nova bolezen se očituje v oteklosti oz. zabuhlosti obraza in nog. Zjutraj je ta oteklost največja v obrazu, če pa človek hodi, se preseli v glavnem v noge. Ne otekajo pa samo noge, am-pak tudi vsi notranji organi (drob), predvsem crevesje in ledvice. To ima za posledico drisko; pri ledvicah pa izlocanje beljakovin. To oteklino povzroca voda, ki zastaja v telesu in se zbira pod kožo ter v notranjih or-ganih. Preseljuje se čisto po zakonih težnosti.

Vzrok temu zaostajanju vode v te-le-su je prevodena hrana, ki je tudi prekomerno soljena. Tej hrani pri-manjkujeta predvsem beljakovin, pa tu-di masti in ogljikovih hidratov. Beljakovine so najvažnejše, ker vse-bujejo snovi, iz katerih telo obnavlja oz. gradi svoje celice. Ko so nam se-daj posle te snovi, ki smo jih prinesli s seboj v svojem telesu, so celice or-ganizma vedno bolj gubile te snovi in jih začele nadomeščati z vodo in soljo, kar predstavlja vzrok tej zabu-hlosti. Če otekanje ne prestane in gre naprej, pomeni to smrt radi zatajitve vseh notranjih organov. V taborišču imamo že več takih slučajev smrti ra-di te bolezni, ki se imenuje lakota. Strokovno se ta bolezen imenuje edem radi lakote, edem pa pokeni oteklost oz. nabreklost. Kaj moramo storiti da preprecimo se večjo razsirjenost te bolezni?

1) Največ beljakovin vsebuje v ta-boriščni hrani sir. Kdor tega prodaja, stori zločin proti samemu sebi.

2) Prepreciti moramo prekomerno uživanje tekočine oz. vode. To do-sezemo s tem, da od hrane posreblje-mo le mastno plast, nato polovico tekočine odlijemo in pojemo le goscavo. Če pa je hrana samo tekoča, pojemo le zgornjo plast in toliko tekočine, da se ogrejemo, ostalo od-lijemo.

3) Ugovori češ potem bomo pa lač-ni so iz trte izviti, ker odlita voda ni-ma hranilne vrednosti in v slučaju,

do jo pojemo, obremenjujemo le čre-vo in ledvice.

4) Ker bi z odlivanjem vode menda vendarle šel del dragocenih hranlj-i-vih snovi v izgubo, so zdravniki predložili komandi predlog, naj se hrana kuha le v polovični količini vo-de. S tem bi dosegli tudi da bi bila hrana kuhana in ne bi bilo treba doli-vati neprevrete vode.

5) Dajanje odlite vode oz. juhe to-varisem, ki jo brez razuma goltajo, ni samo škodljivo, ampak predstavlja le lazno pomoč.

6) Stavljen je bil predlog, naj ko-manda poveča v dnevnem obroku količino beljakovin in ostale hrane do življenjskega minima."

Tako poročilo dr. Derganca. Memorandum komandi, čim bo mogoče, bo objavljen. Za sedaj naj sledi le nekaj zanimivih števil:

Vsak interniranec dobi po odredbi komande na dan: 66 gr testenin, 100 gr mesa (racunano s kostni vred), 20 gr zelenjave, 7 gr kavinega surogata, 15 gr sladkorja, 13 gr mascob, 12 gr paradižnika, 40 gr sira (5X tedensko) in 120 gr kruha. Vse to zračunano da 890 kalorij; kadar je sir in 920 kalorij kadar je meso. Normalna poraba clo-veskega telesa pa znaša 2200 kalorij dnevno, kar pomeni, da dobimo 1300 kalorij dnevno premalo, to se pravi vsak interniranec dobi le 40 od-stotkov tega kar bi bilo nujno potreb-no za življenje in normalno funkcioniranje notranjih organov.

Vsled nezadostne hrane in radi te-ga ker nad 1500 internirancev ne prejme od doma nikake podpore ali je ista nezadostna, je zdravstveno stanje taborišča skrajno žalostno.

101 tovaris je toliko oslabel, da ne more več na noge in leži.

339 jih kaže težke znake sestrada-nosti (edem).

529 jih ima lažje znake

36 jih je vsled lakote umrlo. Samo v času od 1. do 17. januarja je bilo 8 smrtnih slučajev.

V spomenici so navedene posledi-ce, do katerih mora priti, če se stanje internirancev ne popravi. Nastete so vse mere, ki naj jih komanda podvz-ma.

V teku zadnjih 15 dni je bilo vse taborišče ponovno pregledano in zdravniško določeno število podpore najpotrebnejših. To število znaša 550 oseb. Tem številu se je sedaj priključilo še 300 novih, ki so pršli zadnje dni z Raba, kateri so prav vsi izčrpani do skrajnosti in pomoči nuj-no potrebni. Vsem tem novim ta-borjanom je socialna akcija ze prvi dan priskočila na pomoč.

Renicci, novembra 1942.

Sedaj ko smo že sesti teden tu, to-da noci pod sotorom in deževni dne-vi so bridki za one, ki nimajo oblacil. Z barakami ni še nič, ometane bosta samo dve za mladoletnike in bolnike, tla cementna, kantine ni, pa si lahko misliš strahotne posledice mraza in lakote. Ljudje dobesedno ginevajo pred očmi vseh in ugašajo kakor luche brez olja.

Doslej sem molcal in olepsal po-ložaj, da Ti in mama ne bi bili prevec v strahu, toda beda okoli mene in ob-zir do skupnosti me sili, da razode-nem vse po pravici. Pri tem zopet podcrtavam, da se meni osebno godi se najboljše. Oblacil imam toliko, da me ne zebe, tudi posteljo imam toplo, dalje imam še kakih 10 konzerv (raz-novrstnih), da bi brez paketa decem-bra še pretolkel, zato se za mene ne boj in ta krik velja za moje sotrpine. Položaj dobiva strahotne, katastrofal-ne perspektive. Temperatura je padla na niclo. Hujsa od nje je ledena burja, s snegom, ki se ponavlja vsakih par

dni. Hribi na okoli so vnovič zasneže-ni, mi pa smo v kotlu teh hribov, raz katerih brijejo valovi mrzlega zraka. Pri tem je 3/4 tabornikov oblecenih v staro letno strgano obleko, v letnem razcapanem perilu, v strganih cev-ljih. Po večini izgleda kakor tolpa razca-panih propaležcev. Hrana je navadna vroča voda. Iz enega kotla dobi me-naže 45 ljudi in gre v ta kotel 1kg riza ali makaronov, drugo je neka po-divjana zelenjad, drv ni in tako se obroki zamujajo po par ur. Mraz lju-dem dobesedno požira ostanke mišic raz kosti. V starih, petih dneh se tova-ris tako spremeni, da je postaran za par let. Smo brez kopalnice, brez vsake desinfekcijske naprave, umi-valnica je ozko korito na prostem, kjer ima prostora največ za 20 ljudi. Kar smo tukaj, mila se nismo videli in se uši strahotno širijo. Ambulanta je lesena lopa z 20 posteljami, do zadnjih dni brez stekel v oknih, za stalno brez vsake peči. Nas je skupno 4.000, za kar bi bilo potrebno vsaj 18-20 barak. Od teh 18 barak so zgradili v zadnjih 6 tednih v surovem stanju in ob pretežno lepem vremenu 4 ba-rake, tako, da je praktično nemogoče, da bi ob takem nadltnjem vremenu, za katero zgleda, da je trajno združe-no s to klimo, v zimskem casu bile zgrajene vse barake do marca. Na vse to gonijo sem se in se nove transporte iz Padove in iz Raba.

Zdravniki imajo sicer najboljšo voljo in so kulturni ljudje, toda nobe-nih zdravstvenih sredstev ni. Bolezni se ugotavljajo, zdraviti se pa ne mo-rejo. V ambulanto se sprejemajo le bolniki s temperaturo. Tu je predz-nak smrti ravno obraten, padec tem-perature pod najnižjo stopnjo, ko or-ganizem v borbi proti mrazu sam se-be poižije, zato se dogaja, da je trpin včeraj na videz se zdrav, hodil okoli, drugi dan se med zborom od izčrpa-nosti zgrudi, dobi v ambulanti inek-cijo kafe in nazaj pod sotor, ker nima temperature, še iste noci ali drugi dan izdihne, da tovarisi komaj opa-zijo. Ta mesec jih je tako izdihnilo 7, a to je sele začetek. Slamnice imajo komaj dober kg slame in so na vlaž-nih tleh, v barakah je cement, ki se poti s stenami vred. Postelj (pogra-dov) se do danes ni. Paketi se dele z največjo slovesnostjo in ce bi bilo naenkrat toliko kot v Gonarsu, bi uprava zgolj ene posiljke v mesecu ne zmogla. Kantine do danes se ni, prav tako ne redne poste, ki se nam obljublja in je sedaj ukinjena se posta po dopisnicah RK. Odeje so take kot plenice in zato bi bilo potrebno:

1) Organizacija odbora za zimsko pomoč internirancem.

2) Svojci naj takoj izposlujejo do-voljenje posebnega paketa s perilom (važno: suknja, čevlji, toplo perilo, odeje) in enega paketa živil, kar naj odposlje s posebnim vlakom ob spremstvu kurirjev RK, neposredno v Renicci in tu razdeli takoj ob sodelo-vanju kurirjev. Za clane, ki nimajo svojcev, organizacija javne nujne na-biralne akcije. Vsak mora izprazniti vse omare, prihodnje leto si bomo že kako pomagali.

3) Izposlovanje redne poste pisem in paketov. Likvidacija celotnega ta-bora in preselitev v vojašnice oz. do-move ali v konfinacijo. V nasprotnem primeru jih bo tu ostala polovica, ostala polovica pa bomo večni poha-bljenci.

Zamenjuje se:
2 hlebkca kruha = 1 srajca
4 "" = 1 čevlji
6 "" = 1 zimska suknja

Denar sploh nima veljave.

Seznam italijanskih taborišč, jetnisnic in krajev, kjer so slovenski interniranci, jetniki in konfiniranci iz Ljubljanske pokrajine po stanju sredi decembra 1942

I. Taborišča

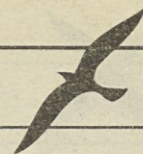
C. C. (Campo di Concentramento) (Koncentracijsko taborisce)	P. M. (prigioneri militari) (vojaski ujetniki)	Približno število prizadetih
1. Monte Male	15	3100
2. Vestone (Brescia)	23	3200
3. Corte Maggiore	26	3200
4. Bussetto (Bologna)	55	3200
5. Cividale (Udine)	57	3200
6. Bergamo (Milano)	62	3200
7. Aversa (Napoli)	71	3400
8. Sulmona (Abruzzi)	78	3200
9. Fiume (Fiume) - prehodno taborisce - transitorio	83	3200
10. Gonars, p. Palmanova (Udine)		ca. 3800
11. Monigo presso Treviso - Caserma nuova		" 3500
12. Arbe (Fiume) " 6500		
13. Padova (Campo concentramento) - Chiesa nuova		" 3500
14. C. C. Isernia (Campobasso)		" 10
15. C. C. Montefusco (Avellino)		" 20
16. Bonifica di Pisticci (Matera)		" 30
17. CC Urbisaglia (Macerata) - Villa Bandini		" 20
18. Ferramonti di Tarsia (Cosenza)		" 10
19. Citta S. Angelo (Pescara)		" 10
20. CC. Ustica (Palermo)		" 20
21. C. C. Tremiti (Foggia)		" 20
22. Pastione presso Gonars (Udine)		?
23. Castelfranco Emilia (Bologna) - Casa di reclusione		" 75
24. Rocco di Spoleto		
25. Manfredonia (Foggia)		
26. C. C. Casoli (Chieti)		
27. C. C. Tollo (Chieti)		
28. C. C. Lipari (Messina)		
29. C. C. Ariano - Irpino (Avellino)		
30. C. C. internati civili Castione di Strada		
31. CC. Corroi (Teramo)		
32. CC. Renicci (Arezzo)		ca. 3500

II. Carceri giudiziari (preiskovalni zapor) e case penali (kaznilnice)

1. Padova - Casa penale, Via Belzoni 3 i carc. giud.
2. Alessandria - Casa penale
3. Peschia
4. Monte Gargano
5. Venezia (Carc. giud.)
6. Ancona (Carc. giud.)
7. C. P. Capodistria (Trieste)
8. Pesaro - c. p. per minori
9. Viterbo (Roma) c. p.
10. Firenze - c. p. S. Terese in carc. giud.
11. Castel Arquato c. c. r. r. (carabinieri reggi) (prov. Piacenza)
12. Pisa - carc. giud.
13. Novi Ligure (Alessandria)
14. Parga (Casa fermata)
15. Belluno (Carc. giud.)
16. Casale Nonferrato (Alessandria) carc. giud.
17. Castelfranco (Bologna) - Casa p.
18. Lendimara (Rovigo) c. pen.
19. Spoleto (Perugia) cp.

III. Posamezniki - konfiniranci in polit. oz. civilni interniranci

1. Isola Comacina (Como)	18. Limosano (Campobasso)
2. Treia (Macerata)	19. Namò (Novara)
3. Pollenza (Macerata)	20. S. Buono (Chieti)
4. Palena (Chieti)	21. Nesso (Como)
5. Città S. Angelo (Pescara)	22. Gaggio Montana (Bologna)
6. Pizzoli (Aquila)	23. Sala Bolognese (Bologna)
7. Torricella Pedigna (Chieti)	24. Savigno (Bologna)
8. Para Novarese (Novara)	25. Aroni (Chieti)
9. Camerino (Macerata)	26. Castello d'Aggilo
10. Carunchio (Chieti)	27. Castel del Rio
11. S. Vito Lanciano (Chieti)	28. Lomazzo (Como)
12. Vinchiaturò (Campobasso)	29. Lambrugo (Como)
13. Trieste - Via Nizza 22	30. Brivio (Como)
14. Arona (Lago magg.)	31. Gravedona (Como)
15. Borgomanero (Novara)	32. Pietro Colico (Como)
16. Procida (Napoli)	33. Colenza sub Trigno (Chieti)
17. Trecate (Novara)	34. Fino Mornasco (Como)

Bojan Godeša

Poročilo iz pekla

Življenje naših internirancev po taboriščih v Italiji.

(Poročilo z dne 23. dec. 1942)

Taborišč, kjer so konfinirani Slovenci, je v Italiji nad 70. V nekaterih krajih jih je manjše število, drugod jih je pa na tisoče. Vseh konfinirancev in internirancev se ceni na 30.000.

Skoraj povsod je njih življenje obupno, najhujša njih spremljevalka pa je lakota. Strašno jih je poslušati, ko pripovedujejo tisti redki, ki se vrnejo, da od gladu niti spati niso mogli.

Med manjšimi taborišči so najbolj zloglasni Tremiti, otoki v Južni Italiji, kjer samo skalovje in vlada nepopisno pomanjkanje. Ladja z zivili prihaja le poredkoma, jetniki so nujno navezani na pošiljke od doma. Svojci odtrgujejo z največjimi žrtvami od lastnih ust, toda ko pošlješ paket, nikoli ne veš, ali bo dosegel cilj, ali ne. In pozneje se izkaže, da je izmed 10 paketov prispelo le 4, da je od poslanih 1000 lir prejel naslovljenec le 300. Poštne zveze so skrajno pomanjkljive, mnogi imajo sploh prepovedano pisati. Veliko vprašanje je, koliko teh naših konfinirancev se bo ohranilo pri življenju.

Sprva je bilo največje taborišče v Gonarsu v bližini Gorice, kjer je bilo interniranih približno 6000 naših ljudi, samo moskih in sicer civilistov in oficirjev. Barake so bile iz lepenke, deloma pa so bivali pod sotori, kjer so že zdaj fantje silno prezebali, ker so bile noči zelo hladne. Toda vse bi se preneslo, ko bi bila hrana boljša ali vsaj bolj izdatna, toda bila je samo tekočina in ljudje so vidno hujsali. Poleti jih je večje število umrlo za grizo. Disciplína je bila stroga, za najmanjšo stvar, n. pr. za pogovor z znancom iz drugega sektorja so krivca privezali na kol, kjer je visel po cele ure v zgočem soncu ali dežju. V oficirskem sektorju je bil tenente, cigar ime je tudi znano, ki je ljudi pretepal in jih zmerjal s slovenskimi svinjami. Živčno so jih ubijali na ta način, da so ponoci prihajale patrulje in med glasnimi salami in zbadljivkami prestevale konfinirance. (V nekem drugem taborišču, to je v Monte Male na francoski meji, so jugoslovanskim vojakom zivce uničevali na ta način, da so vsako noč trobili alarm po večkrat in jih klicali v zbor, tako da so slabo hranjeni mozje kar medleli). V Gonarsu (kakor tudi po drugih taboriščih) je najhujša nadloga pomanjkanje higijene, zlasti razširjene so uši in bolhe, ki se morajo nujno razpasti, kajti ljudje, ki jih priženejo, niso smeli vzeti s seboj niti najnujnejšega perila, niti obleke, tako da se nekateri že po 7 mesecev niso preoblekli in obleka na njih dobesedno razpada. Poštna zveza je pa zlasti s provinco tako otežkocena ali pa sploh nemogoča, da večina ljudi o svojih prav nič ne izve.

Zenske in otroci so internirani povecini v Trevisu v istem okraju kot Gonars, kjer pa je toliko boljše, ker je stavba zidana, ker je bila pripravljena za angleske vojne ujetnike. Hrana je ista kot v Go-

narsu in najhujše je pomanjkanje potrebnih oblačil, zlasti sedaj pozimi. Mnogo žen je nosečih in rode brez vsega. Najbolj barbarsko je to, da jim niti ne moremo pomagati, kajti vsak pismen stik je skoraj cisto onemogočen.

Tudi taborišče v Padovi velja za "elitno". (Tam je sedaj približno 3500 ljudi. Resnica je, da je tudi ta stavba zidana, to pa je tudi vse. Hrana je ista kot v Gonarsu, to se pravi, enkrat na dan je na vodi kak riž ali makaroni, buče in zelje, enkrat pa dobesedno kuhana voda. V slamnjakah je zelo malo slame, prične so v dve nadstropji. Tla so cementna, tako da zdaj pozimi silno zmrzujejo. Se slabše kot vojski, imajo civilni interniranci. Veliko ljudi je živih skeletov, brez sukenj, zanemrjenih. Iscejo vsepovsod cigarete in cike. Vsakodnevna slika v taborišču so grupe nesrečnežev, ki brskajo po smeteh, prinešenih iz sob in iscejo cike, lizejo papir, v katerem je bila zavita marmelada, sir ali kaj drugega. Nekateri prizori so naravno-st nepopisni, nečloveški.

Najbolj pa se odlikuje taborišče na otoku Rabu (Arbe), ki je naravnost svetoven skandal. Tega madeža Italija ne bo mogla nikoli zbrisati. Ljudje poslani na Rab, so neizbežno zapisani smrti. In to je nad 13.000 naših ljudi. Moskih in zensk in otrok in celih družin od vnuka do starega očeta in babice. Taborišče (to se pravi sotori) so postavljeni v močviren kraj, kjer je na eni strani zaliv, na drugi pa hudournik. Kadar je vihar in nalive, prihrumi iz ene strani morje, z druge pa hudournik, tako da so bili ljudje neke noči do kolena v blatu in vodi. Tiste noči je morje odneslo 20 otrok, drugi dan so plavale po morju le otroške obleke. Vihar je odnesel sotoro, premocil vse, kar so ljudje imeli, za oprijem pa sama skala. Toda oblastnikov to ni motilo, pustili so, da ljudje, slabo oblečeni in sestradani se nadalje prezebajo pod sotori. Hrana je slabša kot v katerem koli drugem taborišču. Ljudje trumoma umirajo, zlasti pa otroci, ki so jih pogнали z njihovimi starši vred v taborišče, potem ko so požgali njihove domove. V zadnjem času je umrlo nič manj kot po 40 oseb na dan. Vsi so umrli od lakote. Dobesedno od lakote! Večinoma so to kmečki ljudje, katere so pobrali s polja, ko so mirno opravljali svoje delo. Vzeli so jih kar tako, kakor so bili, goloroki, v samih srajcah in hlačah. In prav tako so se sedaj, ko pritiska zima in mraz - a bivajo pod sotori, na tankih slamnjakah, navadno premocenih vsled vlage in blata na katerem leže. Vsak stik z domom je onemogočen, zato jim ne moremo poslati niti obleke, niti kaj drugega. Če poizvedujemo za svojci, ki jih odpeljejo, dobimo iz drugih, vsaj glavnih taborišč kak odgovor, z Raba ni nikoli nobenega - kakor iz groba. Ko bi Dante videl, kaj so njegovi rojaki naredili iz naših ljudi na Rabu, bi pac ponovno napisal: "Voi ch'entrate, lasciate ogni speranza" -. Kdo je na Rabu izve mo na ta način, da vprašamo po drugih taboriščih. Če ga drugod ni, mu pošljemo na Rab paket. V tem pokažejo tukaj ostali svojci dosti skrbnosti, mnogi si od ust pritrjujejo, da napravijo malo prepečenca in prezganja. Toda tudi te dobrote niso deležni ti nesrečni obsojenci: pakete jim izroci sadi-

stični komandant le, kadar je pri volji. Tako se je zgodilo, da je ležalo na skladišču 12.000 paketov, docim so ljudje umirali od lakote. O higijeni ni govora. Stranišča so tako postavljena, da se odteka nesnaga naravnost v taborišča. Vsi, ki tamkajšnje razmere poznajo, so mnenja, da niti eden teh internirancev ne bo preživel zime. Ko se je ljubljanski škof zavzel za internirance na Rabu, so mu oblasti obljubile, da bodo Rab likvidirale in poslale ljudi drugam, v zdravejša taborišča. A glej!

Poslali so jih v novo grobnico - v Renicci, prov. Arezzo. To je mrzel kraj v Apeninih, 700 m visoko, kjer je že novembra meseca, ko je bilo pri nas se lepo, padla temperatura na niclo. V kratkem so prignali tja nad 4000 ljudi - a postavljeni sta bili le dve baraki! Drugi zopet pod sotoro - v ledeni burji s snegom, kar se ponavlja tam vsakih par dni. Hribi naokoli so bili že novembra vsi zasneženi, a taborišče je v kotlu teh hribov, raz katere brijejo valovi mrzlega zraka. Pri tem je tri četrtine tabornikov oblečenih v staro letno strgano obleko, v letnem razcapnem perilu, v strganih cevljih. Po večini izgledajo kakor tolpe razcapanih propaležev. Hrana je navadno vroča voda. Iz enega kotla dobi menažo 45 ljudi in gre v ta kotel 1 kg riža ali makaronov, drugo je nekaka podivjana zelenjad, drv ni in tako se obroki zamujajo po par ur.

Tudi če interniranec pise tako dopisnico, leže nad 10.000 komadov korespondence na pošti, ki se svojem ne dostavi.

Sedaj nekatere izpuščajo domov - povecini samo tiste, ki jih priporoči kak župnik. Oni, ki prihajajo z Raba, so kot živi skeleti. Težko, da bo 5 odstotkov teh ostalo živih. Pogled na te ljudi, ki se vračajo domov, je strahoten: razcapani so tako, kot se je v nasi domovini redko kdaj kdo tak videl, brez perila, razjedeni od uši, večina z oteklimi nogami. eden teh nesrečnežev je spil pol litra mleka, a je se tisto noč umrl.

Iz boljših taborišč gonijo sedaj naše ljudi v divjino Arezza (Renicci), kjer pravijo, da je za 15.000 ljudi prostora - morda se za več. V izpraznjena boljša taborišča bodo prisli italijanski begunci, ki beže iz mest, ki jih bombardirajo Angleži.

Naš narod je na robu propada in če ne pride kak vpliv od zunaj - koliko jih bo preživel?

Ali res ni mogoče storiti več, da se vsaj propagandno izrabi naša nesreča, če se nam že pomagati ne more? Ali se se vedno ni začelo resneje razmotrivati vprašanje represalij zaradi grozodejstev proti nedolžnemu civilnemu prebivalstvu?

Izgleda, da je London interesiran predvsem za čiste vojske nacerte, na katere tudi mi stavljamo že dolgo časa vse svoje nade. Zato nima časa dovolj pozorno zasledovati usodo okupiranih narodov. Ali se ne bi mogla v okviru zveze narodov ustvariti ob sodelovanju Amerike posebna sekcija za usodo okupiranih narodov, ki bi registrirala vse pojave v okupiranih zemljah in se posebej početje okupatorjev proti civilnemu prebivalstvu na okupiranih področjih. Tu bi se naj proučevali eventuelni uspešni protiukrepi, ki bi naj okupatorja pripravili k

spostovanju mednarodnih predpisov in nekih elementarnih pravil naravnega prava.

Ta sekcija bi se morala odločiti za psihološka pa tudi realna sredstva in represalije, ki bi strezile besnečega okupatorja.

Vprašanje odgovornosti bi se moralo ohraniti trajno na dnevnem redu. V tem oziru je preko radija pozivati prebivalstvo, da nabira vse potrebne podatke glede oseb in njih svojcev, ki so odgovorne za grozodejstva. Treba sestavljati register zločincev po mednarodnem kazenskem kodeksu."

* * *

Vsebina poročila ne zahteva dodatnih pojasnil, ker je dovolj zgovorna sama po sebi, opozoriti velja le na to, kar je sicer v tem poročilu le nakazano, je pa v drugih dokumentih izpričano bolj neposredno, da so italijanske represalije in teror povzročile med slovenskim prebivalstvom veliko ogorčenje in srd ter zahtevo po ukrepih, ki bi ustavili italijansko nasilje ("eventuelni uspešni protiukrepi"). Razpoloženje med ljudmi je bilo posebej naelektreno, ker je bilo prizadeto predvsem nedolžno civilno prebivalstvo in to ne le z internacijami, temveč še bolj zlasti med veliko italijansko ofenzivo (16. julij - 4. november 1942), ko je bilo največ žrtev prav med civilisti. Tako je bilo konec avgusta 1942 poslano iz Ljubljane pismo dr. Mihi Kreku v London, kjer je bilo med drugim zapisano: "Gospodje! Nase mučenisko ljudstvo je prignano do obupa. Za same lepe in bodrilne besede iz Londona je postalo že apatično. Ono hoče od Vas in od Anglije dejanja. Prepričano je, da mu Anglija in Amerika moreta, če količkaj hočeta in da sta mu celo dolžni pomagati, ker sta sokrivi njegove trpke usode. Od vas, gospodje pa pričakuje, da jima to dopoveste ter sugerirate kako, če nocete zagrati lastnega kredita pri njem. Uverjeno je, da če bi uradna Anglija oz. njeno vojno vodstvo dalo Italiji kratkotrajni rok, v katerem mora prenehati s svojimi barbar-skimi metodami proti našemu postopenemu narodu, sicer bo njihove Benetke zadela ista ali še radikalnejša usoda kot Kolin, bi se ustrašili in popustili, zlasti ko bi videli, da je resno misljeno. Za to bi zadostovala še sama demonstracija, z letaki, naj zapustijo mesto, komur je življenje drago. Sama mrtva zgodovina, se tako imenitna, pa ne sme imeti prednosti pred od nasilja umirajočim narodom. Če bi ga imela, bi bilo to znamenje barbarstva, ne nasprotno. Slično bi jih lahko ustrašovala Amerika, če bi jim zagrozila, da bo ineternirala in zaplenila premoženje enakemu številu svojih Italijanov. (...) Nekoliko bi pomagalo, če bi tamkajšnji nemski in italijanski radio-govorniki svojemu ljudstvu opisovali, kako naciji in fašisti postopajo z nami. Kajti ne dobromisleci Nemci, ne Italijani ne verjamejo, da se kaj takega res godi. Toda učinkovita bi bila le omenjena represalija. Toda gospodje! Se je treba sunkoma obrniti. Kajti vsak dan prinaša nove radikalnejše odredbe za uničenje našega naroda. (...) Če se boste te-

daj po angleskem tempu obračali, utegne biti prepozno. Smatrajte tedaj ta naš klic kot narodni SOS klic." Pismo se zaključuje z dramatičnim pozdravom "Morituri vos salutanti".

Težnja po internacionalizaciji italijanskega nasilja, zanimivo, da sta pozive mednarodni javnosti posiljali tako Osvobodilna fronta kot tudi predstavniki protirevolucionarnega tabora, pa je nekatere sadove kljub vsemu obrodila. Tako je tudi tedanji britanski zunanji minister sir Anthony Eden v govoru 26. septembra 1942 v Leamingtonu opozoril nanj z besedami: "In Czechoslovakia whole villages are destroyed with all their inhabitants to teach obedience to the German masters. In Slovenia the Italian authorities ruthlessly follow similar methods while throughout Yugoslavia the occupying authorities revenge themselves on the unfortunate population for their own failure to destroy the armed resistance of Yugoslav patriots". Pri tem je bilo pomembno tudi to, da britanski zunanji minister v govoru ni delal razlike med nemskim nacističnim in italijanskim fašističnim nasiljem, kajti tudi po mnenju pisca v nekem poročilu iz tistega časa: "Treba opovrgniti bajko o "blagosti" Talijana u njihovoj tisućgodisnjoj kulturi, u koju, na zalost, vjeruju mnogi u anglosaksonskim zemljama. To krivo mišljenje može da bude štetno kod konačnog polaganja računa." Enačenje z nemskim nacističnim nasiljem pa je bilo med Slovenci v tistem času povsem jasno razpoznavno in se pojavlja tudi v prej navedenem pismu iz konca avgusta 1942, kjer je zapisano: "Kratko, naš položaj v Ljubljanski pokrajini je tak, da bi se vsak rojak pod svabsko knuto pomisljal menjati z onim pod italijanskim bicom. Ta se huje skeli, ker zvižga po naših hrbitih pod zlorabljeno firmo kršćanske kulture. Pa se enako godi tudi našim goriskim rojakom."

Vsekakor sta bila grožnja z masčevanjem in tudi predlog urenitve (bombardiranje, internacije) v tem primeru dokaj nestvarna, bolj sta odražala čustveno pretresenost ljudi, ki so se zaradi nasilja znašli v brezizhodnem položaju. Da pa pri tem ni slo za kratkotrajen, le čustveni odziv, pa je največ prispevalo italijansko nasilje, ki je bilo taksne vrste, da je Mihi Kreku uspelo izreči v Londonu v slovenskih poročilih na BBC-ju v radijskem govoru 23. maja 1943, kjer so mu sicer britanski cenzorji neusmiljeno črtali vsako "napačno" besedo (torej je slo za posredno britansko privoljenje!), ko je govoril o njem (označil ga je kot barbarstvo) tudi naslednje besede: "Ne preostaja nam torej nič drugega kot pribiti, da tako nečloveško ravnanje kriči po kazni in masčevanju".

* Poročilo je objavljeno v izvirni obliki, odpravljene so bile le očitne tiskarske napake.

© Bojan Godesa, 1996. Ponatis, tudi delni, brez avtorjeve avtorizacije prepovedan.

Bojan Godesa je zgodovinar v Institutu za novejšo zgodovino v Ljubljani.

INTERVJU / ODGOVORNI ZA CVETLIČARSTVO PRI KZ MIRAN STARC

Kljub številnim težavam ima cvetličarstvo bodočnost

Donosno je predvsem za tiste, ki sami prodajajo svoje pridelke

Cvetličarstvo sodi med pomembne kmetijske panoge v tržaški pokrajini. Po podatkih Nadzornišva za kmetijstvo je lansko leto sektor cvetličarstva in okrasnih rastlin gojenih na prostem zajemal približno 22 hektarjev, posebno kar se tice cvetja za rezanje. Površine, ki jo zajemajo tople grede, pa naj bi bilo približno 2, 4 hektarjev. Na splošno se je cvetličarstvo razvilo tam, kjer je malo zemlje in je bilo dosti delovne sile, kot na primer na Nizozemskem. V Liguriji, in tudi pri nas. Nase podnebje ugodno vpliva na kakovost, kjer je veliko nihanja v temperaturi.

Letosnje poletje je bilo nekoliko muhasto in to je negativno vplivalo tudi na proizvodnjo. Problemov pri tem sektorju pa ne manjka. Proizvodni stroški so visoki in pridelek se večkrat prodaja po prenizki ceni. O tem smo se pogovarjali z odgovornim za kmetijsko komisijo pri cvetličarstvu na Kmečki zvezi **Miranom Starcem**, ki na Proseku goji vrtnice za rezanje v toplih gredah, katere obsegajo približno 3000 m².

Kakšno je sedanje stanje cvetličarstva v naši pokrajini?

Globalna slika cvetličarstva je na splošno v Italiji že slaba, v naši pokrajini pa toliko več. Nekoc je nase področje slovelo po rezanem cvetju, danes pa se to malo manj izplača. Konkurenca je velika, saj veliko cvetja pride v Trst od zunaj. Poleg tega je tudi upadlo povpraševanje po rezanem cvetju. Danes se s cvetličarstvom poklicno bavi 8 cvetličarjev, med katerimi so stirje mladi. Mladi so bolj usmerjeni v proizvodnjo okrasnih rastlin, ker se v primerjavi z rezanim cvetjem na isti površini obraca večjo vsoto kapitala.

Zakaj je povpraševanje po rezanem cvetju upadlo?

Nekoc je bila precej razširjena navada, da so ljudje kupovali rezano cvetje za dom. To so uvedli Avstrijci. Oni in pa ostale severne evropske države imajo pač se danes navado, da kupijo cvetje in z njim okrasijo dom. Danes pa so to navado Tržacani že skoraj popolnoma opustili. Na zmanjšanje povpraševanja je vplivala tudi zgraditev nove kapele na pokopališču, ki je privabila glavni vhod na pokopališča na ul. Costalunga.

Je cvetličarstvo danes donosen kmetijski sektor?

Cvetličarstvo je donosno le za tiste, ki sami komercializirajo svoje pridelke. Tisti pa, ki prodajajo posrednikom, večkrat ne zaslužijo dovolj. Posrednikov je ogromno, posebno tu v Trstu. Posrednik niza ceno. Na splošno niso znali nasi ljudje nikoli valorizirati naših pridelkov, in to velja se danes. Prodaja se se vedno po prenizki ceni. Letos so na primer zaradi muhastega poletja cene na trzišču padle. Tisti gojitelj, ki sam komercializira, je utegnil obdržati razmeroma dobre cene, ostali pa ne.

Vi ste tudi predsednik

Cvetličarske zadruge. Kaj je privedlo do njene ustanovitve?

Cvetličarstvo je naša tradicionalna panoga, ni pa nikoli bilo povezav med cvetličarji. Cutiti je bilo tudi pomanjkanje izmenjav izkušenj in znanja. Skratka, napredka je bilo zelo malo. Zato so se cvetličarji pred 20 leti povezali v zadrugo, tudi zaradi tega, da bolje skupaj kljubujejo problemom, ki večkrat nastanejo. Danes je članov okrog 40, med katerimi je tudi večina takih, ki se s to dejavnostjo ukvarja part-time.

Kako bi ukrepal za po-

novno ovrednotenje cvetličarstva v tržaški pokrajini?

Cvetličarstvo je danes najbolj razširjeno na Krasu, največ na Proseku, a tu niso prav dobri pogoji za gojenje; glavni problem je burja. Dobro bi bilo razviti to panogo po bregovih, od dolinske občine pa vse do Devina. Tam so sicer pogoji zelo dobri. V Bregu je burje znatno manj in klima je dobra. Zelo dobro bi se tam obneslo gojenje v toplih gredah. Tu na Krasu imamo obenem tudi zelo visoke stroške za ogrevanje.

Treba bi bilo tudi izboljšati komercializacijo,

pozornost nameniti organiziranju skupne prodaje in to z zaščitnim znakom. Eden naših največjih problemov je tudi ta, da je kljub zadrugi cvetličar sam. Morali bi imeti boljše stike med nami in si posredovati svoje znanje in izkušnje.

Tržacan ima rad doma, rustični pridelek in po njem čisto sprašuje. Zato je v cvetličarstvu vsekakor prihodnost. Treba pa bi bilo izboljšati tehnologijo oz. kakovost pridelka; izkoristiti novosti, ki jih tržišče se posebno pri tem sektorju stalno ponuja.

Magda Sturman

ČLOVÉK IN ZEMLJA

Meritve v vinogradih potrjujejo zamujanje letošnje trgatve

V teh dneh je strokovna služba Kmečke zveze začela z meritvami vsebnosti sladkorja in skupne kisline v grozdju. S tem opravilom je začela teden pozneje kot v prejšnjih letih, ker je zrelostna stopnja grozdja v zamudi vsled slabega poletja in zlasti se nizkih nočnih in jutranjih temperatur v zadnjih dveh tednih, ki so zorenje upočasnile.

Zaenkrat opravlja strokovna služba meritve le v Bregu od Nabrezine do Doline, ker je na Krasu se prezgodaj in bo tam z meritvami začela sele ob koncu prihodnjega tedna. Meritve opravlja zdaj le na belih sortah, ker rdeče sorte tako v Bregu kot na Krasu, zlasti teran, dosegajo zrelostno stopnjo 10 do 15 dni kasneje kot bele sorte.

Dosedanji rezultati meritev potrjujejo da je zrelostna stopnja grozdja se preniža za trgatev, tako da bodo lahko trgali le redki vinogradniki, ki imajo vinograde na ugodnih legah in sorte, ki hitreje dozorejo. Ti bodo lahko trgali ob koncu prihodnjega tedna med 14. in 15. t.m. Velika večina vinogradnikov bo trgatev v Bregu verjetno lahko opravila sele 20. in 21. t.m. Edino slabo vreme, ki bi lahko povzročilo hitro gnitje grozdja (napad botritisa - sive grozdne plesni) bi lahko pospešilo trganje, saj bi bila škoda zaradi botritisa veliko večja od tiste zaradi anticipirane trgatev, tako po količini kot po kakovosti.

Na kraski planoti se bo trgatev, seveda z možnimi izjemami, za bele sorte lahko začela na koncu meseca, za teran pa verjetno v prvi dekadi oktobra.

Ob zelo ugodnih vremenskih pogojih v naslednjih dneh se lahko te prognoze seveda rahlo spremenijo, ob nadaljevanju nestalnega vremena in relativno nizkih nočnih in jutranjih temperatur, pa bodo vsekakor obveljale.

Glede na to, da bo strokovna služba KZ z začetkom tedna meritve pospešila, bo slika stanja se jasnejša in popolnejša in bo na podlagi le-teh mogoče natančneje obvestiti vinogradnike o zrelosti grozdja in času trgatev.

Kmečka zveza s svojo strokovno službo opravlja meritve rutinsko le pri članih, ki so vključeni v svetovalno službo, na prošnjo pa je pripravljena obiskati tudi druge vinogradnike. (j.k.)

Strokovno srečanje z mag. Vodopivcem

Znani slovenski-primorski enolog mag. Miran Vodopivec, bo na povabilo Kmečke zveze in Zveze neposrednih obdelovalcev predaval v ponedeljek, 8. t.m., ob 20. uri v prostorih Krškega muzeja v Repnu o novostih pri vinifikaciji in negi mosta in vina. Vinogradniki so vabljeni, da se predavanja o tej aktualni tematiki polnostevilno udeležijo.

OLJKARSTVO / STROKOVNI NASVET

Čas za nadzorovanje oljarske muhe, nedvomno najhujšega škodljivca oljke

Kako ugotavljamo prisotnost tega škodljivca in kako učinkovito ukrepamo

Sedaj je kmalu čas, ko morajo oljkarji posvečati največ pozornosti nadzorovanju oljarske muhe, ki je nedvomno najhujši škodljivec pri oljki. Muho prepoznamo, ker ima na skrajnem robu prozornih kril temen madež. Pri samici se zadek konča z leglom, s katerim samica polaga jajčeca. Pri samcu pa je zadek okrogel.

Iz raziskav in strokovnih opazovanj v zadnjih letih izhaja, da se v naših krajih muha pojavlja okrog 15. septembra, vendar je prisotnost različna od leta do leta. Večkrat npr. skropenje sploh ni potrebno. Ker pa sedaj obstajajo ugodni pogoji za letenje in je torej možnost napada oljarske muhe velika, morajo biti oljkarji posebno pozorni. Da se izognemo nepotrebnemu skropljenju, lahko sledimo prisotnosti muhe s feromonskimi vabami. To so nekake hiske, na dnu katerih je lepilo. Tu postavimo tudi neko snov, feromon, ki privablja mosko zalego. Najbolje je, da feromonsko vabo

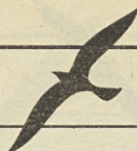
postavimo že na začetku meseca na oljčno drevo, ki leži nekako na sredini oljnega nasada. Muhe se ujamejo na lepilo in enkrat tedensko jih prestejemo. Ko na teden opazimo 10 do 15 muh, moramo presteti vsaj 200 oljk, ki jih homogeno izberemo na celotni krošnji drevesa. Če na vsaj 10% plodov opazimo vbo oljarske muhe, moramo skropiti. Vbo oljarske muhe je zelo majhen, zato je najbolje, da ga opazujemo s povečevalnim steklom. Vbo ima obliko temnorjavega trikotnika, na manjši stranici slednjega pa opazimo nekaj mm dolgo zarezo. Oljke lahko nadzorujemo tudi brez feromonskih vab s tem, da tedensko stejemo popikane plodove na krošnji. To pa je nekoliko bolj zamudno.

V primeru večjega napada skropimo s sredstvi na podlagi dimetoata (rogor), fenthiona, parathiona in drugimi. S citotropskimi skropili, kot npr. dimetoat (rogor) moramo skropiti v pravem trenutku. Ta skro-

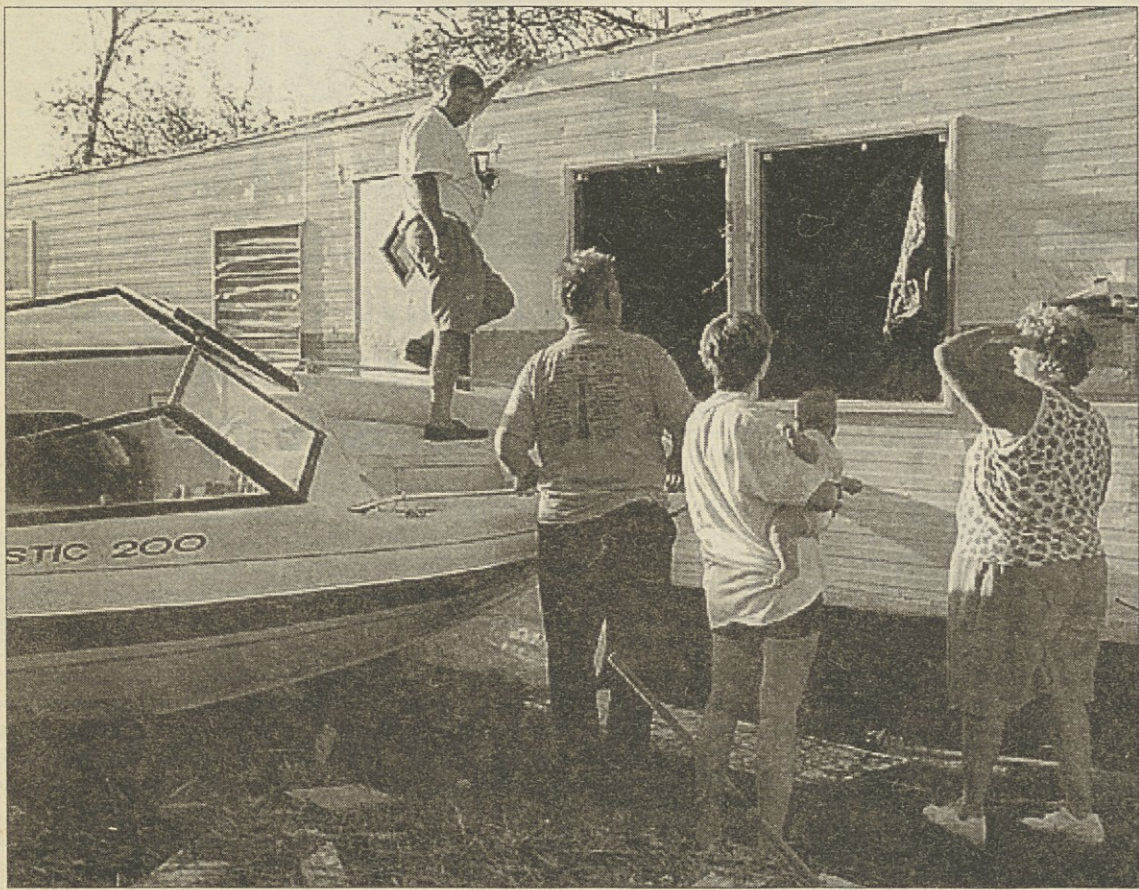
pila uničijo jajčeca in ličinke, ki se nahajajo se tik pod oljno kozico. Skropiti moramo torej v teku 48 ur potem, ko smo opazili vbode na 10-ih odstotkov oljk. Če ta trenutek zamudimo, prodre ličinka v notranjost ploda in takrat je za skropljenje prepozno.

Pri sibekejsemu napadu pa na nekoliko bolj biološki način ukrepamo tako, da uporabljamo vabe na osnovi hidroliziranih beljakovin (buminal) zastrupljenim z enim od omejenih insekticidov. Hidrolizirane beljakovine uporabljamo v 1% koncentraciji, to se pravi, da na 10 l vode uporabimo 1 dcl hidroliziranih beljakovin. Koncentracija insekticida pa naj bo dvojna, kot jo uporabljamo pri klasičnem skropljenju. S tem pripravkom je dovolj, da skropimo le del krošnje ali samo deblo, ali pa bližnji zid. Na ta način se izognemo direktnemu skropljenju, obenem pa uporabimo veliko manj skropila (približno 10%).

Magda Sturman

Orkan Fran je opustošil velik del države Severna Karolina

HOLLY RIDGE (Reuter) - Prijatelji in člani družine so priskočili na pomoč Ronnieju Smithu, ki mu je orkan Fran uničil prikolico. Veter je bil tako močan, da je lahko privzdignil čoln in ga treščil v Smithovo prikolico. Orkan Fran je hudo prizadel jugovzhodno obalo Severne Karoline in ubil vsaj 12 ljudi.

Slovaška prepovedala reklame za tobачne izdelke in alkohol

BRATISLAVA (STA/Xinhua) - Slovaška je v začetka meseca v okviru svoje zdravstvene kampanje prepovedala objavljane reklam za tobачne izdelke in alkohol na radiu, televiziji in časopisih. Omenjene reklame so bile eden izmed glavnih virov financiranja vrste medijskih hiš na Slovaškem. Po objavi prepovedi so nekatere medijske hiše že napovedale finančne težave oziroma prenehale z izdajanjem nekaterih publikacij.

26 milijonov Evropejcev ima težave s potenco

PARIZ (STA/Hina) - Približno 26 milijonov Evropejcev, starejših od 18 let, ima redno težave s potenco. Glavni urolog pariske bolnice Kremlin-Bicetre dr. Alain Jardin, ki je predstavil rezultate nedavne raziskave, je navedel,

da vsak deseti odrasel Evropejec ne more doseči erekcije vsaj enkrat v dveh poskusih spolnih odnosov. Raziskava, ki so jo leta 1994 izvedli v Franciji, kaže, da samo vsak peti moski, ki imajo težave s potenco, poišče zdravniško pomoč.

Stimulacijski učinki bobnov

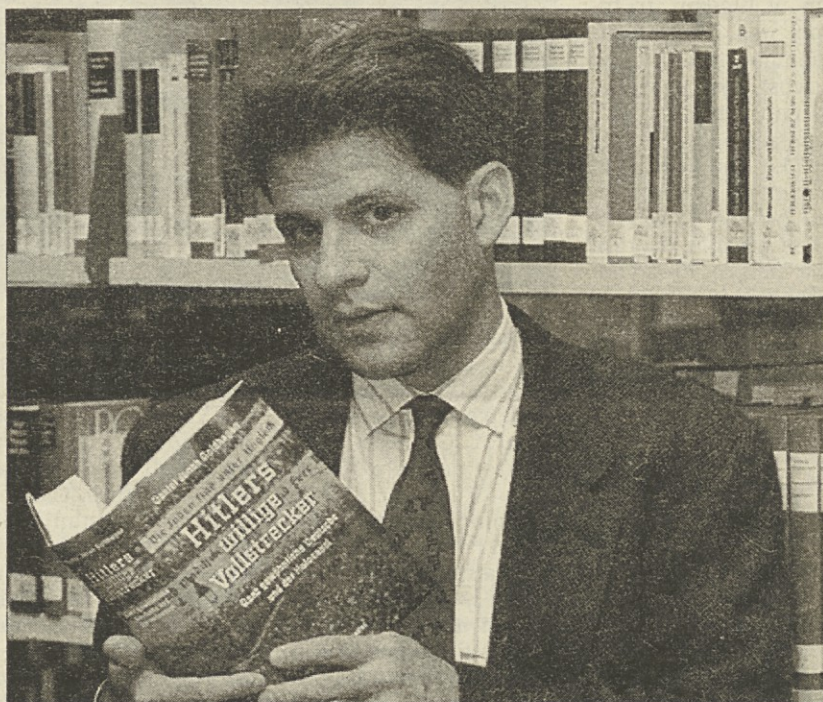
TOKIO (STA/Hina) - Ena od japonskih tovarn, ki se ukvarjajo z gojenjem zelo redke in cenjene vrste gob si-take, je iznasla nov način pospeševanja rasti. V bližini gob so namestili močne zvočnike, ki oddajajo zvoke bobnov. Tovarna je prislunila reku, ki kroži med prebivalci, da gobe hitreje rastejo, kadar grmi. Usluzbenci so izvedli vrsto poskusov, preden so našli primerno "formulo" za posnemanje grmenja. Gobe se namreč niso odzvale na pikanje petard in udarjanje po strehi rastlinjaka. Sele, ko so jim predvajali zvoke bobnov, so začele veselo poganjati.

Odstopil, ker ni verjel v svetnico

MEXICO CITY (Reuter) - Nadškof Mexico Cityja, monsignor Norberto Rivera, je odstopil s položaja vodje katoliške cerkve Mehike. Rivera je pred meseci razbesnil vernike, saj je izrazil dvom v to, da bi se vernikom resnično prikazovala glavna mehiška svetnica, Devica iz Guadalupe.

Nova obtožba zoper Nemce

HAMBURG (Reuter) - Ameriški pisatelj in predavatelj na Univerzi Harvard Daniel Jonah Goldhagen predstavlja svojo knjigo Hitler's willing Executioners (Hitlerjevi voljni krvniki), v kateri je vse Nemce obtožil, da so voljno pomagali nacistom pri pomoru milijonov Židov v času Tretjega rajha, ker je v njih antisemitizem globoko vkoreninjen.

Resitev včerajšnje križanke:

TJST, KATKAN, RAM, DAS, KAR, KNA, ALADIN

PSE, MASAJ, ASSALE, BONI, ETILACETAT, PREDIN, IRAK, KARATE, PRAVOBRANILSTVO, KREKER, ZS, MACELIAN, AA, KLOPOTEC, MT, EDA, KROF, RETOROMANKA, KRA, ARICA, OSIR, LEMAITRE, LATERAN, NOTAR, TRIENALE, OMETALO, ETA-

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

	SMUCARSKI SKAKALEC SUORSA	ODSLUZENI, CENENI PREDMETI	IRSKA	ZIVINO- REJSKO LJUDSTVO V ZAHODNI AFRIKI	BOKSAR PARLOV	JAVOR (LATINSKO)	SELEN	ADENOZIN- TRIFOSFAT	VRTINEC	IGRALKA RINA		APOSTOLSKO POSLANSTVO	PRIPADNIK JUZHOSLOV. NARODA	PTICA UJEDA (BRKATI)	PRVI MOSKI	MAJHNA ODPRTINA V STENI	UGANKAR- STVO		SLOVENSKI ORGLAR (JANEZ)	GORSKA SKUPINA V ITAL. APLAH	OBICAJ	PRAVOSLAV. CERKVENA PODOBA
KUZEK, PSICEK				RAZTOPINA SMOLE V TOPILU							DEPRESIJA V ETIOPSKI POKRAJINI TIGRE							VECNOST				
VRSTA TOPILA											SLOVENSKI GLASBENIK (ZORAN) IDEAL							SOSEDA IRANA GIBANJE PO ZRAKU				
JAPONSKA BORILNA VESCINA							POSEBNA JAVNA PRAVNA SLUZBA															
HRUSTLJAV PISKOT, CRACKER							GRSKI BOG CASA	BOGASTVO GOZDOV	SLAB SADEZ, KI ODPADE PREDEN DOZORI	ZACHARY SCOTT SODNO TELO			SLIKAR BERNARD	PORTUGAL. POMORSKAK REKA V ANGLIJI								
ANTON AZBE			ENAKOMERNO PONAVLJANJE ZLOGOV ALI TAKTOV	KIS	MERSKA ENOTA ZA KAPACI- TIVNOST (F)	LESENA NAPRVA V VINOGRADU									NEKDANJI IT. PLITIK (ALES- SANDRO)	MITO TREFALT PERZUSKI KRALJ			REDKO Z IME ZADETEK PRI TOMBOLI			
OCVRTO PECIVO, NAPOLNJENO Z MARMELADO OTOK V INDONEZIJ						ROMANIZI- RANA RETIJKA												OZINA NA MALAKI SPANSKI NOG. KLUB				
LUKA V CILU						OSJE GNEZDO KRILO RIM. KONJENICE					BELGIJSKI ASTROFIZIK KRAJ PRI POREČJU									HITROSTNI DRSALEC SCHENK	FRANCOSKI SKLADATELJ (FRANCIS)	NEKDANJI AVSTRUSKI SMUCAR (HANS)
PAPESKA PALACA V RIMU								DRZAVNI UREDNIK						RAZSTAVA VSAKO TRET- JE LETO KOSITER								
PRIPIRAVA ZA OMETANJE, OMETIH								PRIVRZENEC ETATIZMA								TER						
SRBSKA TRDNJAVA OB DONAVI				BENGALSKI PESNIK				RIMSKI NARAVO- SLOVEC (TIT)				ORIENTAL BARVILO ZA LASE				PRAVLJICNI DEČEK S CUDEZNO SVETILKO						

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališce Verdi - Dvorana Tripcovich
Jesenska simfonična sezona: v teku je vpisovanje novih in potrditev starih abonmajev. Opozarjamo, da bo blagajna gledališča Verdi zaprta zaradi počitnic do 10. t. m.

Gledališce Rossetti

Gledališka sezona 1996/97

Pri blagajni gledališča ali v Pasazi Protti lahko podpišete abonma, stare abonmaje pa lahko potrdite do 20. t. m.

Gledališce Cristallo - La Contrada

Pri blagajni gledališča ali v Pasazi Protti pri UTAT lahko podpišete abonma, stare abonmaje pa lahko potrdite do 28. t. m.

Miramarski park

Predstava »Luci in zvoki«

Danes, 8. t.m., ob 20.30 »Una favola vienne-se a Miramare« in ob 21.45 »Il sogno imperiale di Miramare«.

KOROŠKA

ŠENTJANŽ V ROŽU

K&k center: danes, 8. t. m., ob 10. uri vaski praznik in zabava z »Duo Peugeot«; ob 10.30 lutkovna predstava »Leteci zabon« v izvedbi Lutkovne skupine iz Smihela nad Pliberkom.

OBIRSKO

Pri Jerebu - Alpski klub Obir: danes, 8. t. m., ob 14. uri kegljanje.

ŽELEZNA KAPL

Pri Lobniku pri Belfanu bo danes, 8. t. m., ob 7. uri spominski pohod po poteh Johana, Gasperja in Lenarta. Zaključek ob 14. uri pri Persmanu.

RAZNE PRIREDITVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Grad sv. Justa: danes, 8. t. m., ob 21.30 filmski večer, ki ga prireja kino Alcione. Predvajali bodo film Jamesa Mangolda »Dolli's Restaurant«. V primeru slabega vremena bo film v gledališču Miela.

GLASBA

TRST

Trzasko koncertno društvo

sporoca, da se bo koncertna sezona 1996/97 pričela 11.11.96 in se zaključila 21.4.1997.

XIX. Trzaski glasbeni september - Capella civica

Danes, 8. t. m., ob 19. uri bo v Anglikanskem templju (Ul. S. Michele 11a) koncert sopranistke Monice Trevisan in pianista Federica Consolija.

Jutri, 9. t. m., ob 20.30 bosta v katedrali sv. Justa nastopila Roberto De Nicolò (orgle) in Angela Cavallo (oboja).

Avditorij Muzeja Revoltella

Danes, 8. t. m., ob 20.30 nastop zbora Gruppo polifonico Claudio Monteverdi in zbora G. Faure.

Jutri, 9. t. m., ob 21. uri »Il musical ritrovato: Follow the boys.

V sredo, 11. t. m., ob 21. uri Pop video:

RAZSTAVE

TRST

Miramarski park: V konjušnici je do 7.1.97 na ogled razstava »Praški zaklad«. Urnik: do 26.10. 9-19 in od 27.10. do 7.1.97 9-18.

Muzej Sartorio (Largo Papa Giovanni XXIII): Do 13.10. je na ogled razstava risb slikarja iz 17. stoletja Tiepola.

Muzej Revoltella: do 22. t. m. sta na ogled je razstavi umetnin Nina Perizija (1935-1993) in razstava pop slikarja Americana Jima Dine. Urnik ob delavnikih: 10-13 in 15-24; ob praznikih 10-13 in 18-24.

Danes, 8. t. m. bo ob 11. uri vodil obisk razstav dr. Lorenzo Michelli.

Galerija Bassanese: na ogled je razstava Alike Cavaliereja z naslovom »Pian Cordova, Romagnano Sesia 28078«.

Galerija Lipanjepuntin (Ul. Diaz 4): do 22.9. razstavljajo Carlo Bach, Elio Caredda, Silvano Rubino, James Brown, Juan Leal-Ruiz, Joseph Stabilito, Fulvio Giannini in Lucia Pescador.

Letovišcarska ustanova (Ul. S. Nicolò): do 10.9. razstavlja Nadja Moncheri. Urnik: od ponedeljka do petka 9-19, ob sobotah 9-13.

Galerija Cartesius (Ul. Marconi 16): do 20. t. m. je na ogled razstava Fabia Zubinija.

Art Gallery (Ul. S. Servolo 6): danes, 8. t. m., ob 11. uri otvoritev mednarodne slikarske razstave »Svet brez meja«.

TRŽIČ

»Sala antiche mura«: na ogled je razstava skulptur iz krusne sredice Emanuele Minchio.

SEŽANA

Mala galerija: Do 20.9. bo na ogled razstava barvnih fotografij natečaja »Skrivnost Krasa«, ki jo prirejajo Založba Zbrinca, podjetje Motrans in ZKO Sezana.

SALEŽ

Poletni večeri v zgoniski občini

V četrtek, 19. t. m. bo v Brisicikih na Krzadi koncert harmonikarskega orkestra Synthesis 4.

V nedeljo, 29. t. m., ob 20.30 bo v Zgoniku, v cerkvi sv. Mihaela, koncert vokalne skupine Musica noster amor.

BOLJUNEC

Rosandra Crossing 96

V organizaciji zasebne radijske postaje Balkan Station 89MHZ (ex Radio Onda Libera) se, ob gledališču France Prešeren, vsi vrsta prireditve. Danes, 8. t.m., nastop ansamblov »Uzeda« in »Off the Beaten Track« ter predvajanje filma »Santasangre«.

Jutri, 9. t. m., pregled italijanskega neodvisnega filma - 2.

TINJE

Dom prosvete Solidalitas: jutri, 9. t. m., ob 18. uri uvodni tečaj za delo na računalniku.

PLIBERK

Pri Brezniku - MePZ Podjuna Pliberk: v ponedeljek, 16. t. m., ob 19. uri predavanje »Zdravilna zelišča za Tvoje zdravje. Predava znani zeliščni župnik Weidinger.

CELOVEC

Mladinski dom, Mikschalle 4: v torek, 24. t. m., ob 20. uri premiera kratkih filmov »Eiszeit - Ledena doba« in »Bo bilo - Es wird gewesen sein«.

Andy Warhol, Ciao! Manhattan. The story of a Warhol superstar.

TRŽIČ

V soboto, 14. t. m. bo nastopil priljubljeni kantavtor Ligabue. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

GORICA

Goriski grad-Grofova dvorana

V petek, 20. in 27. t. m. bosta na sporedu koncerta opernega petja.

Kulturni dom

Od 7. do 15. t. m. - XV mednarodni natečaj R. Lipizzer- srečanje mladih violinistov.

PASSARIANO

Villa Manin

V petek, 13. t. m., ob 21. uri koncert kantavtorja Claudia Baglionija.

ŠTANJEL

V razstavišču Stolz na vratih je do 14.9. na ogled razstava slik Sandra Pečenka.

KOROŠKA

CELOVEC

Ritterhalle (Hermann Gmeiner Strasse): do 10. oktobra je na ogled razstava Vernichtungskrieg. Verbrechen der Wehrmacht 1941 bis 1945«.

Deželni muzej: do 30.9. je na ogled razstava »Zgodnje krščanstvo na Koroškem«.

Deželna galerija: še danes, 8.9. je na ogled razstava »Do danes - dve stoletji umetnosti na Koroškem«.

Galerija Ars Temporis: Do 15.9. je na ogled razstava Cermak/Cermak: nakitni objekti.

ŠENTJANŽ V ROŽU

k-k center: do 20.9. je na ogled skupinska razstava.

BELJAK

Muzej mesta Beljak: na ogled je razstava Skriti zakladi (mineralogija in zgodovinsko rudarstvo na Koroškem).

ROŽEK

Grajska galerija: Do 30.9. je na ogled razstava del Veronike von Degenfeld.

TINJE

Don prosvete Sodalitas: Na ogled je razstava »Slike in objekti« Hewige Bledl.

LIBUČE pri PLIBERKU

Galerija Falke: Do 15.9. je na ogled razstava ob 10-letnici smrti Hermanna Falke.

GLEDALIŠČA

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA-SKO

Čopova 14

Ljubljana

V torek, 10. septembra, ob 19.30:

Tone Partljič:

POLITIKA, BOLEZEN MOJA.

Predpremiera - za izven in konto.

V sredo, 11. septembra, ob 15.30:

POLITIKA, BOLEZEN MOJA.

Predpremiera - za abonma sredo popoldanski in izven.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Krekov trg 2

Ljubljana

Predstava TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ZENI, komedija, bo zaradi

velikega zanimanja odigrana še: 10.,

12. in 14. septembra ob 20. uri. Pred-

stave bodo na Ljubljanskem gradu.

Sentjakobsko gledališče objavlja vpis abonmaja za sezono 1996/97. Vpis bo od ponedeljka 9. septembra do 13. septembra 1996, od 10. do 12. ure popoldan in od 17. do 19. ure popoldne. Informacije na telefon: 312-860.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Krekov trg 2

Ljubljana

Program lutkovnega gledališča Ljubljana za sezono 1996/97:

PREMIERE:

Milan Jesih: Zvezda in srce

Barbara Hieng Samobor: Mala Lili

Svetlana Makarovič: Kokoska Emi-

lija

Leonid Andrejev: Crne maske

Matjaz Loboda: Sedem na maj.

Prva izven predstava v novi sezoni

bo 14. septembra, ob 11. in 17. uri -

S. Makarovič: SAPRAMISKA.

Prva premiera pa bo krstna uprizoritev Jesihove igre ZVEZDA IN SRCE,

29. septembra, ob 19.30 uri.

Ansambel LGL je odpotoval v Iran,

kjer se bo v glavnem mestu Teheranu v času od 5. do 11. septembra od-

vijal 6. mednarodni lutkovni festival.

LGL bo sodelovalo z uprizorit-

vijo Velikanski Dobrodušni Velikan,

v režiji Matije Milčinskega.

RAZSTAVE

GALERIJA KRKA

Dunajska cesta 65

Ljubljana

V četrtek, 12. septembra, ob 19. uri, bo otvoritev razstave grafik in slik akademskega slikarja Poldeta Oblaka.

Razstava bo na ogled do 23. oktobra.

GALERIJA EQURNA

Gregorčičeva 3

Ljubljana

Razstava slikarjev Majde Skrinar, Zivka Ira Music in Andraza Salamuna je na ogled od 3. septembra.

GALERIJA LOTERIJE

SLOVENIJE

Trubarjeva 79

Ljubljana

VOJKO HERNAUS,

olja na platnu, olja na kartonu. Razstava bo na ogled do 11. oktobra.

JAKOPIČEVA GALERIJA

Ljubljana

Na ogled je razstava karikatur arhitektke Lilijane Praprotnik Zupan-

cic. Razstava bo na ogled do 18. oktobra.

GALERIJA COMMERCE

Einspillerjeva 6

Ljubljana

Razstava slik Tamare Burmicky je na ogled do 20. septembra.

NUK

Turjaska 2

Ljubljana

Od 26. avgusta je na ogled je razstava fotografija Dejana Habichta.

SLOVENSKI ETNO-

GRAFSKI MUZEJ

Muzejska 1

Ljubljana

Razstava UDOMA-CENA SVETLOBA.

Etnološki pogled na svetilo in pripomočki zanje. (Do marca 1997)

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER KRI-

ŽANKE

Trg francoske revolucije 7

Ljubljana

Na ogled je razstava Dokumentiranje kulturne dediscine - rezultati nacionalnega projekta

Izmere. Razstava bo na

ogled do 21. septembra.

RAZSTAVNI PROSTOR

TOVARNE LEK

Verovškova 57

Ljubljana

Do 18. septembra je na ogled razstava perorisb

slikarja Vena Dolenca.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE

Celovška 23

Ljubljana

Od 4. septembra, je na ogled razstava »Vrata duse«, upodobljene misli Annamarije Ducaton in pričevanja v spomin

na smrt Ane Frank.

Razstavo prireja muzej v sodelovanju s trža-

skim muzejem židovske skupnosti Carlo in Vera

Wagner. Razstava bo na ogled do 26. septem-

bra.

MALA GALERIJA NA

VELENJSKEM GRADU

Velenje

Anton Repnik (Ekspresivne podobe iz kmečkega življenja.)

Razstava je na ogled od 13. avgusta.

RAZSTAVNI SALON

DOLIK

Cesta m. Tita 12

JESENICE

Razstava likovnih del Slavimirja Mihajlovića in Antona Modrijana.

GALERIJA IVANA

GROHARJA

Mestni trg 37

Škofja Loka

Razstava slikarke Sare Natase Sustersic Plotajs.

GALERIJA FARA

Škofja Loka

Samostojna razstava fotografij, Mojce in Tine Balant, bo na ogled od 31. avgusta do 12. septembra.

FESTIVAL LJUBLJANA

PARTIBREJKERS

Krizanke, 18. septembra, ob 20 uri.

Preprodaja vstopnic:

blagajna Festivala Ljubljana v Križankah, prodajalne plošč Rec - Rec, Vom, Vinilmanija, Aligator v Kranju, Sracije Gnezdo v Novem mestu.

NOGOMET / ITALIJANSKA A LIGA

Inter zmagal v Vidmu, Lazio KO

Parma in Roma prepričljivo zmagali

Udinese - Inter 0:1 (0:1)

STRELEC : Sforza v 9. min.

UDINESE: Battistini, Bertotto, Calori, Bia, Orlando (Sergio od 60. min.), Helveg, Rossitto, Desideri, Stroppa (Giannichedda od 12. in Kozminski od 55. min.), Bierhoff, Poggi.

INTER: Pagliuca, Angloma, Festa, Paganin, Fresi, Zanetti, Ince, Dyorkaeff, Sforza, Zamorano (Berti od 89. min.), Branca (Ganz od 83. min.).

KOTI: 5:1 za Inter. GLEDALCEV: 30 tisoč. RUMENI KARTONI: Bia, Desideri, Giannichedda, Kozminski, Fresi, Sforza in Ince.

Videmčani so upali, da bodo 100. obletnico ustanovitve društva praznovali z zmago proti uglednemu nasprotniku, toda Interjeva »tujska legija« se ni pustila vplesti v praznično vzdušje in je hladnokrvno zasadiła Udineseja nož v hrbet že v začetku tekme s Sforzo.

V prvi tekmi sezone je Bologna popoldne z golom Fontolana v 35. minuti premagala Lazio in v prepolnem stadionu na najboljši način proslavila povratak v A ligo. Zmaga gostitelj je pov-

sem zaslužena, saj so bili boljši od Lazia, ki je zelo razočaral. Bologna je odlično izvajal off side zanko, tako da mu Lazio ni mogel priti do živega in je bolj agresivno igro pokazal samo v zadnjih treh minutah, ko je sodnik tudi razveljavil gol Signorija, ker se je ta znesel v nedovoljenem položaju. Na sredini igrišča je največ pokazal dvaintridesletni debitant v A ligi Andrea Bergamo, zelo dobro pa je zaigral tudi Fontolan, ki ga bolonjski trener Ulivieri spet uporablja kot prvega napadalca.

Zvečer sta bili še dve tekmi. Parma je s 3:0 prepričljivo premagala Napoli (strelci so bili Baggio v 14., Chiesa v 22. in Zola v 87. minuti.), Roma pa je s 3:1 odpravila Piacenzo (Aldair v 12., Balbo v 38., Luiso po 11-m v 49. in Fonseca v 73. min.). Rimljani so pokazali napredek, Piacenza pa jim ni mogla nikoli do živega.

Današnji spored: Cagliari - Atalanta, Fiorentina - Vicenza, Milan - Verona, Perugia - Sampdoria, Reggiana - Juventus.

NOVICE

Triestina: Aubame bo igral!

Triestina bo danes (pričetek ob 16. uri) v prvenstvu C2 lige debitirala pred svojimi gledalci in pričakovati je, da se bo na tribunah stadiona Rocco zbrala kar lepa množica navijačev. Ne toliko zaradi imidža nasprotnika Tolentina, ampak predvsem zato, ker naj bi trener Roselli poslal na igrišče tudi enaintridesetletnega Gabonca Pierra Aubameya, ki je po dveh tednih končno prav včeraj dobil dovoljenje za nastopanje v Italiji.

Ravanelli: spet dva gola

LONDON - Fabrizio Ravanelli se vedno navdušuje angleske navijače. Njegov Middlesbrough je včeraj s 4:0 premagal Coventry, belolasi Ravanelli pa je dosegel dva gola. Z 2:0 je proti vodilnemu Sheffieldu zmagal tudi Gullitov in Vialljev Chelsea.

Conte dobil prvo etapo vuelle

VALENCIA - Italijan Biagio Conte je zmagovalc prve etape spanske vuelle s ciljem v Valencii po 162 kilometrih dirke. V sprintu glavnine je premagal Belgijca Steelso in rojaka Lombardija ter oblekel majico liderja dirke.

Športel odbojgarsko obarvan

Jutri bo ob 22.30 na sporedu slovenskega programa TV Koper - Capodistria že druga oddaja Športel v novem ciklusu. V jutrišnji oddaji bo osrednja pozornost namenjena odbojki. V studiu bo potekal pogovor o večni temi združevanja naših ekip. Ali sta Kras in Trst podrla »berlinski zid« in ali bosta Sloga in Bor res združila ženski ekipi in v novem prvenstvu nastopala z združeno ekipo? Nekaj prostora bomo namenili tudi kosarki. Poiskali bomo odgovor na vprašanje, ali bo Jan Budin v tej sezoni res nastopal v angleskem prvenstvu, v dresu A ligaša iz Londona.

Tudi prispevek bo odbojgarsko obarvan. Predstavili bomo ekipo IMSE Kmečke banke. Po rubriki Slovenija sport pa bodo na vrsti gledalci z novim kvizom pod »Škrtočem«. Telefonska številka je še vedno 0038666/38433.

Obvestila

SZ SLOGA - planinski odsek

vabi danes na tradicionalni spominski pohod BAZOVIŠKI JUNAČKI. Zbirališče pred vaškim spomenikom v Bazovici ob 9.45 in odhod ob 10.15. Pohod traja približno tri ure.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira sola plavanje in rekreacijo v bazenu pri Alturi v Trstu. Vpisovanje do 13. t.m. vsak delavnik od 19. do 20.30, tel. 566137.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

sporoca, da se začnajo treningi s sledečim urnikom: ob 16.30 skupina '85-'86 (minivolley Nadja), ob 17.00 skupina '83-'84 deklice (Sandra). Začetniki/ce se lahko vpisejo na treningih. Informacije na tel. 814212 ali 569785 v popoldanskih urah. Vpisovanje minivolley za otroke letnikov '86-'89, informacije na št. 814212.

TENIS / US OPEN

Ženski finale Graf-Seleš

Med moškimi Chang v polfinalu nadigral Agassija

NEW YORK - Prva finalistka zadnjega letošnjega grand slam turnirja, odprtega teniskega prvenstva ZDA v New Yorku z nagračnim skladom 10, 89 milijona dolarjev, je druga nosilka Amerikanka Monika Seles, ki je premagala četrto nosilko Spanko Conchito Martinez s 6:4 in 6:3. Drugi polfinalni obračun med Nemko Steffi Graf in Svicarko Martino Hingis so morali zaradi dežja preložiti na včeraj, Grafova pa se je morala, podobno kot Seleseva dan prej, kar precej potruditi, da je zmagala s 7:5 in 6:3. Sele 15-letna Hingisova, ki je bila na tem turnirju postavljena za 16. nosilko, kljub porazu ni bila nezadovoljna: »Ze z uvrstitvijo v polfinale sem dosegla svoj najboljši izid kariere. Proti Grafovi sem sicer dobro igrala, a je bila pr-

va igralka sveta vendarle premočna.«

Seleseva, kateri je to po dveh letih in pol nenastopanja že druga zaporedna uvrstitev v finale tega tekmovanja, je odlično pričela dvoboj, saj je že v prvi igri odvzela servis Martinezovi. Seleseva je morala nato braniti kar nekaj »break« zog, vse pa so kot po pravilu končale v njeno prid. »Igrala sem zelo agresivno, samo kaj, ko ji tudi moji najboljši udarci ne morejo do živega,« je bila po porazu razočarana Spanka. Tudi drugi niz je bil odločen že takoj na začetku. Seleseva je povedla s 3:1, zadržala svoj servis do 5:3 ter nato Spanki se enkrat odvzela začetni udarec.

V prvem moškem polfinalu je American Michael Chang sinoči s 6:3, 6:2, 6:2 premagal rojaka Agassija.

FORMULA ENA / DANES V MONZI VN ITALIJE

Damon Hill z najboljšim časom

Ferrarijevi navijači vseeno pričakujejo Schumacherjevo zmago

MONZA - Na letošnji VN Italije v Monzi italijanski navijači mrzlično pričakujejo novo Ferrarijevo zmago. Nazadnje so tu slavili že davnega leta 1988, ko je zmagal Gerhard Berger. Če pa se bo to danes res zgodilo, potem se bo Monza, ki se že tako ali tako utaplja v kaotičnem prometu, sploh spremenila v pravi pekel.

Anglez Damon Hill je z najboljšim časom na treningu (imel je prenovljeni izpušni sistem v svojem dirkalniku) na najboljši način odgovoril na vsa dogajanja v zadnjem tednu, ko se je izvedelo, da bo zapustil Williams. »Pokazal sem, da sem se vedno hiter, pa naj si drugi mislijo, kar hočejo. Če mi bo še uspelo zmagati na dirki, bom več kot zadovoljen. Bolj zato, da zaprem usta raznoraznim aferasem«, je zadovoljen Hill.

Kot prvak bo namreč veliko lažje iskal novega delodajalca, saj so sponzorji pri-

pravljeni doplačati nekaj denarja tudi za startno številko 1, ki bi jo Hill, če mu na pot res ne bo stopil Villeneuve, prinesel novemu mostvu.

Sef Ferrarija Jean Todt je dejal, da je cilj mostva, da oba dirkača privozita na cilj, vsaj enemu pa naj bi se posrečilo priti na zmagovalni oder.

Startni vrstni red, 1. vrsta: Hill (VBr/Williams-Renault) 1:24, 204 (povprečna hitrost 246, 686 km/h), Villeneuve (Kan/Williams-Renault) 1:24, 521; 2. vrsta: Schumacher (Nem/Ferrari) 1:24, 781 Hakkinen (Fin/McLaren-Mercedes) 1:24, 939; 3. vrsta: Coulthard (VBr/McLaren-Mercedes) 1:24, 976, Alesi (Fra/Benetton-Renault) 1:25, 201; 4. vrsta: Irvine (Irs/Ferrari) 1:25, 226, Berger (Avt/Benetton-Renault) 1:25, 470; 5. vrsta: Brundle (VBr/Jordan-Peugeot) 1:26, 037, Barriello (Bra/Jordan-Peugeot) 1:26, 194.

KOŠARKA / TURNIR TRŽAŠKE KREDITNE BANKE

V finalu Gesteco proti Latte Carso, Jadran TKB za 3. mesto

V današnjem finalu košarkarskega turnirja Tržaške kreditne banke v domu pristaniških delavcev v Brisčkih se bosta pomerili peterki cedajškega Gesteca in tržaške Servolane Latte Carso, Jadran TKB pa bo igral za 3. mesto. Sinoči so se jadrancovi - v drugem dnevu turnirja šestih mostev - prvič predstavili našim ljubiteljem košarke. V prvem srečanju (dva polčasa po 12 minut) so se pomerili z Latte Carso in prepričljivo zmagali, čeprav začetek ni obetal dobrega konca. Servolanin center Zarotti je zavladal pod kosoma in samo v prvem delu skrajšane tekme dosegel 12 točk. Ko so jadrancovi v drugem delu nasli protirožje za tega igralca, so odločno povedli in zasluženo zmagali. V drugem srečanju večera sta se pomerila Latte Carso in Jezica, Tržacani pa so si z odlično obrambo priigrali prednost, ki je na koncu odločilno vplivala na vrstni red troboja. Jadran je v tretji tekmi z Jezico slabo igral v napadu in zaslužno izgubil. Izidi

Jadran TKB - Latte Carso 43:33

JADRAN: Arena 6 (4:6, 1:4, 0:1), Oberdan 6 (4:4, 1:4, 0:3), Pozar (0:0, 0:0, 0:1), Pregarc (80:0, 0:4, 0:0), Reblu (0:0, 0:4, 0:0), Rustja 6 (2:2, 2:3, 0:0), Samec 5 (0:0, 1:2, 1:2), Rauber 16 (0:0, 5:7, 2:2), Hmeljak 4 (0:0, 2:2, 0:0), Starc.

Latte Carso - Jezica 49:32

Jezica - Jadran TKB 36:31

JADRAN: Arena 3 (1:3, 1:1, 0:0), Oberdan 0:0, 0:3, 0:0), Pozar (0:0, 0:0, 0:1), Pregarc 5 (3:4, 1:6, 0:1), Reblu 8 (0:0, 4:6, 0:0), Rustja 5 (1:2, 2:4, 0:0), Samec (0:0, 0:1, 0:0), Rauber 2 (0:0, 1:3, 0:4), Hmeljak 8 (0:0, 1:3, 0:4), Starc.

Končni vrstni red: 1. Latte Carso 2 (+7), 2. Jadran TKB 2 (+5), Jezica 2 (-12). Izidi 1. dne: Don Bosco - Kraski zidar 59:56, Gesteco - Don Bosco 57:50, Gesteco - Kraski zidar 62:44. Današnji spored, za 5. mesto (ob 17.00): Kraski zidar - Jezica, za 3. mesto (Ob 19.00): Jadran TKB - Don Bosco, za 1. mesto (ob 21.00): Gesteco Cedad - Latte Carso Servolana.

ATLETIKA / GRAND PRIX

Bogato nagrado osvojila Komen in Enqvistova

Vrsta dobrih rezultatov, a brez rekordov - Bukovčeva razočarala

MILANO - Po finalnem nastopu letošnjega atletskega tekmovanja za grand prix v Milanu glede skupnega zmagovalca oziroma zmagovalke ni prišlo do presenečenja. V moški konkurenci je to kenijski tekac Daniel Komen, v ženski pa Svedinja Ljudmila Narozilenko-Enqvist, ki bosta tako bogatejša za kar 250.000 dolarjev. Skupaj z Enqvistovo je nastopila tudi Slovenka Brigita Bukovec, a je s šestim mestom le potrdila, da ji je forma po mitingu v Zürichu močno padla. Sicer pa je miting v Milanu spet postregel z nekaj odličnimi rezultati. Svetovnih rekordov sicer ni bilo, zato pa so bili doseženi trije najboljši izidi na svetu v letošnjem letu.

Rezultati, moški, 100 m: 1. Mitchell (ZDA) 9.91, 2. Bailey (Kan) 9.95, 3. Ezinwa (Nig) 10.05. 400 m: 1. Johnson (ZDA) 44.53, 2. Maybank (ZDA) 45.19, 3. Mills (ZDA) 45.24. 400 m ovire: 1. Adkins (ZDA) 48, 63, 2. Zellner (ZDA) 48, 92, 3. Matete (Zam) 49, 36, 800 m: 1. Tellez (Kuba) 1:44.70, 2. Malakwen (Ken) 1:44.95, 3. Kibitok (Ken) 1:45.46. 1:500: 1. El Gueroudj (Mar) 3:38.80, 2. Morceli (Alž) 3:39.69, 3. Rotich (Ken) 3:39.76. 5.000 m: 1. Komen (Ken) 12:52.38, 2. Hissou (Mar) 12:54.83, 3. Koech (Kenya) 13:00.67. 3.000 m z zaprekami: 1. Kosgei (Ken) 8:05.68, 2. Koskei (Ken) 8:17.93, 3. Barngetuny (Ken) 8:18.45. Troskok: 1. Edwards (VBr) 17.59, 2. Quesada (Kuba) 17.39, 3. Harrison (ZDA) 17.21. Visina: 1. Sjöberg (Sve) 2.33, 2. Hoen (Nor) 2.30, 3. Partyka (Pol) 2.30. Kroglja: 1. Godina (ZDA) 21.18, 2. Barnes (ZDA) 21.14, 3. Dal Soglio (Ita) 21.13. Kladivo: 1. Deal (ZDA) 82, 52, 2. Astapkovic (Blr) 79, 84, 3. Weis (Nem) 78, 38. Palica: 1. Tarasov (Rus) 5.90, 2. Potapovic (Kaz) 5.85, 3. Trandenkov (Rus) 5.80. Zenske: 100

m: 1. Ottey (Jamaica) 10.74, 2. Devers (ZDA) 10.83, 3. Onyali (Nig) 11.00. 100 m ovire: Enqvist (Sve) 12, 61, 2. Freeman (Jam) 12.69, 3. Bowles (ZDA) 12.76, 4. Rose (Jam) 12.81, 5. Russell (Jam) 12.83, 6. Bukovec (Slov) 12.89. 400 m: 1. Freeman (Avs) 49, 60, 2. Ogunkoya (Nig) 49, 73, 3. Davis (Bah) 49, 87. Milja: 1. Maisterkova (Rus) 4:11.42, 2. Tailard (Frae) 4:12.12, 3. Podkopajeva (Rus) 4:12.14. 5.000 m: 1. Brunet (Ita) 14:54.54, 2. Wami (Eti) 14:55.78, 3. Konga (Ken) 14:56.32. Daljaja: 1. Kravec (Ukr) 7.07, 2. Drechsler (Nem) 6.87, 3. May (Ita) 6.86. Disk: 1. Wyludda (Nem) 64.74, 2. Zvereva (Blr) 64.66, 3. Grasu (Rom) 63.64. Kopje: 1. Damske (Nem) 66.28, 2. Nerius (Nem) 65.76, 3. Ovcinikova (Rus) 65.30. Skupni vrstni red za grand prix, moški: 1. Komen (Ken) 103 točk, 2. Edwards (VBr) 99, 3. Mitchell (ZDA) 95, 4. Morceli (Alž) 93, 5. Adkins (ZDA) 91, 6. Matete (Zam) 90, 7. Bailey (Kan) 85, 8. Tarasov (Rus) 79. Zenske: 1. Enqvist (Sve) 93 točk, 2. Ottey (Jam) 90, 3. Freeman (Jam) 85, 4. Ogunkoya (Nig) 83, 5. Kravets (Ukr) 80, 6. Ovchinnikova (Rus) 78, 7. Wyludda (Nem) 76, 8. Freeman (Avs) 75. (N. G.)

Na mitingu CUS-a prednjacila kladivo in kopje

Atletski miting tržaškega CUS-a je tudi letos priklinal na start pretežno atlete iz Slovenije in Hrvaške. Bilo je tudi nekaj Poljakov in Avstrijcev in res nekaj atletov iz nase dežele, ki se iz nejasnih razlogov skoraj redno izogibajo te skrajno slabe organizirane prireditve. Dogaja se tako, da gosti lahko po mili volji uravnavajo svoje nastope na podlagi možnosti osvajanja nagrad, ki so tudi denarje. Prireditvi bi lahko imeli za nekakšen atletske »cash & carry«.

Bilo pa je na startu nekaj slovenskih olimpijcev, recimo Renata Strasek, ki je opravila le dva meta v kopju (nagrada je seveda ostala ista kot bi jih imela šest), in Igor Princ v metu diska. Najboljši tehnični rezultat pri moških je dosegel italijanski reprezentant Sanguin, ki je kladivo zagnal do 71, 30 m. Pri ženskah pa je sla taka cast prav Straskovi, ki je s kopjem dosegla 55, 50 m. Zal na startu ni bilo Klavdije Kozlovic, ki bi morda prispevala k šestim metom slovenske prvakinje in morda bistveno boljsemu končnemu rezultatu. Med boljše dosežke lahko prištevamo se 14, 78 Jaga Stembergerja iz Ljubljane (110 m ovire), 55, 68 m Igorja Primca (Novo mesto) v metu diska 1.50, 25 Dalibora Baglaca (Zagreb) na 800 m, 10, 89 Urbana Acmana (Kladivar Celje) na 100 m, Tržacanke Bradamante v visini (1, 72 m), Videmcanke Cosolo na 100 m (12, 42), Poljakinje Wranicke na 100 m ovire (14, 28) in Kranjcanke Brigitte Langerholc na 800 m (2:09, 10). Zanimivo je, da so morali tek na 100 m ovire za ženske ponoviti, ker so bile med prvo preizkusno oviro napačno postavljene. Poljakinja je sicer obakrat zmagala, čeprav tudi drugic z malenkostno prednostjo. (D.K.)

Mladi Rustja izkoristi Rauberjevo blokado

ODBOJKA / POKAL BAZOVIŠKIH ŽRTEV

Turnir osvojil ravenški Fužinar

Koimpex presenetil z zmago nad Dobom

Mednarodni odbojkaski turnir za Pokal bazoviških žrtev, ki ga že dolgo let prireja sportsko združenje Sloga in letos ponovno spada pod pokroviteljstvo podjetja Eurosava vsak september pravzaprav odpira odbojkasko sezono pri nas. Letos je izvedba turnirja nekoliko drugačna, saj je bil moski del na sporedu včeraj, ženski pa bo prihodnjo soboto in nedeljo.

Včeraj smo v telovadnici na Opcinah prisostvovali zanimivemu troboju. Osvojil ga je ravenški Fužinar, novi slovenski prvoligas. Po nekajletnem premoru so na Ravnah na Koroškem spet sestavili kompetitivno ekipo, ki je se zelo mlada in perspektivna, razveseljuje pa je predvsem dejstvo, da so vsi igralci odbojkarski zrasli prav pri Fužinarju. Pomembno okrepitev pa predstavlja prav gotovo prihod reprezentanta Matjaža Urnauta. Avstrijski Dob, ki je v prejšnjih dveh izvedbah osvojil predhodni Slogin pokal, je tokrat pristal na tretjem mestu. Tudi Dob nato pa v A ligi in po besedah trenerja Bojana Ivartnika meri visoko, njegov cilj je uvrstitev na eno od prvih starih mest na končni lestvici in s tem nastopanje v evropski Interligi. Tokrat je res Dob nastopil rahlo okrnjen, vendar je kljub temu dokazal, da je na prvenstvo, ki se bo začelo že v soboto dobro pripravljen. Z zanimanjem smo kajpak pričakovali tudi pri-

vi nasto našega novega drugoligasa Koimpexa, ki je z osvojitvijo drugega mesta zelo prijetno presenetil. V Sloginih vrstah sta tokrat nastopila podajalec Buttelli (lani Pallavolo Trieste) in odlični furlanski napadelec De Cecco, ki sta oba na poskusnih treningih pri našem društvu. Pa tudi vsi ostali slogeši so nas zadovoljili, čeprav se niso v pravi formi.

Vse tekme na sporedu so bi-

le zelo izenačene in napete. Za največje presenečenje je kot rečeno poskrbel prav Koimpex, ki je po pravem maratonskem dve uri trajajočem boju premagal avstrijskega prvoligasa.

Rezultati: Fužinar - Koimpex 3:1 (15:6, 15:12, 13:15, 15:11), Fužinar - Dob 3:1 (16:14, 15:8, 13:15, 16:14), Koimpex - Dob 3:2 (15:11, 4:15, 11:15, 15:13, 15:13). **Vrstni red:** 1. Fužinar, 2. Koimpex, 3. Dob

KOIMPEX: Božic, Butelli,

De Cecco, Aljoša in David

Kralj, Mijot, Riolino, Sgubin,

Strajn, Volcic, Zuccon.

Po tekmovalju je bilo na vrsti nagajevanje, pokale pa so darovale naše trdke in ustanove. Med posamezniki so pokale dobili Matjaz Urnaut (Fužinar), kot najboljši tolkač, Marko Verbič (Fužinar) kot najboljši podajalec, za najboljšega igralca pa je bil proglašen Bojan

Slakar (Dob).

Inka

AVTOMOBILIZEM / CLIO

Zenič 2. v Zeltwegu

Doslej najboljši rezultat v prvenstvu

Na dirki za slovensko prvenstvo v razredu renault clio na avstrijskem dirkališču Zeltweg je naš Alberto Zenič dosegel včeraj svoj doslej najboljši rezultat, odkar nastopa na avtomobilističnih dirkah. Zasedel je namreč odlično drugo mesto z manj kot dvema sekundama zaostanka za značevalcem Fikfakom. Tretji je bil Novogoričan Klancič, četrti pa Belingar. Vsi stitirje so Primorci. Zenič, ki je imel na treningu tretji čas, je bil en krog tudi v vodstvu, na koncu pa je moral priznati premoč bolj izkušenega Fikfaka, drugega mesta pa se je naš dirkač vseeno zelo veselil.

Končni vrstni red: 1. Fikfak

22, 59, 691, 2. Zenič 23, 01, 206, 3. Klancič 23, 01, 413, 4. Belingar 23, 01, 662.

NOGOMET / MEMORIAL »NAŠI FANTJE«

Domio že drugič osvojil Bregov turnir

Tudi letos je na Memorialu Nasi fantje v organizaciji sportnega društva Breg zmagala ekipa Domia. Igralci iz Domia so namreč v finalu premagali ekipo Chiarbole z izidom 3:0. Lani je Domio slavil prav tako nad Chiarbolo, toda le po 11-metrovkah. Po končanem srečanju je sledilo nagajevanje. V imenu organizatorjev je spregovoril predsednik dolinskega društva Boris Zerjal, ki je podčrtal pomen takih pobud in sporta v današnji družbi. V imenu občine, ki je bila pokrovitelj memoriala, je spregovoril odbornik

boljši strelec: Giuliano Porcorato (Domio). Najboljši vratar: Massimiliano Balzano (Primorec). Najmlajši igralec: Lorenzo Honovich (Chiarbola). Najstarejši igralec: Paolo Paoletti (Breg).

Plaketo so prejeli sodniki, trenerja obeh finalnih ekip ter kapetan Brega Paoletti (za dolgoletno kariero) pa so prejeli vetrovke, sponzorja Betonfer in Saccon ter vse sodelujoče ekipe pa so prejele najnovejšo knjigo Branka Lakovica o slovenskem zamejskem sportu. (E.B.)

ODBOJKA / MATEJ ČERNIC SE JE VRNIL Z EP

»V reprezentanci moraš vedno dati vse od sebe«

Matej je v Izraelu, pretežno v obrambi, igral na vseh tekmah - Najprej z Valom v B1 ligo, potem pa...

Matej Černic v Izraelu s srebrno medaljo

Na nastop slovenskega odbojkarja na evropskem mladinskem prvenstvu v dresu državne reprezentance smo čakali 25 let. Po borovcu Klavdiju Veljaku, ki je sodeloval na mladinskem EP v Barceloni leta 1971, je ta velika čast doletela se ne osemnajstletnega Valovega tolkača Mateja Černica. Ne le to. Iz Izraela se je Matej celo vrnil s srebrno medaljo in spodbudnimi nastopi.

Kaj v tem trenutku prevladuje: zadovoljstvo ob nastopu in osvojena medalja ali žalost zaradi poraza v finalu Poljsko?

»Malce sem se pod vtisom poraza. Ker pa je bil to zame prvi nastop v reprezentanci, sem seveda zelo zadovoljen, da sem se domov vrnil z medaljo. Za ostale moje soigralce to ne velja. Oni so bili drugi že na prvenstvu mlajših mladincev in na svetovnem prvenstvu. Pričakovali so torej zlato.«

Si bil torej v reprezentanci edini novinec?

»Letos ja.«

In tudi edini drugoligasa...

»Tako je. Vsi ostali prihajajo iz prvoligaskih klubov.«

Kako pa so te sprejeli medse?

»Bal sem se, da bodo nekoliko osabni, ampak ni bilo tako. Hitro sem se vključil in se z vsemi spoprijateljil.«

Narediva korak nazaj. Celo poletje ste se pripravljali za nastop na evropskem prvenstvu, a bilo vas je veliko. Kdaj si se prepiral, da te bo trener Lorenzetti uvrstil med potnike za Izrael?

»Dokler ni trener poslal domov treh odvečnih

igralcev, nisem bil siguran, da ne bom med njimi. Sem pa bil precej optimist, ker sem v pripravljalnem obdobju igral na vseh tekmah.«

Naše bralce gotovo najbolj zanima, koliko si igral v Izraelu in kako si se odrezal.

»Na prvi tekmi proti Belorusiji sem stopil na igrišče sredi drugega seta, ko smo izgubljali 10:4, potem pa povedli 2:0 v setih. Spet sem na igrišče stopil sredi tretjega m seta in igral do konca. Na ostalih tekmah sem igral pretežno v obrambi, ker sta nasa krilna tolkača (Patriarca od Daytone in Gallotta od neapeljskega ComCavi, op. ur.) igrala vedno dobro in jima je trener zaupal. Najboljše sem se odrezal v polfinalu proti Rusiji, igral

pa sem tudi v finalu.«

Kaj vam je povedal trener po prvenstvu?

»Nismo se veliko pogovarjali, a ni bil nezadovoljen.«

Sledil vam je tudi Velasco. Si imel priložnost, da ga поблиže spoznas?

»Ja. Po tekmi z Rusijo nas je zelo pohvalil, po finalu pa nas je tolažil. Velasca ne bi znal opisati, ampak je res izreden.«

Če potegnes črto pod svojim nastopom, kaj si največ pridobil od te izkušnje?

»Predvsem sem izboljšal blok. Zdaj vem, da o bloku prej sploh nisem imel pojma. Popravil pa sem tudi obrambo. Treniranje v reprezentanci je izredno stimulativno.«

V čem je razlika med treniranjem v klubu in v

reprezentanci?

»V reprezentanci treniraš osem ur na dan, raven je zelo visoka in v vsakem trenutku moraš dati vse od sebe, ker se vsi borijo, da pridejo v dvanajstertico.«

Letos boš igral pri Valu. Od tebe vsi pričakujejo veliko, čas - toliko je treniral, da mora zdaj biti strašno močan...

»To, da sem igral v reprezentanci, se ne pomeni, da bom v Gorici bog. Pri Valu je letos dosti močnih igralcev. Nas cilj je B1 liga. Skusal bom dati vse od sebe, da ta cilj dosežemo.«

Verjetno pa razmišljaš tudi o prvoligaski karieri...

»Razmišljam že, a o tem bomo govorili ob koncu prihodnje sezone. Če bo prisla kakšna konkretna ponudba, se bomo o njej pogovarjali skupaj z odborniki Vala. Jaz bi se ji ne odrekel.«

Ostali pri Valu že trenirajo. Kaj pa ti?

»Trener Zamò mi je dal deset dni počitka.«

Bi ti raje počival dalj časa?

»Ne, ne. Deset dni je dovolj!«

Trener«azzurro» Lorenzetti je pred odhodom v Izrael v intervjuju za Gazzetto dello sport takole komentiral Matejevo vključitev v reprezentanco: »To je dober znak za naše gibanje in za vse mlade igralce iz nižjih lig. Lepo je, ce se vsak zaveda, da lahko pride v reprezentanco, ne glede na ligo, v kateri igra.«

Mi pa smo seveda se toliko bolj zadovoljni in ponosni, da se je to posrečilo prav našemu odbojkarju. (ak)

JADRANJE

Arianna ne gre v Palermo

Nasa najboljša jadralka Arianna Bogatec je po razocarjanju, ki ga je doživela na olimpijskih igrah v Atlanti, nekaj časa resno razmišljala o koncu jadralske kariere, vendar pa je ljubzene do tega sporta naposled vendarle prevladala in Arianna z očetom Brunom te kuje nove tekmovalne nacrte.

Kljub temu pa nasa jadralka letos ne bo sodelovala na absolutnem državnem prvenstvu za olimpijske razrede, ki se začneja jutri v Palermu. Razlog je zelo preprost: Ariannino jadrnico so iz Atlante čez ocean z letalom pripeljali v Genovo sele v petek in ni bilo dovolj časa, da se jo usposobi za prvenstvo. V podobnem položaju se je znašlo še nekaj olimpijcev, tako da bo prvenstvu v Palermu brzkone okrnjeno.

ODBOJKA / V ŽENSKI DRŽAVNI C1 LIGI

Za Olympio bo letošnja sezona izjemno zahtevna

C2 liga: pri Sokolu še nejasno, valovke pridno vadijo

Za žensko odbojkarsko sesterko goriške Olympie bo letošnja sezona se posebej zahtevna. Nastopila bo namreč v ženski C1 ligi, potem ko je vodstvo prevzelo v tej ligi mesto Kennedyja, ki se je odpovedal nastopanju na tej ravni. Formalno bo moralo priti do ustanovitve novega društva (Go-volley), dejansko pa bo Olympia v celoti nosilec lige. S tem korakom je vodstvo zelelo se bolj motivirati igralke, ki jim je po dveh zaporednih napredovanjih lani za malo uslo se tretje. Letošnja sezona bo vsekakor zelo težka, saj bodo prve tri ekipe prestopile v B2 ligo, četrta in peta bosta odigrali play-off, vse ostale pa bodo v sezoni 1997/98 nastopile v enotni deželni C ligi. Če se torej Olympia moče spet znajti v gneči deželnih ligašev, mora v novi ligi vsaj skušati doseči peto mesto.

Največjo novost predstavlja zamenjavo trenerja, saj je Mirandi Kristancić na trenerski klopi nasledil dosedanj Borov trener Marko Kalc. Pri društvu si prizadevajo, da bi se za nastop v zahtevni ligi primerno okrepili, ne da bi pri tem izkazali podobe ekipe. Glavna »tarca« je nekdanja Socina igralca Silvana Princi, ki je v zadnjih letih igrala z Vivilom iz Ville Viciente in bi se v Gorici pridružila sestri

Lucii, ni pa izključeno, da bi lahko prislo glede igalskega kadra se do kakih novosti.

V C2 ligi naj bi letos imeli dve sesterki, vendar je nastop Sokola se pod vprašajem. V Nabrežini so namreč velike težave z obnovitvenimi deli v telovadnici in tudi igralke za nastop v tako zahtevni ligi ni dovolj. Igralke se bodo z vodstvom sestale jutri, ko bo mogoče tudi nekoliko bolj jasno, kakšna bo usoda sesterke. Upamo in pričakujemo, da bo naposled le prislo do resitve, ki bi preprečila, da se Sokol odpove igranju na deželni ravni.

Povsem jasna pa je slika pri OK Val, kjer bodo po enem letu spet nastopili v tretji deželni ligi. Pod vodstvom potrjenega trenerja Zorana Jeroncica se igralke potijo že dobrih deset dni. Ogrodje ekipe ostaja nespremenjeno, saj je z igranjem prenehala samo Lara Vizintin. Ekipo so se dodatno pomadili z nekaterimi mlajšimi igalkami.

Pri društvu se zavedajo, da jih caka zahtevna sezona, potrudili pa se bodo, da dosežejo uvrstitev v zgornjo polovico končne lestvice, kar bi pomenilo, da bi v sezoni 1997/1998 nastopili v enotni C ligi.

RAI 3 slovenski program	
Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugli) in 40 (Milje)	
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25	Kotiček: Filip
20.30	TV DNEVNIK
20.45	Sportna tribuna
20.55	Na počitnice
21.05	Tle pr' nas doma

RAI 1	
6.00	Aktualno: Euronews
6.45	Dok.: Kvarkov svet (vodi Piero Angela)
7.30	Otroški variete Aspetta la banda! (vodita Alessandro Bellini, Marco Del Buono), vmes risanke
8.00	Variete: L'albero azzurro - Plavo drevo
8.30	Variete: La banda dello Zecchino, vmes risanke in nan. Harry's Mad
10.05	Dok.: Velike razstave - Andy Warhol
10.45	Maša
11.45	Nabozna odd. Sedmi dan
12.00	Angelus, papežev blagoslov
12.20	Aktualno: Linea verde - Poletna Zelena crta (vodi S. Vannucci)
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Gelato al limone (vodita Massimiliano Pani in Benedetta Boccoli), vmes (16.00) film: Cock-tail (dram., ZDA '88, i. Tom Cruise, B. Brown), (16.50) sportna odd. Cambio di campo
18.00	Dnevnik
18.20	Sport: 90. minuta
19.30	Vreme in dnevnik
20.30	Sportne vesti
20.45	Variete: Giochi senza frontiere - Igre brez meja (iz Stupinigija pri Torinu, vodi Ettore Andenna)
22.55	Dnevnik
23.00	Film: Lungo il fiume (dok., It. '92, r. Ermanno Olmi, i. F. Carnelutti, Anna Bobanno)
0.25	Dnevnik, zapisnik, horoskop, pogovori in vreme
0.40	Film: Piccolo Cesare (dram., ZDA '39, i. E.G. Robinson, G. Farrell)
2.00	Glasba: Invito al valze

RAI 2	
7.20	Nan.: Paradise Beach
8.10	Film: La scimitarra del saraceno (pust., It. '59)
9.00	10.00 dnevnik
10.30	Nedeljski Disney, vmes dok. Compagni di banco a quattro zampe, risanke
11.30	Nan.: Blossom
11.55	Dnevnik
12.00	Nan.: Velika dolina
13.00	Dnevnik, oddaja o motorjih Tg2 Motori
13.40	Film: I barbiere di Sicilia (kom., It. '67)
15.15	Aktualna odd.: Cercando cercando
17.10	Film: Una strana coppia di suoceri (kom., ZDA '79, i. A. Arkin, P. Falk)
19.00	Tgs Domenica sprint, vmes avtomobilizem F1 - VN Italije (povzetek)
20.10	Nedeljski Disney, risanke
20.30	Dnevnik Tg2
20.50	Film: Linea diretta - Un'occasione unica (kom., ZDA '88, i. D. Parton, J. Woods, K. McGillis)
22.30	Dok.: Scanner
23.20	Dnevnik in vreme
23.40	Protestantizem
0.10	Film: Sarahsarà (dram., It. '94, i. G. Brogi)

RAI 3	
6.30	Variete: Fuori orario
9.00	Film: Francis contro la camorra (kom., '52, i. D. O'Connor, Y. Dugay)
10.25	Film: Far West (western, ZDA '64, r. Raoul Walsh, i. Troy Donahue)
11.25	Film: Nata ieri (kom., ZDA '51, r. George Cukor, i. J. Holliday)
14.00	Deželni dnevnik
14.25	Nan.: La legge di Bird
15.25	Sport: Quelli che aspettano, 15.55 Quelli che il calcio... (vodi F. Fazio)
18.00	Sportna odd.: Stadio sprint
18.20	Dok.: Mantova
18.50	Vreme, dnevnik, deželne vesti in sport
20.00	Variete: Drobci
20.10	Film: Il segreto di Pollyanna (kom., ZDA '60, i. H. Mills, J. Wyman)
22.25	Sportna nedelja
23.30	Dnevnik, deželne vesti
0.20	Nočni dnevnik, vreme
0.30	Nogomet A lige
1.35	Variete: Fuori orario
2.10	Nad.: La traccia verde

RETE 4	
6.30	Nan.: Wings, 7.00 Love Boat, 8.00 A cuore aperto, 8.45 Giudice di notte, 9.15 Un dottore fra le nuvole, 10.15 Hawaii
11.30	Dnevnik
12.30	Nan.: Hisa v preriji
13.30	Dnevnik Tg4
14.00	Film: I giganti della Tessa (pust., It.-Fr. '60)
16.00	Aktualno: Amici animali
17.00	Nan.: Komisar Cordier (i. Pierre Mondy)
18.55	Dnevnik in vreme
19.25	Variete: Game Boat
20.40	Film: Sotto accusa (dram., ZDA '88, i. Kelly McGillis, Jodie Foster)
22.50	Speciale Ciak venezia
23.10	Film: Morte a Venezia (dram., It. '71, Dirk Bogarde), vmes dnevnik
1.45	Pregled tiska
2.05	Nan.: L' uomo da sei milioni di dollari, 3.00 Mai dire si

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani
8.45	Nan.: Neverjetni Hulk - (i. B. Bixby)
9.45	Film: Gli orsi interrompono l' allenamento (kom., ZDA '77, i. W. devane, Jodie Foster)
11.45	Nan.: Nonno Felice - Obhajilo (i. Gino Bramieri, F. Oppini, P. Onofri)
12.15	Glasba: Superclassifica Lestvica LP (vodi Ambra Angiolini)
13.00	Dnevnik
13.30	Variete: Mr. Bean
14.00	Film: Mia moglie è una strega (kom., It. '80, i. R. Pozzetto, E. Giorgi)
16.00	TV film: Io sto con gli indiani (kom., It. '93, i. B. Spencer, M. Winslow)
18.25	Variete: Viva Napoli (vodi Mike Bongiorno)
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	Film: Due nel mirino (pust., ZDA '90, i. Mel Gibson, Goldie Hawn)
22.40	Nan.: N.Y.P.D. - New York Police Department - Detective za Bobbyja (i. Jimmy Smits, Dennis Franz, N. Tuturro)
0.00	Dnevnik
0.15	Film: Doppia visione (krim., Fr.-Kan. '90, i. Kim Cattrall, G. Hansen)
2.00	Pregled tiska

ITALIA 1	
6.30	Otroški variete, vmes nan. in risanke ter variete Bim Bum Bam
9.30	Avtomobilizem F1 : VN Italije, poskusne voznje
9.55	Variete za najmlajše: La nostra inviata Manuela, risanke, 10.55 Sorridi c'è Bim Bum Bam
11.30	Sportna odd.: Grand Prix (vodi A. De Adamich)
12.25	Odprti studio
12.45	Sport: Vodič nogometnega prvenstva
13.15	Variete: benny Hill
13.30	Sport: Formula 1 start
14.00	Avtomobilizem F1: VN Italije
16.00	Sport: Parco chiuso - Po končani tekmi
16.30	Film: Ragazzi, il mostro è innamorato (kom., ZDA '89, i. A. Katz, T. Skerit)
18.30	Odprti studio, vreme
18.45	Aktualno: Fatti e misfatti
19.00	Boks: Mike Tyson-Bruce Seldon
20.10	Sport: Mai dire gol
20.30	Film: Banana Joe (kom., It.-Nem. '82, i. Bud Spencer, M. Scarpetta)
22.30	Sport: pressing (vodi Raimondo Vianello)
0.15	Italija 1 sport
1.20	Film: Amore Formula 2

TELE 4	
19.30	22.00 Dogodki in odmevi
15.05	Nad.: Amore gitano
16.15	Nan.: Beverly Hillbillies
19.30	22.05 Sportna oddaja
20.35	Nogomet C2 lige: Triestina - Tolentino
22.30	Personaggi e opinioni - Osebe in mnenja
23.00	Nad.: Amore gitano

MONTECARLO	
13.00	20.00, 22.30, 1.00 dnevnik, 13.15, 19.55 Sport
10.00	12.15 Nedeljski sport
12.00	Papežev blagoslov
13.15	Nan.: Free Spirits
14.00	Risanke
18.30	Sport: TMC Race
20.00	Nan.: Gospa in prikazen
20.30	Film: Il bisbetico domato (kom., It., i. A. Celentano, Ornella Muti)
22.45	Film
1.05	Nan.: Free Spirits

Slovenija 1	
9.10	Delfi in prijatelji, 11. del
9.35	Sredi galaksije zavij levo, 16. del avstr. nanizanke
10.00	Balerina, 1. del angl. serije
11.00	Atlas cloveškega telesa, 12. del amer. oddaje
11.30	Obzorja duha
12.00	Ljudje in zemlja
12.30	Slovenski ljudski plesi: Med Litijo in Catežem
13.00	Poročila
13.05	Hugo,
13.35	Karaoke, ponovitev
14.35	Nedeljska reportaza
15.05	Dlan v dlani
15.20	Potovanje skozi meglo, švicarski film
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Po domače
19.10	Risanka
19.15	Loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Zrcalo tedna
20.10	Zoom
21.10	Večerni gost: Hans Peter Repnik
22.20	TV dnevnik 3, vreme
22.30	Sportni pregled
23.15	TV jutri, videostrani

Slovenija 2	
10.05	Skrivalnice
11.00	Videospon
11.30	Na vrtu
12.00	Sova: Nevarne obline, ponovitev 16. dela
12.40	Euronews
13.30	Zadnja preizkusnja, film
15.05	Iskanje nekoristnega, sportni film
16.00	Ciklus A. Hitchcocka: Uročen
17.55	Thunderbirds na slovenskem nebu
18.35	Maturanti
19.30	V območju somraka
20.00	Rdece in crno
20.50	Tajnica, ameriški film,
22.50	Tenis - US Open

Koper	
16.00	Euronews
18.00	Slovenski program
	Kam vodijo naše stezice
19.00	TV dnevnik
	Vsedenes
19.30	Nočni sodnik,
	TV nanizanka
20.00	Zrebanje loto
20.05	Tenis, Flushing Meadow, Odprto prvenstvo ZDA, finale ženske, prenos
	TV dnevnik
	Vsedenes, vmes

Hrvaška 1	
8.55	Poročila
9.00	Otroški program
	Sezamova ulica
10.00	Zivalski svet, 3. del
10.30	Veselj do muziciranja
12.00	Poročila
12.20	Kmetijska oddaja
13.10	Folklor
13.40	Mir in dobrota
14.10	Duhovni klic
14.15	Opera Box
14.45	Od ciste do svetovne moderne piste
16.20	2,4 otroka, 3. del
17.10	Poročila
17.15	Ne moreš se vrniti domov, ameriški film
18.50	Zajckove zgodbe
19.15	TV fortuna
19.30	Dnevnik
20.05	Tarča, amer. film
22.00	Volitve v BiH
22.30	Poročen... z otroki, 27. del ameriške nanizanke
23.05	Dnevnik
23.25	Vodič dobrega seksa, 4. del

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Perspektive; 9.30 Sledi časa; 10.05 Zlata harmonika; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Gost; 16.20 Pod lipo domačo; 17.20 Minute s...; 18.05 Reportaža; 18.35 Zbori; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, promet; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.50 Kulturne prireditve; 9.35 Popevka; 10.35 Gost; 11.45 Gori, Doli, Naokoli; 13.00 Športno popoldne, vmes zimzelene melodije; 15.00 Morda niste vedeli; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 19.30 Top albumov; 21.00 Drugi val; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, promet; 22.20 Iz naših sporedov.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Orkestri in solisti; 10.40 Izbrana

proza; 13.05 Zborovska glasba; 14.05 HGU-moreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Evropska turneja APZ Maribor; 22.05 Nove prevodne strani; 22.30 Vokalno-instrumentalna glasba; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 8.00 Otvoritev; 8.15 OKC obveščajo; 8.50 Zvočna reklama za «Nedelo»; 9.00 Kmetijski nasveti; 9.30 Glasb. reportaža; 10.10, 11.00 Primorski kraji in ljudje; 10.40 Power play; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du, jes?!; 15.00 Power play, 15.30 DIO; 16.00 Nedelja na športnih igriščih; 18.00 Večer večnozelehen T. Pirca; 19.00 Dnevnik; 22.00 Zrcalo dneva, iz naše diskoteke; 0.00 Nočni pr.

Radio Koper (italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Fantastične pripovedi; 9.00 Kulturna poročila; 9.20 Poletno branje; 10.00 Barca va vento mena; 10.35 Sigla singel; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Gla-

bsa po željah; 12.30 Šport; 13.40 Bella Bellissima; 13.45 Galletti; 14.00 Lestvica LP; 15.30 V nedeljo; 18.45 Rigatoni; 19.30 Šport.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Glasba za vse okuse; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Ringo potepuh (B. Hofman, dram. Z. Tavčar, r. A. Rustja, 2. del); 10.25 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabozna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Na počitnice; 12.30 Poletne melodije; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena - Kom. nad: Mario, Karmen, Sofija in Klementina (a.-r. M. Sosič, 2. del); 14.35 Zabavna glasba; 15.00 Z naših prireditelj, nato Slov. lahka glasba; 17.00 Šport in glasba; 18.30 Revival; 19.20 Spored za naslednji dan

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.30 Jutranji val.

Radio Koroška

6.00-7.00 Dobro jutro, Koroška! - Guten Morgen, Kärnten - Duhovna misel (mag. Ivan Olip); 18.00-18.30 6 X 6 - Domače uspešnice.

Horoskop

zapisal B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: V preobremenjenosti z nujnimi obveznostmi boste partnerja napeljali k sodelovanju, a ker se boste ukvarjali pretežno s povodcem, boste zamudili zadnji rok.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Naloga, ki ste si jo zadali predse, bo pokazala vse svoje zobe. Ne mudite se z malenkostmi; odkrijte najprej njeno sibko točko, pa jo boste rešili prej, preden vas bo ogrizla.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: V vznemirjenosti boste z veseljem boste razdajali svoje najgloblje misli in čustva. Nekdo, ki vas takih ni vajen, bo posumil, da se pripravljate nevihta.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Na daleč se boste izognili nekoga, ki dreva v temne plači vaše duše. Napak; dlje boste bežali od sebe, težje boste našli pot nazaj. Vrnite se torej in se mu izpostavite goli.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Zblitili se boste ter nekomu naglas priznali zasluge, ki mu jih potihem že dolgo priznavate. Prebitje bariere lažnega ponosa vam bo poleg samozaupanja pričaralo tudi čast.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ker ste se v minulem odboju izkazali v svojih organizacijskih sposobnostih, vam bodo domaci z veseljem prepustili vodstvo. Vaša palica naj poje nezno in odločno.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Kljub navidezni pripravljenosti vam bo partner trmasto nagajal. Pravosno boste spregledali ozadje njegovega upiranja in najprej ugodili njemu, nato pa se obema.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Pri neki povsem nezahtevni nalogi se boste pretirano opirali na tiste, ki nimajo časa niti zase. Ne čudite se torej, če boste morali pomagati najprej njim.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Mučil vas bo občutek, da prostori, po katerih se gibljete, ne ustrezajo vašemu nivoju. Ni ga na svetu prostora, ki bi ustrezal nekomu, ki se neupravičeno preceňuje.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ker ste si z neprimisljenimi nakupi osušili zep, boste potrebovali pomoč. Če boste pričakovali goro, boste prejeli kupček, če kupček, boste prejeli goro.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: K nalogi, ki zahteva zlasti prisotnost treznega razuma, boste pristopili skrajno čustveno. Ne čudite se torej, če vam bo spodletelo. Nadaljujte jutri.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Partner vas bo obsipal s sočno moralno pridigo. Odslej mu ne boste več toliko moralizirali, saj mu ne boste več nikdar zeleli, da bi se počutil tako kot vi.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 **Koticek: Filip**

20.30 **TV DNEVNIK**

20.50 **Sportna tribuna**

RAI 1

6.30 Jutranji dnevnik

6.45 Jutranja oddaja poletni Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.35, 9.00, 9.30) dnevnik

9.55 Film: Campo de' fiori (kom., It. '43, i. A. Fabrizi, A. Magnani)

11.30 Dnevnik iz Neaplja

11.35 Nan.: Corsie in allegria - Carpe diem (i. A. Walker, S. Hodge)

12.25 Vreme in kratke vesti

12.35 Nan.: Gospa v rumenem - Edina prica (i. A. Lansbury)

13.30 Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo

14.05 Film: Un giorno da leoni (vojni, It. '61, i. R. Salvatori, T. Milian)

16.10 Mladinski variete Poletni Solletico, vmes risanke in nan. (vodita E. Ferracini, Mauro Serio)

17.35 Nan.: Le simpatiche canaglie

18.00 Dnevnik

18.10 TV film: La piovra 6 - L'ultimo segreto (dram., It. '92, i. V. mezzogiorno, P. Millardet, 2. del)

19.50 Vreme, dnevnik in sport

20.45 Film: La battaglia di Alamo (western, ZDA '61, r. i. John Wayne, R. Widmark, R. Boone)

22.45 Dnevnik

0.00 Dnevnik in vreme, zapišnik, horoskop, nočni pogovori in vreme

0.30 Aktualno: Videospare, 0.40 Dokumenti

1.00 Aktualni pogovori: Sotto voce - Potihoma (vodi Gigi Marzullo)

1.15 Variete: Studio Uno (vodi Mina, '66)

2.30 Nočni dnevnik

RAI 2

7.00 Nan.: Paradise Beach

7.45 Dok.: V kraljestvu nara-ve, nato risanke in nan.

9.25 Zidovska kultura

9.55 Film: Sopra di noi il mare (vojni, VB '56)

11.30 Rubrika o zdravstvu Tg2

33, 11.45 dnevnik

12.00 Nan.: Velika dolina

13.00 Dnevnik in vreme

14.05 Aktualna odd.: Ekologija v gospodinjstvu

14.15 Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara

15.30 Nan.: Black Stallion

16.00 Variete: E l'Italia racconta - Italija pripoveduje

17.50 Sereno variabile

18.05 Sport in dnevnik

18.35 Nan.: Un caso per due

19.45 Risanke: Go-Cart

20.30 Vecerni dnevnik

20.50 TV film: Ispettore Derrick (i. Horst Tappert)

22.00 Aktualno: Turisti per caso (S. Blady, P. Roversi)

23.30 Dnevnik, vreme

0.10 Sport

0.25 Film: Volevamo essere gli U2 (kom., It. '92, i. Marco Galli)

2.35 Glasba: Séparé

RAI 3

6.00 Jutranji dnevnik, Drobci

9.05 Film: Lo spettro di Canterville (kom., ZDA '44, i. C. Laughton)

10.30 Videosapere: Domaca te-lovadnica, Kinematogra-fija, Potovanje po Italiji, Nepoznane Benetke, Fi-lozofija, Media/Mente

12.00 Dnevnik

12.15 Nan.: In famiglia e con gli amici

13.05 Sport: Iz Olimpije v Atlanto

13.15 Variete: Lectio brevis

13.35 Dok.: Turcija, prizorisce velikih impejev

14.00 Dezelne vesti, dnevnik

14.50 Sportno popoldne: atle-tika, nogomet B lige, 15.30 atletika - miting so-lidarnosti iz Sarajeva

18.00 Nan.: Star Trek

19.00 Dnevnik, dezelne vesti

20.00 Variete: Drobci

20.30 Variete: VN cirkusa

22.30 Dnevnik, dezelne vesti

22.55 Ponedeljkov proces

0.30 Dnevnik, pregled tiska

1.10 Variete: Fuori orario

RETE 4

7.00 TV film: Gregory, il drit-to di essere felici (dram.)

9.00 Nad.: Un volto, due don-ne, 10.00 Zingara, 10.30 Aroma de café, 11.45 Cuore selvaggio, vmes (11.30) dnevnik

12.25 Kviz: La ruota della for-tuna

13.30 Dnevnik

14.00 Nan.: Casa dolce casa

14.30 Nad.: Sentieri

15.30 Film: Donatella (kom., It. '56, i. E. Martinelli)

17.45 Kviz: OK, il prezzo è giu-sto!

18.55 Dnevnik in vreme

19.25 Variete: Game Boat, vmes risanke I Puffi

20.40 Film: Torna a settembre (kom., ZDA '61, i. G. Lol-libirigida, R. Hudson)

22.45 Film: Arcobaleno nero (krim, ZDA '89, i. R. Ar-quette), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vreme

8.50 Aktualno: Arca di Noè

9.20 Film: Un'avventura me-ravigliosa (kom., ZDA '51, i. Mitzi Gaynor)

11.30 Nan.: Otto sotto un tetto - V osmih pod isto streho, 12.00 Nonno Felice - Lahko noc politika (i. Gi-no Bramieri), 12.30 Casa Vianello

13.00 Dnevnik TG 5

13.25 Aktualno: Lezioni priva-te (V. Sgarbi)

13.40 Nad.: Beautiful (i. Ron Moss, K. Kelly Lang)

14.10 TV film: Senza rifugio (dram., ZDA '88, i. J. Da-niels, C. Lahti, K. Bates)

16.00 Otroški variete Bim Bum Bam in risanke

17.30 Risanke: Otok male Flo

18.00 Nan.: Robinsonovi (i. Bill Cosby, P. Rashad)

19.00 Kviz: Vinca il migliore

20.00 Dnevnik TG 5

20.25 Variete: Estatissima sprint (vodita Gabibbo, Miriana Trevisan)

20.40 Film: Infelici e contenti (kom., It. '92, i. R. Poz-zetto, E. Greggio)

22.45 Dnevnik

23.15 Film: Oscure presenze (dram., ZDA '94, i. D. Ladd), vmes (0.15) dnev-nik, 1.00 nan. Dream On

ITALIA 1

6.10 Otroški variete, vmes na-nizanke in risanke

9.15 Nan.: Druzina Hogan, 9.45 Ocetovi prijatelji, 10.20 A-Team, 11.30 McGyver

12.20 Aktualno: Secondo noi

12.25 Odprti studio, 12.45 Fatti e misfatti, Sport studio

13.00 Variete za najmlajše Ciao Ciao Parade, vmes ri-sanke

14.25 Variete: Niente panico

14.30 Nan.: Ultraman, 15.00 Il principe di Bel Air, 15.30 Sweet Valley High, 16.00 Bayside School, 16.30 Beverly Hills, 17.55 He-len in njeni prijatelji

18.55 Odprti studio, vreme, 18.50 Secondo noi

19.00 Nan.: Alta marea, 20.00 Primi baci

20.30 Film: La scorta (dram., It. '93, r. R. Tognazzi, i. En-rico Lo Verso, R. Memphis, Claudio Amendola, C. Cecchi)

22.30 Nan.: Renegade (i. Loren-zo Lamas)

23.30 Sport: Predstavitev poka-la prvakov, 0.05 avtomobilizem F1

0.40 Italija 1 sport

1.45 Nan.: Petek, 13.

TELE 4

19.30 22.00, 23.45 Dogodki in odmevi

15.05 Nad. Amore gitano

16.30 Nogometna tekma

18.00 Nan.: Great Detective

20.35 Dokumentarec

21.05 Nan.: Great Detective, 22.30 Beverly Hillbillies

22.55 Nad.: Amore gitano

MONTECARLO

13.00 20.00, 22.30, 0.30 Dnev-nik, 13.15, 19.50 Sport

12.00 Nan.: Matlock

14.00 Film

16.30 Nan.: Ellery Queen, 17.30 A. Hitchcock

18.00 Variete: Zap Zap

20.00 Nanizanka

20.30 Film: La mia pistola per Billy (western, i. G. Peck)

22.45 Nan.: Omicidi d' élite, 23.45 Avvocati a L.A.

1.05 Nan.: Ellery Queen

Slovenija 1

10.00 Videostrani

10.10 Marjetica in zmaj

11.00 Aneta, 1. del češke nad.

11.25 Tajna, pon. filma

13.00 Porocila

13.05 Novice iz sveta razvedri-la, pon.

13.45 Tedenski izbor: Utrip

14.00 Zrcalo tedna

14.10 Za tv kamero

14.30 Forum

14.50 Nedeljska reportaža

15.20 Vecerni gost: Hans Peter Repnik

16.20 Dober dan, Koroska

17.00 TV dnevnik 1

17.10 Radovedni Tacek: Veter

17.25 Lov na znamko, 1. del norveske nadaljevanke

18.00 Po Slovenija

18.30 Slovenija - Umetnostni vodnik: Od Kanalske doline do Trsta, 6. del

18.40 Risanke

18.50 Lingo, tv igrice

19.20 Zrebanje 3 x 3

19.30 TV Dnevnik 2

19.50 Sport

20.00 Omizje

21.25 Rocka rocka

22.30 TV Dnevnik 3

22.50 Sport

23.00 Sova:

Nevarne obline, 18. del

23.40 Noro zaljubljena, 5. del

0.05 TV, jutri, videostrani

Slovenija 2

9.00 Euronews

10.25 Tenis - US Open, finale (Z), posn. iz New Yorka

11.55 Ucimo se tujih jezikov: Anglescina

12.10 Christy, 18. del

12.50 Teater Paradiznik

13.45 Sobotna noc

15.45 Sportni pregled

16.30 Veliki dosezki slovenske kirurgije, 17. oddaja

17.00 Wildbach, 2. del

17.50 Sova:

Nevarne obline, 17. del

18.30 Sedma steza

19.00 Noro zaljubljena, 5. del

19.30 V obmocy somraka, 8. del

20.00 Zlocin Tuomasa Murane-na, 2., zadnji del finske drame

20.55 Juzna Amerika: Tango Buenos Aires, 2. oddaja

21.40 Osmi dan

22.10 Turisticna oddaja

22.40 Svet poroca

23.10 Brane Roncel izza odra

Koper

16.00 Euronews

16.40 Dve zeni sta prevec, itali-janska komedija

18.00 Slovenski program

Studio 2 sport

18.45 Primorska kronika

19.00 TV dnevnik

Vsedenes

19.30 Nočni sodnik, tv nani-zanka

20.00 TVD mladi

20.30 Odprte strani, oddajo pri-pravlja Rosanna Giuricin

21.00 Alicia - evropski kulturni magazin

22.00 TV dnevnik

Vsedenes

22.15 Euronews

22.30 Slovenski program

Sportel, oddaja o zamej-skem sportu in sportni-kih

Hrvaška 1

10.00 Dnevnik

10.35 Fina gospa, 6., zadnji del

11.00 Moja mala hišica, 6. del

11.25 Med dečki

11.35 Moje telo: Oko

12.00 Porocila

12.20 Ljubezenske vezi, 12. del španske nadaljevanke

13.05 Peter Ibbetson, ponovitev ameriskega filma

14.35 Modul 8

15.00 Domaće zivali, 8. del

15.50 Dr. Quinnova, 35. del

16.40 Porocila

16.50 Izza kulis, 2. del angl. nanizanke

17.50 Kolo srece

18.25 Alpe-Donava-Jadran

18.55 Hugo

19.30 Dnevnik

20.05 Tujec, 1. del hrv. nad.

21.00 Poslovna razstava

22.15 Kdo je ona?: Slovenija

22.50 Naslednje jutro, ameriski film

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Porocila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski na-sveti; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Varnostna kultura; 15.30 Dogodki in odme-vi; 17.05 Studio ob 17.; 19.45 Lahko noc, otroci; 20.00 Sotocja; 21.05 Zaplesite z na-mi; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Slovenski pevci šansonov; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.30 Zvezdni pre-gled; 8.50 Koledar prireditve; 9.35 Popevki tedna; 11.00 Ekološke teme; 12.00 Opold-ne; 14.00 Drobtnice; 14.45 Gost; 15.30 DIO, vmes sport, vreme; 16.15 Popevki ted-na; 16.40 Tema popoldneva; 18.00 Štu-dentski rock; 19.30 Ameriška country lestvi-ca; 20.00 Popularnih 40; 22.00 Zrcalo dne-va, vreme; 22.20 V soju žarometov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Igra za oroke; 14.05

Izobraževalni program; 15.00 Pihalne god-be; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Diverti-mento; 16.45 Enciklopedija Slovenije; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Kulturni glo-bus; 18.15 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 Koncertna se-zona Evroradia; 22.50 Dvignjena zavesai; 23.00 Komorni studio; 23.55 Lirični utrinek

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 17.30 Porocila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik, osmrtnice; 7.40 Noč in dan; 7.45 Evergreen; 8.05 Pozdrav; 8.45 Delo; 8.50 Pesem tedna; 9.00 Kulturni kole-dar; 9.40 Hit dneva; 10.00 Od Vrha do dna; 10.40 Power play; 11.00 Izbor treh pesmi; 11.30 Aktualnosti; 13.00 Daj, povej; 15.00 Power play, hit dneva; 15.30 DIO; 16.00 Gla-sba po željah; 16.45 Informativni koledar; 16.55 Pesem tedna; 18.00 Bla bla radio; 21.00 Glasba; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 32-322; 9.15 Glasbene želje; 10.00 Pre-gled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Sigla single; 11.30 Souvenir d' Italy; 12.55 pesem tedna; 13.00 Glasba po željah; 13.55 Lo-

candina; 16.00 E.. state freschi; 18.45 Istrske legende; 19.20 Sigla single; 19.45 Sport.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Iz Četrkovih srečanj; Tigrova duša; 8.45 Soft music, vmes (9.15) Pravljčni ko-tiček; 10.10 Koncert v centru E. Komel 22. 4.95; 10.50 Slov. lahka glasba; 11.30 Odpr-ta knjiga: Borba (P. Voranc, prip. Š. Drolc); 11.40 New Age; 12.00 Zdravje je v naših rokah (H. Bizjak); 12.25 Orkestri; 12.40 Zbori; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Dezelna kro-nika; 14.10 Afera Hreščak v tržaškem občinskem svetu; 14.30 Glasba za vse oku-se; 15.00 Poletni mozai; 17.00 Kulturna kro-nika; 17.10 Klasični album; 18.00 Zastrta kri-la (M. Rebula); 18.20 Slov. lahka glasba; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna porocila; 11.30, 15.10, 17.10 Porocila; 10.00 Matineja (Ho-roskop); 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kratki stik: Gledališca delavni-ca v Fiesi.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, Republika, Vojkova 78, tel. 061-1684456, fax 061-345285/345289
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomski propaganda: Publist SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
Tel. in fax: 061-1262044

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT
Naročnina za leto 1996 - 430.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
ziro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad Britanskim otočjem je območje visokega zračnega pritiska, nad vzhodno polovico Evrope pa ciklonsko območje. Od severa doteka v višinah k nam hladen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 06.32 in
zaslo ob 19.26. Dan bo dolg 12
ur in 54 minut.

LUNINE MENE

Luna bo vzšla ob 02.09 in
zašla ob 16.55.

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.09 najnižje -35, ob 9.01 najvišje 25 cm, ob 14.39 najnižje -9 cm, ob 20.04 najvišje 23 cm.

Jutri: ob 2.39 najnižje -40, ob 9.18 najvišje 32 cm, ob 15.04 najnižje -17 cm, ob 20.40 najvišje 29 cm.

BIOPROGNOZA

Večjih težav s počutjem ne bo, le vremensko zelo občutljivi ljudje bodo bolj nerazpoloženi in se bodo težje koncentrirali, ponoči pa bodo slabo spali.

Podatke posreduje
Hidrometeorološki zavod RS

TEMPERATURE REK

POSTAJA	st. C	POSTAJA	st. C
Mura Gornja Radgona	13,0	Gradascica Dvor	9,9
Sava Radovljica	11,0	Savinja Veliko Sirje	14,8
Sava Sentjakob	11,0	Paka Sostanj	-
Sava Hrastnik	13,8	Soca Solkan	14,0
Sora Suha	11,4	Idrija Podrethane	12,7
Ljubljanska Moste	15,1	Drapva Dolenje	10,6

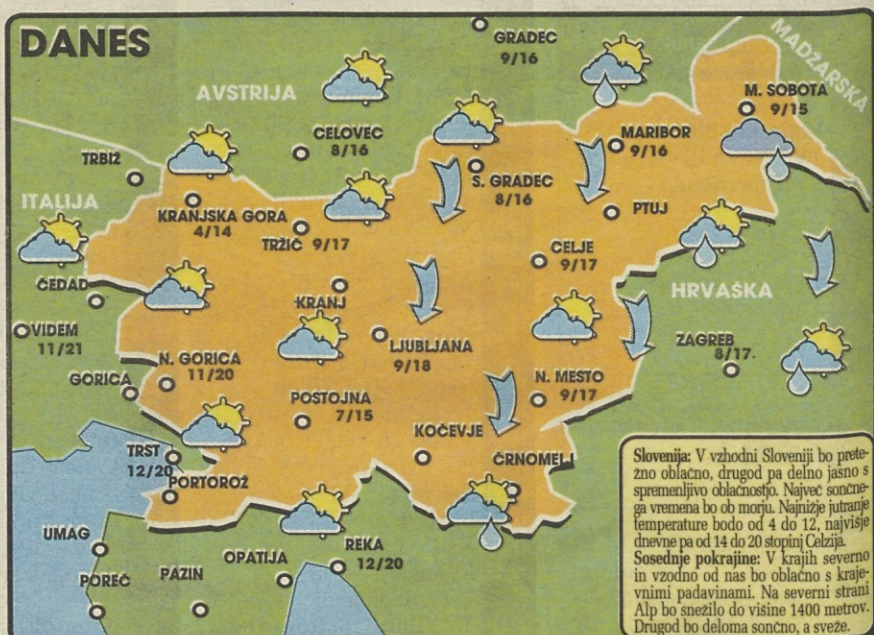
TEMPERATURE MORJA

	°C
Portorož	21,2
Porec	21,8
Rovinj	22,5
Zadar	20,4
Sibenik	21,5
Hvar	23,2

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	15
1000 m	10
1500 m	5
2000 m	2
2500 m	-1
2864 m	-3

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Uvajanje mladoletnikov v prostitucijo

LONDON - V Cardiffu se je skupina odraslih z bolešno spolno nagnjenostjo do otrok »izvezala« privabljanju mladoletnikov, zaupanih raznih javnih zavodov, in uva-
janju v prostitucijo. Kot piše ugledni Times, naj bi vsaj 50 mladoletnih fan-
tov in deklet zbežalo iz raznih zavodov, katerim jih je zaupalo sodisce za mladoletne. Natančnejsi podatki in podrobnosti »operacije« bodo znani, ko bodo objavili rezultate preiskave, ki sta jo že leta '94 naročila krajevna uni-
verza in združenje za zaščito otrok.

Včeraj pogreb An in Eefje, žrtvi »pošasti iz Marcinellea«

BRUSELJ - Včeraj je bil v Belgiji spet dan zalovanja, saj so pokopali An Marchal in Eefje Lambrecks. Dekleti je posastni Marc Dutroux ugrabil v mestu Ostende, njuni trupli pa so našli v torek »v hiši grozot« v kraju Jumet v južnem delu države. Pogrebov se je udeležilo veliko stevalo oseb.

Škoda in mrtvi v Karolinah zaradi orkana Fran

Predsednik Bill Clinton je zagotovil izredno podporo krajem Severne in Južne Karoline, ki jih je prizadel orkan Fran: doselejši so našli 12 mrtvih, škode pa še niso ocenili (AP)

Kar 1.200 nevest in ženinov na stadionu v Kairu

Na stadionu v Kairu se je v petek odvila rekordna skupinska poroka: večno zvestobo si je obljubilo nič manj kot 600 parov (telefoto AP)

Kuga v Kaliforniji

SAN JOSE - Po dvajsetih letih se je kuga spet pojavila, sicer samo pri divjih živalih. V kalifornijskem predelu Santa Clara so v gorah približno 120 kilometrov jugovzhodno od San Francisca odkrili, da so zboleli za kugo ris, trije merjasci in kojot. Po zagotovilih strokovnjakov položaj se ni zaskrbljujuc, vsekakor pa skrbno nadzirajo razvoj dogodkov.

Okrog sveta v 60 dneh

HONG KONG - Francoski novinar Yves-Guy Berges se trudi, da bi zboljšal »rekord« Phileasa Fogg, s katerim je Jules Verne - samo v knjigi seveda - v 60 dneh obkrožil svet. Včeraj je prišel v Hong Kong in se bo sedaj skušal cimprej prebiti do Los Angelesa, po morju, kajti novinar, ki je odpotoval iz Pariza 28. julija, se poslužuje samo »klasičnih« prevoznih sredstev.